

Tallinna Lennujaama Aastaaruanne 2021

Sisukord

Tegevusaruanne 2021	2
Juhatuse esimehe pöördumine	3
Ülevaade kontsernist	5
Kontserni juhtimine	7
Majandustulemused ja investeeringud	11
2022. aasta arengusuunad	13
 Strateegia ja eesmärgid, eesmärkide täitmine	 14
 Meie teenused	 20
Lennuliiklus Tallinnas ja regionaalsetes lennujaamades	21
Lennuvälja- ja reisiteenuse ülevaade	24
Lennuväljateenus, aeronavigatsiooniteenus ja lennuohutus	24
Reisijateenus	27
Digitaalsed automatiseeritud lahendused	30
Koostöö kogukonnaliikmete ja partneritega ning majandusmõju	31
 Meeskond	 33
 Säästev ja vastutustundlik majandamine	 36
 Jätkusuutlikkuse aruanne	 41
b. Kestliku arengu eesmärgid	43
c. GRI sisuregister	44

Fotod: Hannus Vard (dronifotod), Jarek Jõepera (portreed).

Juhatuse esimehe pöördumine

Hea lugeja

Viimased kaks aastat oleme elanud ootuse ja lootuse äärel – olgu selleks siis ootus, et vaktsiinide tulekuga taastub reisimine, või lootus, et koroonakriis saab peagi läbi ning me saame naasta tavalise, normaalse elu juurde.

2021. aasta algas lennunduse vaates suhteliselt pessimistlikult, sest esimese viie kuuga läbis Tallinna lennujaama 185 000 reisijat, mis moodustab reisijate aastamahust ainult 14%. Suve lähenedes ja vaktsineerimise edenedes tulid esimesed helgemad tuuled. Pandeemia ei lõppenud veel, kuid aasta teisel poolel liikusime juba taastumise kursil.

Ehkki reisijate arvu poolest kukkusime tagasi 2005. aastasse, oli meie rõõm suur, kui ületasime taas maagilise 1 miljoni reisija piiri. Aasta lõpuks olime teenindanud 1 301 066 reisijat ja teinud 26 689 lennuoperatsiooni.

Reisijate arv kasvas 2020. aastaga võrreldes 51%, kuid 2021. aasta näitaja on siiski 60% väiksem kui aastal 2019. Lennuoperatsioonide arv suurenes 2020. aastaga võrreldes 16%, aga oli 2019. aastaga võrreldes 44% väiksem. Reisijate arvu kasvu soosis kindlasti sihtkohtade lai valik, sest 2021. aasta lõpus valikus olevad 40 sihtkohta on juba kriisieelsel tasemel.

Taastumine algas eelkõige puhkusereisidest: on ju kõigis meis peidus seikleja, kes soovib avastada uusi kohti ning koguda emotsioone ja mälestusi. Sügava jälje on kriis jätanud ärireisijate segmendile, mis on taastunud oodatust aeglasemalt, kuid nüüdseks näeme, et ka see osa klientidest leiab taas tihedamini tee lennujaama. Reisijate arvu jõudmist 2019. aasta tasemele prognoosime siiski alles 2024. aastaks.

Regionaalsed lennujaamad on olulised igapäevase lennuühenduse loomisel kui ka elude päästmisel. Nendest lennujaamadest toimusid lennud Kärblast, Kuressaarest ja Ruhnust ning oktoobris taasavasime lennuliikluse ka Pärnu lennujaamast. Tartu lennujaam teenindas peamiselt Eesti Lennuakadeemia õppelende ja eralendureid, aga ka tellimus- ja meditsiinilende. Kokku läbis regionaalseid lennujaamu 42 663 reisijat ja seal tehti 9191 lennuoperatsiooni, mis on vastavalt 27% ja 7% rohkem kui 2020. aastal.

Lennunduse aeglasest taastumisest hoolimata pidasime tähtsaks kontserni jätkusuutlikku ja tõhusat majandamist. Varasemate aastate jooksul saavutatud tugev finantsseis, sihtfinantseeringud ja Eesti Töötukassa toetusmeetme kasutamine aitasid meil jätkata fookuses olevate investeeringutega. Kui 2020. aastal olime sunnitud töötajate arvu ligikaudu 25% vähendama, siis reisijate arvu kasvades alustasime 2021. aasta viimases kvartalis taas värbamist. Aasta lõpu seisuga oli kontsernis 514 töötajat.

2021. aasta lõpetasime kasumiga, teenides 2,3 miljonit eurot. Kontserni intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA) oli 11,0 miljonit eurot ning investeeringuid tegime kogusummas 33,8 miljonit eurot. Kontsern jõudis kasumisse tänu kulude edukale juhtimisele ja ilmastikuga seotud erakorralistele müügituludele.

Kontserni läbi aegade suurima lennuliiklusalala arendusprojekti valmimisega soodustasime lennuohutuse suurenemist ning parandasime lennujaama läbilaskevõimet ja keskkonnanäilisust. Tallinna lennujaama lennuliiklusalala projekti viisime aastatel 2012–2021 ellu mitmes etapis ning see valmib lõplikult 2023. aastal. Projekti kogumaksumus on 74,6 miljonit eurot, millest 2021. aasta investeering oli 17,9 miljonit eurot.

Et olla reisijate arvu kasvuks paremini valmis, alustasime ka Tallinna reisiterminali paga-

Juhatuse esimehe pöördumine

siala rekonstrueerimist kogumaksumusega 6,3 miljonit eurot. Selle käigus paigaldame muuhulgas automaatse pagasisorteerimissüsteemi, et pagas liiguks check-in'ist lennukini kiiremini ja tõhusamalt.

Septembri lõpus avasime vastrenoveeritud Pärnu lennujaama lennuliiklusala ja detsembris lõppes ka sealse reisiterminali rekonstrueerimine. Selleks et luua lennujaamale lisandväärtust ja elavdada kohalikku ärikeskkonda, alustasime õhusõidukite hoolduse angaari projekteerimist. Angaar valmib 2022. aasta teisel poolel. Pärnu lennujaama rekonstrueerimise kogumaksumus on 18,5 miljonit eurot.

Järgmise perioodi (2022–2025) suurimad investeeringud on Tallinna lennujaama reisiterminali laiendamine 4,2 miljoni reisija teenindamiseks ning lennujaama lõunaalade väljaarendamine lennukauba ja õhusõidukite hoolduseks. Viimase elluviimiseks suurendas Eesti riik ettevõtte aktsiakapitali 20 miljoni euro võrra.

Kuigi ajad on keerulised ja ehitustegevus teenindamise alas tekitab ebamugavusi, ei minetanud me oma põhimõtteid: Tallinna lennujaam on endiselt maailma koduseim ja tipp-tasemel teeninduskvaliteediga lennujaam. Samuti püsis reisija rahulolu Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukogu (Airport Council International, ACI) korraldatava reisijarahulolu uuringu järgi väga kõrgel tasemel.

Meie meeskond on saanud Covid-19 olukorraga kaasnenud lisategevustest ja pingest

hoolimata väga hästi hakkama. Olen uhke meie inimeste üle, kes seavad ka kõige raske-
mal ajal esikohale ikka reisijate ja õhusõidukite teenindamise kõrgel tasemel. Aitäh kõigile kontserni töötajatele!

Kõige muu keskel astume üha uusi suuri samme oma keskkonnamõjude vähendamiseks, et saavutada aastaks 2030 CO₂-neutraalsus ja Airport Carbon Accreditationi (ACA) akrediteerimissüsteemis kõrgeim tase. Peaaegu 80% meie CO₂ jalajäljest tuleb elektritarbimisest. Seetõttu jätkame 2020. aastal alguse saanud päikeseparkide rajamist ja loodame juba 2023. aasta lõpuks toota 30% tarbitavast elektrienergiast ise.

2022. aastast kujuneb Tallinna lennujaamale paindliku taastumise aasta, mil meil tuleb saada hakkama koroonaviiruse jätkuva mõju ja tõusvate sisendhindadega, aga ka reisijate arvu kasvuga. Meie edu alus on tugev meeskond ja tihe koostöö. Muutuvate oludega oleme kohanenud hästi, kuid ka 2022. aastal tuleb meil olla valmis kiiresti reageerima ja liikuda julgesti edasi.

Edukat 2022. aastat!

Riivo Tuvike
juhatuse esimees

Ülevaade kontsernist

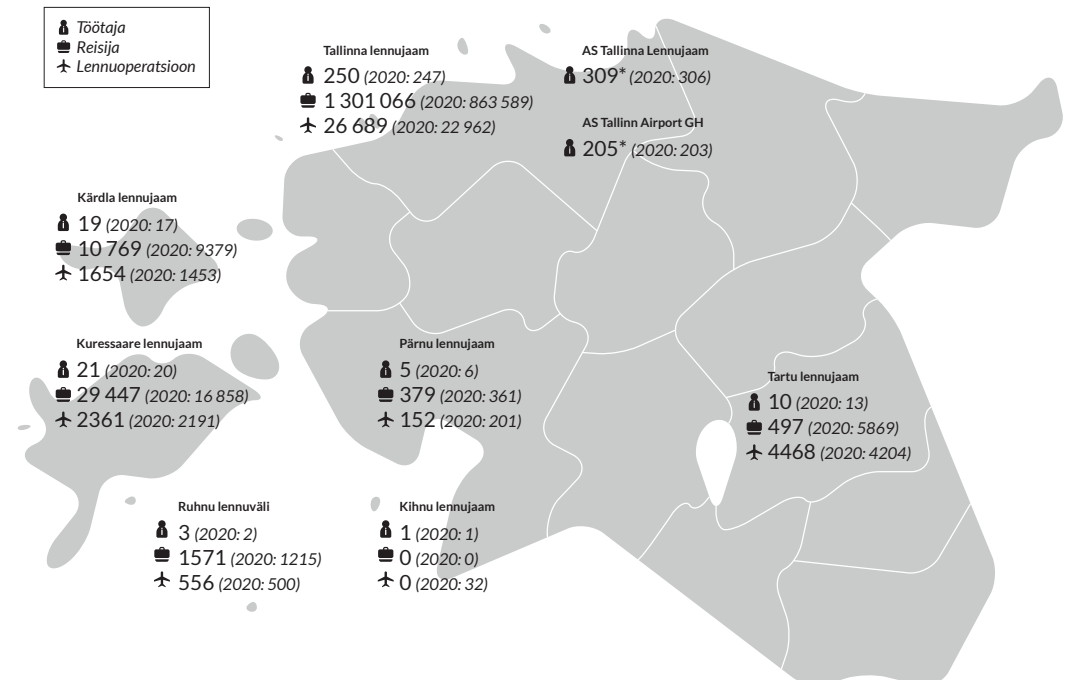
AS Tallinna Lennujaam on Eesti lennujaamade käitaja ja arendaja. AS Tallinna Lennujaam ja tütarettevõtte AS Tallinn Airport GH moodustavad kontserni Tallinna Lennujaam.

Kontserni peakontor asub Tallinnas. AS-i Tallinna Lennujaam aktsiate omanik on Eesti Vabariik. Ettevõtte on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas. AS-i Tallinn Airport GH asutaja ja aktsiate omanik on AS Tallinna Lennujaam. Kontsernis oli majandusaasta lõpu seisuga 514 töötajat.

Kontserni tegevusalad:

- lennuväljataristute – Tallinna, Kuressaare, Kärkla, Pärnu ja Tartu lennujaama ning Kihnu ja Ruhnu lennuvälja – käitamine;
- lennuväljateenuse ja aeronavigatsiooniteenuse osutamine;
- rahvusvaheliste ja riigisestse liini- ja üdlenunduse õhusõidukite, reisijate ja kauba maapealne teenindamine;
- müük ja kinnisvaraarendus.

Joonis 1. Kontserni 2021. aasta olulisimad tegevusnäitajad, sulgudes 2020. aasta tegevusnäitajad

* Näitajad seisuga 31.12.2021

Ülevaade kontsernist

Tabel 1. Kontserni tähtsaimad müügi-, tegevus- ja finantsnäitajad

tuhandetes eurodes	2021	2020	2019	Muutus 2021-2020 %
Reisijaid Tallinna lennujaamas	1 301 066	863 589	3 267 910	51%
Reisijaid regionaalsetes lennujaamades	42 663	33 686	67 077	27%
Lennuoperatsioone Tallinna lennujaamas	26 689	22 964	47 867	16%
Lennuoperatsioone regionaalsetes lennujaamades	9 191	8 581	10 944	7%
Äritulud kokku	45 099	36 266	60 386	24%
Müügitulu	29 777	20 555	47 120	45%
sh lennundustulu	8 687	6 575	17 497	32%
sh mittelennundustulu	21 090	13 980	29 623	51%
Muud äritulud	15 322	15 711	13 266	-2%
sh varade sihtfinantseerimine	3 729	3 744	3 763	0%
sh julgestuse ja pääste sihtfinantseerimine	7 767	7 420	6 995	5%
sh regionaalsete lennujaamade sihtfinantseerimine	2 300	2 200	2 200	5%
sh muud äritulud	1 527	2 347	308	-35%
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)*	11 030	5 824	17 927	90%
Puhaskasum	2 300	-1 997	9 718	215%

tuhandetes eurodes	2021	2020	2019	Muutus 2021-2020 %
Rahavood põhitegevusest	7 992	4 164	17 262	92%
Investeeringud	33 760	17 410	10 189	94%
Bilansimaht	258 287	230 534	226 149	13%
Varad aasta lõpus sihtfinantseerimise kohustuseta*	177 514	154 624	149 010	15%
Omakapital aasta lõpus	116 282	93 982	95 457	23%
Võlakohustused aasta lõpus	49 057	52 333	45 619	-6%
Omakapital/varad aasta lõpus*	66%	61%	64%	8%
Võlakohustused/ärikasum enne kulumit*	4,54	8,99	2,54	-49%
Ärikulud kokku	42 665	38 178	50 467	12%
sh kaubad, materjalid, teenused	12 085	10 030	15 734	20%
sh mitmesugused tegevuskulud	1 001	1 355	1 902	-26%
sh tööjõukulud	17 194	15 705	20 949	9%
sh muud ärikulud	61	-392	111	-115%
sh põhivara kulum	12 324	11 480	11 771	7%
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	473,11	634,6	521,24	-9%

* Ei sisalda põhivara sihtfinantseeringut.

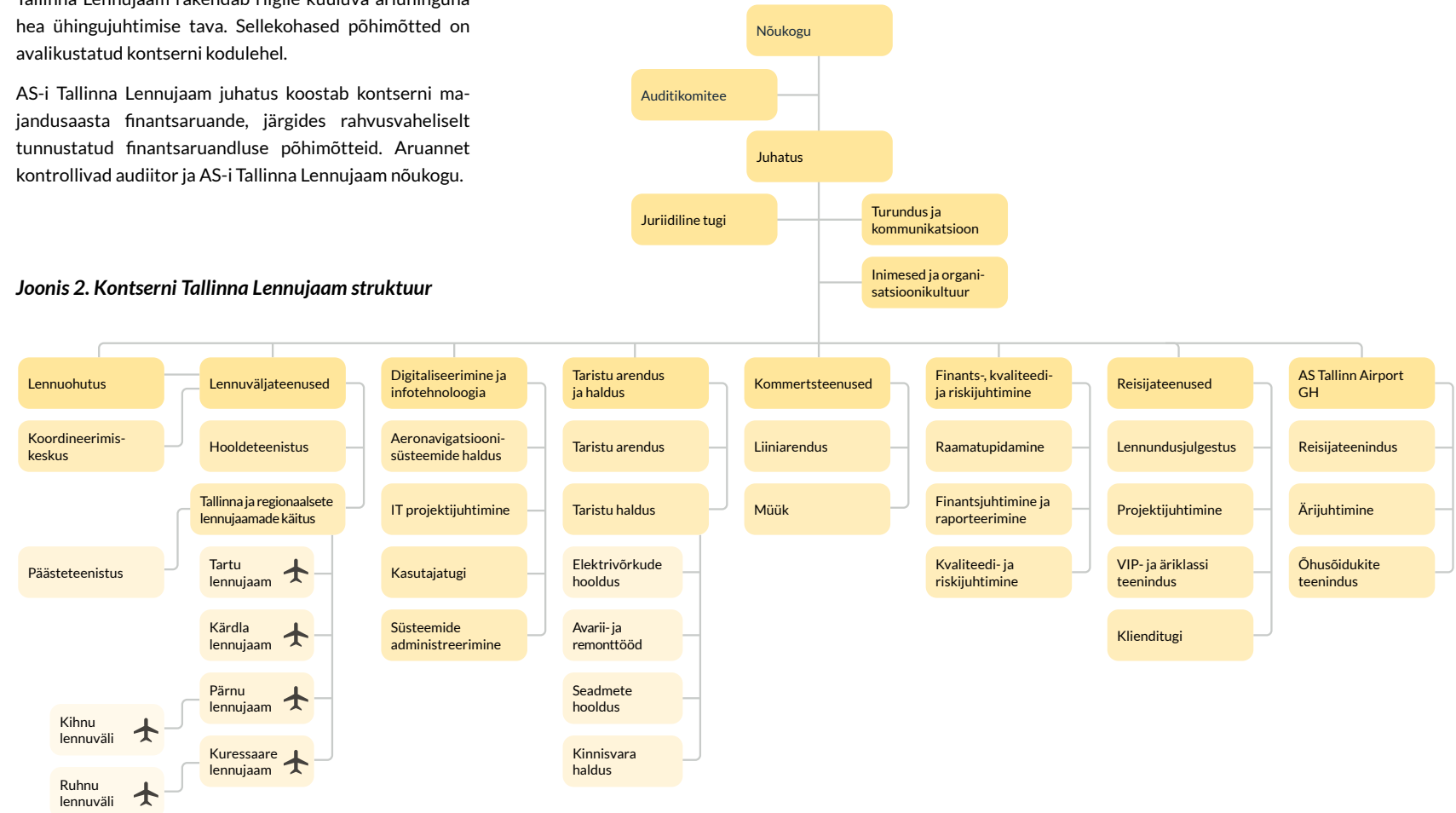
Kontserni juhtimine

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Tallinna Lennujaam rakendab riigile kuuluva äriühinguna hea ühingujuhtimise tava. Sellekohased põhimõtted on avalikustatud kontserni kodulehel.

AS-i Tallinna Lennujaam juhatus koostab kontserni majandusaasta finantsaruande, järgides rahvusvaheliselt tunnustatud finantsaruandluse põhimõtteid. Aruannet kontrollivad audiitor ja AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu.

Joonis 2. Kontserni Tallinna Lennujaam struktuur

AS-i Tallinna Lennujaam üldkoosolek

Aasta jooksul kogunes neljal korral AS-i Tallinna Lennujaam korraline üldkoosolek, kus

- kinnitati 2020. majandusaasta aruanne, kasumi jaotamise ettepanek ja audiitori järel-
dusotsus;
- kinnitati põhikirja uus redaktsioon, millega muu hulgas muudeti nõukogu liikmete arvu
viielt kuuele ning määrati lubatud aktsiakapitali minimaalse ja maksimaalse suuruse va-
hemikuks 40 miljonit kuni 160 miljonit eurot;
- valiti nõukogu liikmeks Sir John Elvidge;
- otsustati suurendada ettevõtte aktsiakapitali 20 miljoni võrra summani 45,6 miljonit
eurot. Selleks otsustati lasta välja 2 miljonit uut, 10-eurose nimiväärtusega aktsiat ja
tasuda selle eest rahalise sissemaksega summas 20 miljonit eurot.

Riivo Tuvike

Einari Bambus

Anneli Turkin

AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu

AS-i Tallinna Lennujaam nõukogus on põhikirja alusel kuni kuus liiget. Nõukogu teeb jä-
relevalvet juhatuse tegevuse üle ja osaleb oluliste otsuste tegemisel. Nõukogu tegutseb
iseseisvalt kontserni ja aktsionäri parimates huvides. Nõukogu kiidab heaks kontserni
strateegia, üldise tegevuskava ja aastaeelarve.

Nõukogu liikmed määratakse kolmeks aastaks ja nende tasu määrab üldkoosolek.

Esimees:	Märten Vaikmaa (alates 31.08.2017, leping pikendatud alates 17.08.2020 kolme aasta võrra)
Liikmed:	Toivo Jürgenson (alates 17.08.2017, leping pikendatud alates 17.08.2020 kolme aasta võrra)
	Piret Kübbar (alates 17.08.2017, leping pikendatud alates 17.08.2020 kolme aasta võrra)
	Kadri Land (alates 17.08.2017, leping pikendatud alates 17.08.2020 kolme aasta võrra)
	Jaanus Uiga (alates 21.11.2019)
	Sir John Elvidge (alates 16.09.2021)

Nõukogu kogunes kümnel korral. Majandustulemustest andis juhatus nõukogule ülevaate
kord kvartalis. Kohtumiste põhiteemad olid seotud Covid-19 mõju ja kokkuhoiumeetme-
tega. Lisaks käsitleti aasta olulisimate projektide ülevaateid ja aktsiakapitali suurenda-
mise taotlust ning 2022. aasta strateegilisi eesmärgid ja eelarvet.

Nõukogu liikmete tööjõukulud olid kokku (töötasu sotsiaalmaksudeta) 42 tuhat eurot
(2020. a 39 tuhat eurot).

Auditikomitee

Esimees:	Toivo Jürgenson
Liikmed:	Piret Kübbar
	Jaanus Uiga

Auditikomitee kogunes 11 korral. Siseauditi valdkonnas analüüsiti pangakaartidega seotud oste, riskihindamise ja IT-päasuõiguste haldusega seostuvat, partneritega sõlmitud lepingute täitmist, erakorralise auditi tulemusi ning kontserni hankeid ja nendega seostuvat. Peale selle kinnitas komitee nii 2020. majandusaasta aruande kui ka 2021. aasta vaheauditi tulemused.

Alates 2020. aasta oktoobrist osutab AS-is Tallinna Lennujaam siseaudititeenust väline partner KPMG Baltics OÜ. Siseaudiitor tegutseb auditikomitees kinnitatud tööplaani alusel ning haldab eetika, pettuste ja korruptsiooni vihjemaili.

Üldkoosolek on kinnitanud 2021. majandusaasta finantsaudiitoriks audiitorühingu PricewaterhouseCoopers (PwC). Konsolideeritud raamatupidamise aruande auditi eest vastutab van-deaudiitor Janno Hermanson. Finantsauditi tegemisel lähtutakse rahvusvahelistest auditeerimisstandarditest.

AS-i Tallinna Lennujaam juhatus

Juhatus esindab ja juhib kontserni igapäevatööd kooskõlas seaduse ja põhikirjaga, tegutsedes majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Otsuste tegemisel lähtutakse ettevõtte ja aktsionäri parimatest huvidest ning kohustatakse tagama jätkusuutlik areng, milles tugineatakse seatud eesmärkidele ja strateegiale.

Esimees:	Riivo Tuvike
Liikmed:	Einari Bambus
	Anneli Turkin

2021. aastal pidas juhatus 95 koosolekut (2020. a 96).

Juhatus liikmete tööjõukulud olid kokku (teenistuslepingu tasu, preemiaeraldis ja puhkusereserv) sotsiaalmaksudeta 401 tuhat eurot (2020. a 253 tuhat eurot).

Kontserni Tallinna Lennujaam juhtkond

Kontserni igapäevategevust juhib ning otsuseid võtab vastu 11-liikmeline juhtkond, kuhu kuuluvad valdkondade juhid ja juhatuse liikmed. Otsused langetatakse ühiselt juhatuse koosolekutel.

Juhtkonna liikmed

- Riivo Tuvike, juhatuse esimees
- Anneli Turkin, juhatuse liige, finants-, kvaliteedi- ja riskijuhtimine
- Einari Bambus, juhatuse liige, lennuväljateenused
- Indrek Nõlvak, AS-i Tallinn Airport GH juhatuse liige
- Katrin Hagel, reisijateenused
- Andrus Järg, digitaliseerimine ja infotehnoloogia
- Anneli Lille, inimesed ja organisatsioonikultuur
- Tõnu Mühle, taristu arendus ja haldus
- Eero Pärgmäe, kommertsteenused
- Margot Holts, turundus ja kommunikatsioon
- Kristina Randveer, juriidiline tugi

AS-i Tallinn Airport GH juhtimine

AS-i Tallinna Lennujaam tütarettevõtte AS-i Tallinn Airport GH üldkoosolek on AS-i Tallinna Lennujaam juhatuse esimees. Nõukogu volitused ja vastutus on sätestatud põhikirjas. Nõukogu koosneb AS-i Tallinna Lennujaam juhatuse ja juhtkonna liikmetest. Nõukogu koosolekuid peetakse vastavalt vajadusele ja seaduses toodud tingimustel. Nõukogu liikmetele eraldi tasu ei maksta. Juhatuse esimehe nimetab ametisse ettevõtte nõukogu.

Riskijuhtimine

Riskijuhtimine on kontserni juhtimisprotsessi lahutamatu osa. Riskijuhtimissüsteem toetab kontserni ohutus- ja ärieesmärkide saavutamist. Riskijuhtimise põhimõtete abil analüüsime, hindame ja juhime kogu kontserni tegevus-, äri-, keskkonna-, töökeskkonna- ja finantsriske.

Riskijuhtimise tegevused on kontserni strateegiliste ja valdkondade (sh allüksuste) riskide hindamine, nõuetest tulenev kohustuslik riskide hindamine ning projektide ja muudatuste riskide hindamine.

Kontserni strateegilisi ja valdkondade riske hindame regulaarselt kord aastas. 2021. aastal tegime bioloogiliste ohutegurite riskianalüüsi.

Lisaks kontrollime oma tegevuste ja teenuste vastavust regulaarsete siseste ja väliste vastavushindamiste käigus. Siseste vastavushindamiste eesmärk on enesekontrolliga hinnata tegevuste ja teenuste vastavust nõuetele. Väliseid vastavushindamisi ja auditeid teevad meie kliendid, lennundust reguleerivad ametkonnad ja sertifitseerimisega tegelevad asutused.

Ärieetika on ausa ettevõtluse ja ettevõtte hea maine lahutamatu osa

Korruptsiooni suhtes lähtume nulltolerantsi põhimõttest. Kõik kontserni töötajad peavad tegutsema eetilisel, vastutustundlikult ja õigusakte järgides ning kaitsma kontserni head nime ja mainet. Kontserni ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmed esitavad välisauditorile kord aastas majanduslike huvid deklaratsiooni. Töötajad, kes korraldavad hankeid ja/või on eelarve vastutavad täitjad, esitavad kord aastas huvid konflikti deklaratsiooni.

Korruptsiooni vältimiseks ja eetilise käitumise normide kokkuleppimiseks kehtivad kontsernis korruptsiooniohu ennetamise reeglid ning hea ärieetika põhimõtted.

2021. aastal oli kaks tõsist eetika- või korruptsiooniteemalist vahejuhtumit (2020. a samuti kaks). Mõlema juhtumi puhul lõpetati sellega seotud töötajaga tööleping.

Majandustulemused ja investeeringud

Kontserni 2021. aasta majandustulemused

Kontserni müügitulu kasvas eelmise aastaga võrreldes 45%. Kasum suurenes 215% ning intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA) 90%.

2020. aastal alanud koroonapandeemia mõjutas aastat endiselt tugevalt. Tänu vaktsineerimisele olid piirangud võrreldes eelmise aastaga siiski leebemad ja see tõi lennunduses kaasa tegevusmahu kasvu (vt täpsemalt sektsioonis "Lennuliiklus Tallinnas ja regionaalsetes lennujaamades").

Kokkuvõttes läbis Tallinna lennujaama 1,3 miljonit reisijat, mida on 51% rohkem kui 2020. aastal, kuid siiski 60% vähem kui 2019. aastal. Kontserni tegevus oli suunatud majandusliku jätkusuutlikkuse tagamisele.

Tabel 2. Kokkuvõte kontserni 2021. aasta olulisimatest tegevusnäitajatest ja võrdlus 2020. aastaga

	2021	2020	%
Reisijaid Tallinna lennujaamas	1 301 066	863 589	51%
Lennuoperatsioone Tallinna lennujaamas	26 689	22 962	16%
Reisijaid regionaalsetes lennujaamades	42 663	33 682	27%
Lennuoperatsioone regionaalsetes lennujaamades	9 191	8 581	7%
Keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale	473	521	-9%
Müügitulu mln eurodes	29,8	20,6	45%
Äritulu kokku mln eurodes	45,1	36,3	24%
Ärikasum enne kulumit mln eurodes	11,0	5,8	90%
Puhaskasum mln eurodes	2,3	-2,0	215%
Rahavoog äritegevusest mln eurodes	8,0	4,2	92%
Investeeringuid mln eurodes	33,8	16,7	102%

Kasum saavutati tänu kulude tõhusale juhtimisele ja tegevusmahu kasvule. Veel aitas müügitulu kasvule kaasa külm talv, mis võimaldas osutada lennufirmadele jäätörjeteenust.

Konsolideeritud müügitulust moodustavad lennundustulud 29% ja mittelennundustulud 71%. Võrreldes 2020. aastaga on lennundustulud kasvanud 32%. Lennundustulud on suurenenud aeglasemalt kui reisijate ja lennuoperatsioonide arv, kuna suurenenud on liini-toetusprogrammi tingimustel teenindatavate lennuliinide arv.

Mittelennundustulude käive kasvas kooskõlas reisijate arvuga. Ruumide üüri ja muu rendi kategooria tulud on kasvanud 1%. Kasv on tingitud sellest, et 2021. aastal rakendasime eelmise aastaga võrreldes vähem soodustusi.

Reisijate ja lennukite teenindamise maht on suurenenud (48%) kooskõlas lennuoperatsioonide arvu kasvuga (14%).

Tabel 3. Müügitulu kokku miljonites eurodes

	2021	2020	Muutuse % müügikäibest
Müügitulu kokku	29,8	20,6	45%
Lennundustulu	8,7	6,6	32%
Mittelennundustulu	21,1	14	51%
Reisijate ja lennukite teenindamine (GH)	11	5,8	91%
Ruumide üür ja muu rent	4,2	3,9	7%
Reisijatega seotud teenused, sh:	5,5	3,9	40%
Kontsessioonid ja ruumide üür reisiterminalis	3	2,3	31%
Autode parkimine	1,4	0,7	92%
Reklaam	0,4	0,4	-2%
VIP ja ärikliendi teenindus	0,7	0,5	39%
Muu mittelennundustulu	0,4	0,4	19%

Muud äritulud kasvasid julgestus- ja päästekulude sihtfinantseeringu osas. Covid-19 piirangutega seoses saime Eesti Töötukassa tööjõukulude hüvitist summas 1,4 miljonit eurot.

Finantsriskide kategoorias realiseerus energiakandjate hinnarisk. Kontsern ostab nii elektrit kui ka maagaasi börsilt aastaste hankepingute alusel ning turuhindade tõusu tõttu kallines 2021. aastal elekter 2020. aastaga võrreldes keskmiselt 161%. 2021. aasta jooksul valuutakursside ja intressimäärade muutumisega seotud riskid ei realiseerunud. Finantsriskide juhtimine on kirjeldatud 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 3.

Rahavood

Äritegevuse rahavood olid 8,0 miljonit eurot. Võrreldes EBITDA-ga (11,0 miljonit eurot) kujunesid äritegevuse rahavood 2021. aastal 39% ehk 4,3 miljoni euro võrra suuremaks kui 2020. aastal.

Seoses maksude ettemaksete suurenemisega kujunesid rahavood EBITDA-st 3,0 miljonit eurot väiksemaks. Käibekapitali mõjutasid lühiajaliste kohustuste suurenemine 4,1 miljoni euro võrra, varude suurenemine 0,3 miljoni euro võrra ja lühiajaliste nõuete suurendamine 5,8 miljoni euro võrra.

Investeeringud

Investeeringuid tehti kogusummas 33,8 miljonit eurot (94% ehk 16,4 miljonit eurot rohkem võrreldes 2020. aastaga). Lennuliiklusalaiendus moodustas sellest 53%.

Tabel 4. 2021. aasta suurimad investeeringud

	Summa mln eurodes	Osakaal kogumahus %
Lennuliiklusalaiendus ida- ja lõunasuunal (Ühtekuuluvusfond)	17,99	53
Lahkuvate reisijate pagasiala ehitus koos automaatsorteerimisega	3,09	9
Päikeseparkide ehitus (2 × 500 kW)	0,87	3
Muud projektid	0,75	3

Tabel 4. 2021. aasta suurimad investeeringud

	Summa mln eurodes	Osakaal kogumahus %
Tallinna lennujaam kokku	22,89	68
Pärnu lennujaama rekonstrueerimine	10,38	31
Regionaalsed lennujaamad kokku	10,38	31
AS-i Tallinn Airport GH investeeringud kokku	0,3	1
Kontsern kokku	33,76	100

Lennuliiklusalaiendus investeeritud rahastas 50% ulatuses Ühtekuuluvusfond summas 32,4 miljonit eurot. Pärnu lennujaama investeeritud rahastatakse riigilt eraldatud sihtfinantseeringust.

Bilanss ja kovenandid

Kontsernil oli 2021. aasta lõpus 49 miljoni euro ulatuses võlakohustusi (2020. a lõpus 52,3 miljonit eurot). Aasta lõpu seisuga kuulusid pikaajaliste võlakohustuste hulka Euroopa Investeeringuspank (EIB) saadud laenu 30 miljoni euro väärtuses ja Põhjamaade Investeeringuspank (NIB) saadud laenu summas 18,3 miljonit eurot. Väljavõtmata laene kontsernil aasta lõpu seisuga ei olnud.

2021. aasta jooksul maksis kontsern EIB-le, NIB-le ja Pohjole laene korraliselt tagasi summas 3,3 miljonit eurot. Laenulepingutega on kontsern võtnud kohustuse mitte ületada teatud finantssuhtarvude piirmäärasid ehk kovenante. Covid-19 olukorra tõttu on kontsern sõlminud pankadega erikokkulepped kuni 30. juunini 2022 nende piirmäärade muutmiseks nii, et kontsern on erikokkuleppe piirmääradele kooskõlas.

AS-i Tallinna Lennujaam aktsiate omanik on Eesti Vabariik. Detsembris tegi omanik uute investeeringute rahastamiseks omakapitali rahalise sissemakse summas 20 miljonit eurot. Kohustuslikku reservkapitali suurendatakse 2022. aastal vastavalt Äriseadustiku nõudele.

2022. aasta arengusuunad

2022. aasta on paindliku taastumise aasta, sest keskkond on endiselt haavatav ja me peame olema valmis muutma oma plaane juhul, kui olud seda tingivad. Prognoosime reisijate ja lennuoperatsioonide arvu ning sellega seoses ka müügitulu ja EBITDA kasvu.

Tabel 5. Kontserni 2022. aasta eesmärgid võrdluses 2019.–2021. aasta tulemustega

	2022	2021	2020	2019
Reisijaid Tallinna lennujaamas miljonites	2,6	1,3	0,9	3,3
Lennuoperatsioone Tallinna lennujaamas	39 693	26 689	22 962	47 867
Müügitulu mln eurodes	41,4	29,8	20,6	47,1
Ärikasum enne kulumit mln eurodes	13,2	11,0	5,8	17,9
Investeeringuid mln eurodes	25,9	33,8	17,4	10,2
Täidetud ametikohti aasta lõpu seisuga (koormuse alusel)	545,7	483,85	472,8	625,1

Covid-19 ja energiakriisi tõttu on majanduskeskkond praegu väga volatiivne. Energiakriisist tingitud ülikiire hinnakasv võib vallandada hinna- ja palgakasvuspiraali. Kuna energiakulud kasvavad hüppeliselt, on oodata ka teiste kaupade ja teenuste sisendhindade kiiret tõusu. Tööjõupuudus ja teenuste kallinemine tekitab surve palkadele. Inflatsiooni oheldamiseks võib Euroopa Keskpank hakata tõstma intressimäärasid, mis toob kaasa laenukulude kasvu.

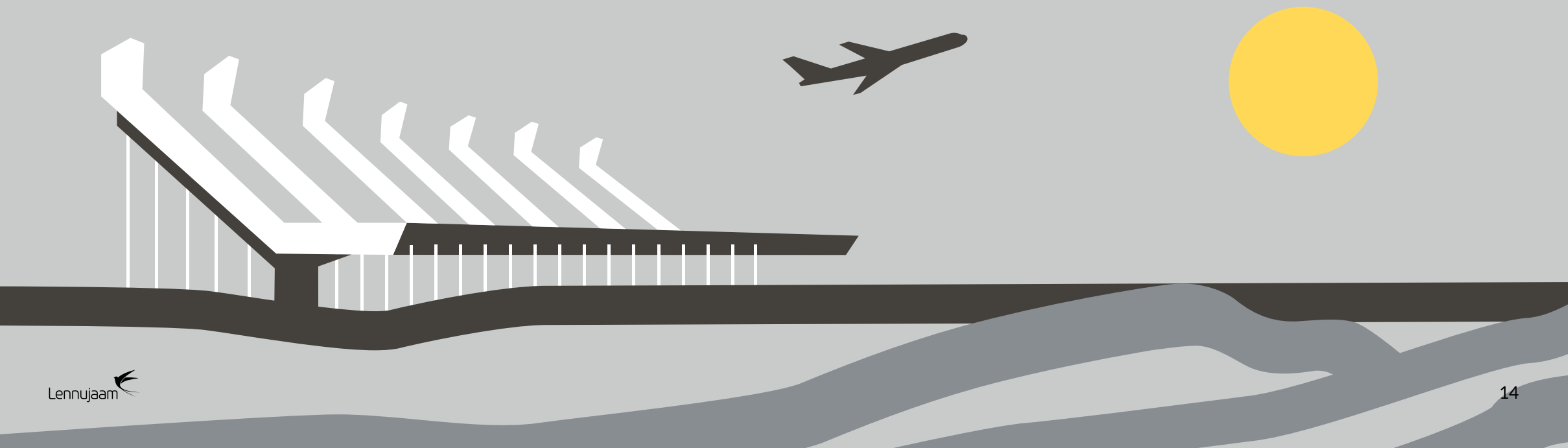
Kulubaasi ulatuslik suurenemine toob kaasa vajaduse tõsta teenuste hindu. Lennujaamata-sud on reguleeritud ja hindade muutmise protsess kestab kuus kuud. Alustame seda protsessi. Jätkusuutlikkuse tagamiseks on kontsern planeerinud lähiaastatel investeerida 114 miljonit eurot, mistõttu on vaja tagada EBITDA taastumine 2019. aasta tasemele.

2022.aastal planeerib kontsern investeerida 25,9 miljonit eurot.

Kontserni kaks tähtsaimat suure mõjuga strateegilist investeeringut perioodil 2022–2026 on Tallinna lennujaama lõunaala arendus ja reisiterminali laiendus. Reisiterminali laiendusega suurendame piirialade läbilaskevõimet, leevendame eelootealade kitsikust ja reisijate vähese hajutatuse probleemi, lisaks loome võimekuse avada maapealse teenuste turg, lähtudes direktiivist. Samuti jätkame lahkuvate reisijate pagasiala projekti ja lennuliik-lusala laiendusprojekti elluviimist ning päikeseparkide ehitamist.

Regionaalsetes lennujaamades lõpetame Pärnu lennujaama rekonstrueerimise. Alustame Ruhnu lennuvälja rekonstrueerimist ja seal automaatsete ilmavaatlusseadmete asendamist. Samuti jätkame päikeseparkide rajamist.

Strateegia ja eesmärgid, eesmärkide täitmine

Strateegia ja eesmärgid, eesmärkide täitmine

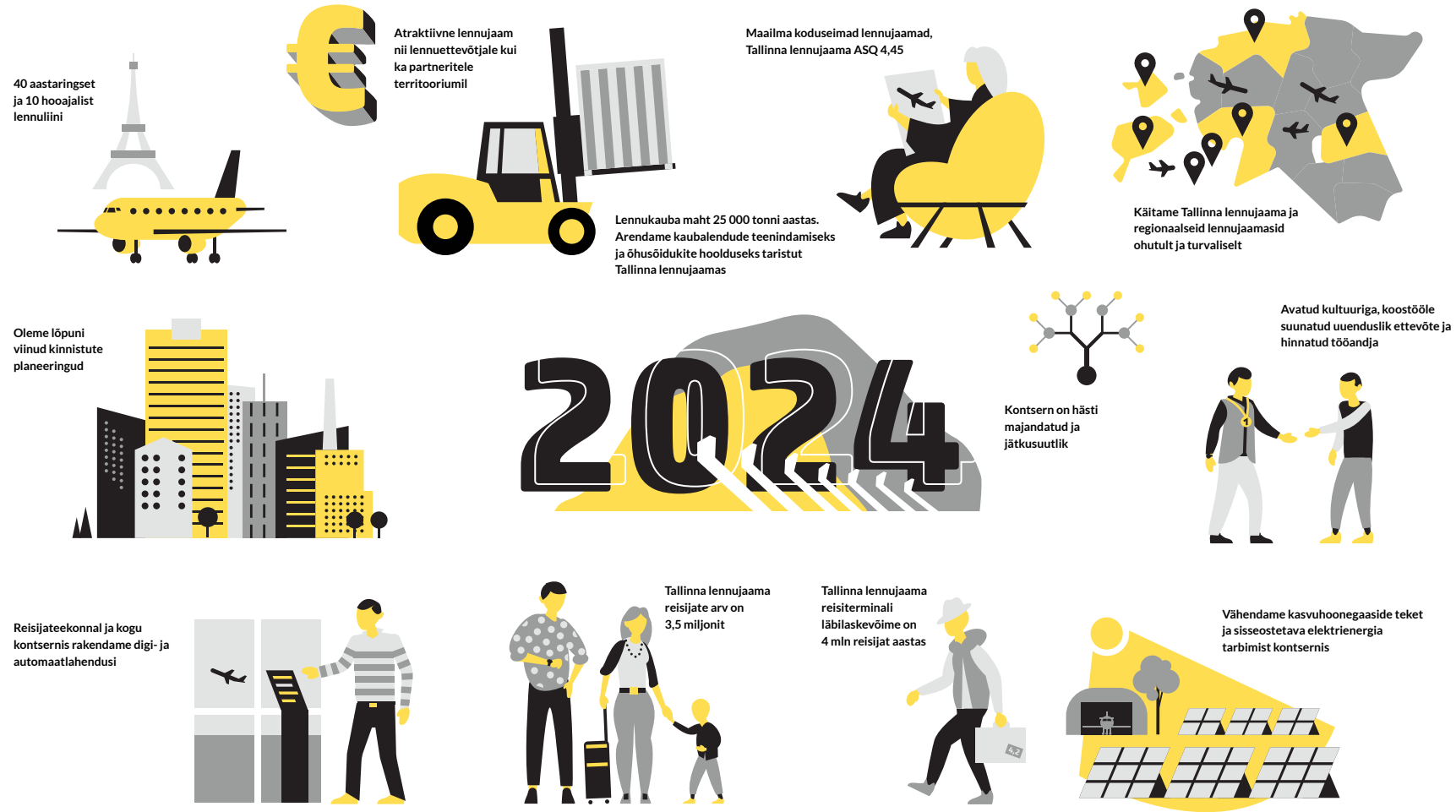
Tallinna Lennujaama missioon on ühendada Eesti maailmaga. Meie visioon on olla atraktiivseim lennujaam Euroopas ning ettevõtte peamised väärtused on usaldusväärsus, avatus ja hoolivus.

Ainuaktsionärina on Eesti Vabariik kinnitanud Tallinna Lennujaamale seatud omaniku järgmised ootused:

- Ettevõtte hoiab ja suurendab lennuliiklust.
- Tallinna lennujaamast saavad eri sihtrühmad reisida Euroopa olulisimatesse sihtpunkti-desse mõistliku sageduse ja ajakuluga.
- Ettevõtte tegevus on äriselt kasumlik ja tõhus.
- Ettevõtte äritegevus toob kasu nii omanikule kui ka sise- ja välisklientidele ning ühis-konnale tervikuna. Ettevõtte edendab oma tegevusega riigi majanduskeskkonna aren-gut.
- Ettevõtte toimib jätkusuutlikult ja vastutustundlikult (ohutus ja keskkonnasäästlikkus).
- Ettevõtte loob turvalise ja jätkusuutliku tegevuskeskkonna. Ta tagab lennuväljade käita-mise ning õhusõidukite, reisijate ja kauba teenindamise taseme vastavuse rahvusvahe-listele ja riiklikele õigusnõuetele ning vastastikku kokku lepitud tingimustele.
- Ettevõtte juhib oma tegevuse mõjusid loodus- ja majanduskeskkonnale ja sidusrühma-dele ning rakendab meetmeid negatiivsete mõjude vähendamiseks.
- Ettevõtte käitab Eesti regionaalseid lennujaamu Eesti eri piirkondade majanduskesk-konna arengu toetamiseks riigilt saadud sihtotstarbelise toetuse ulatuses.

Tallinna Lennujaama strateegilised eesmärgid on ühendada Eesti maailmaga nii inimeste kui ka kauba liikumise osas, olla atraktiivne lennujaam reisijatele, ettevõtetele, partneri-tele ja talentidele, käitada lennujaamu ohutult ja turvaliselt, olla oma tegevuses vastutus-tundlik looduskeskkonna suhtes ning majandada kulutõhusalt, kasumlikult ja vastutus-tundlikult, lisaks on ettevõtte kinnistud väärtustatud ja teenivad tulu.

Joonis 3. Kontserni visioon aastaks 2024

2021. aasta eesmärkide täitmine

Aasta kujunes oodatust edukamaks. Tallinna lennujaama reisijate arv kasvas eelmise aastaga võrreldes **51%**. Kargokauba maht vastas seatud eesmärgile. Aastaringseid sihtkohti ja regulaarliine oli märkimisväärselt rohkem kui olime sihiks seadnud.

Täitmata jäi kontserni töötajate pühendumuse kohta seatud eesmärk. Uuringust selgus, et näitaja väärtus vähenes kolmandat aastat järjest (TRI*M-indeksis 2019. a 72 punkti, 2020. a 61 punkti, 2021. a 56 punkti). Sealjuures on AS-is Tallinna Lennujaam pühendumus kasvanud (2020. a 59 punktilt 2021. a 69 punktile), kuid Tallinn Airport GH-s kahanenud (2020. a 65 punktilt 2021. a 34 punktini). Töötaja rahulolu on mõjutanud ettevõttes tehtud struktuurimuudatused, reisijate pahameel reisipiirangute tõttu, haigustest tingitud tööjõupuudus ja uute töötajate värbamise pikk aeg. Samuti vähendas rahulolu üldine meeleolu muutus ja teadmatuse, mis tuleneb üldisest Covid-olukorrast.

Väljuvate lendude punktuaalsus oli 98,66% ja ei esinenud ühtegi juhtumit, mil lennuliiklus oleks seisnud meie mõjul üle 30 minuti. Kavatseme luua reisijatekonda toetava e- ja iseteeninduslike teenuste platvormi ning kliendiprogrammi, milleks on juba valminud analüüs. Meie liinitoetusprogramm on atraktiivne: lennufirmade huvi selle vastu on olnud suurem kui esialgu lootsime.

Registreerisime 12 tööõnnetust. Nende üks põhjus on asjaolu, et koroonakriisi järel on lennuliiklusmaht suurenenud ja tajuda on töötajate väsimust Covid-19 kriisist. Ohutusjuhtumite registreerimine ja analüüs aitab sarnaste olukordade vähendamisele kaasa.

Aasta jooksul esines üks tõsine julgestusvaldkonna puudus, mille põhjustasid Tallinna lennujaama territooriumil ehitustöid teinud ettevõtte töötajate korduvad rikkumised.

Tabel 6. Tallinna lennujaam ühendab Eesti maailmaga nii inimeste kui ka kauba liikumise osas („Ühendame maailmaga“)

Möödik	Eesmärk 2021	Täitmine
Aastaringseid sihtkohti	15	35
Regulaarliine (suvised ja aastaringseid)	20	40
Reisijaid miljonites	1,06	1,3
Kargokauba maht tuhandetes tonnides	10,0	10,6
Tegevused seoses kaubakäitlemise ja õhusõidukite hoolduse ettevõtetega	Osalemine messidel ja ühekahe projektiga lepingu läbirääkimisteni jõudmine	Airport City müügikeskond valmis detsembris. Ettevõttega Magnetic MRO töös mitu erinevat projekti

Tabel 7. Tallinna lennujaam on atraktiivne lennujaam reisijale, lennundusettevõttele, partnerile ja talendile („Atraktiivne lennujaam“)

Möödik	Eesmärk 2021	Täitmine
Reisijate rahulolu kasv ASQ-indeksi järgi (üldine)	4,45	4,53
E-teenused reisijatele (reisijatekonda toetav e- ja iseteeninduslike teenuste platvorm ning kliendiprogramm)	Kliendiprogrammi analüüs on valmis. Edasi liigume juhtkonna otsuse alusel	Täidetud
Läbilaskevõime suurendamine	Eelootealade ja pagasiala väljaehitamine on graafikus. Projekteerime I etappi	Täidetud
Mittelennundustulude kasv	-0,4% (-0,06 mln eurot)	+51% (21,09 mln eurot tulusid)
Juhtumite arv, mil oleme põhjustanud lennuliikluse järjestikuse seisaku kauem kui 30 minutit	0	Täidetud
Väljuvate lendude punktuaalsus	85%	98,66%
Töötajate pühendumus	TRI*M-indeksis 70 punkti (kontsern)	TRI*M-indeksis 56 punkti (kontsern)
Tööandja maine uuringu tulemused (Kantar)	Viie parima tööandja seas	Tööandjate edetabelis teine koht

Tabel 8. Tallinna Lennujaama käitatakse ohutult ja turvaliselt ning ettevõtte käitub looduskeskkonna suhtes vastutustundlikult („Ohutu ja vastutustundlik“)

Möödik	Eesmärk 2021	Täitmine
Lennujaamadele mõeldud akrediteerimissüsteemi Airport Carbon Accreditation (ACA) tase	Alustada tegevusi, et 2022. aastal oleks võimalik saada ACA kolmanda taseme sertifikaat	On alustatud tegevusi, et 2023. aastal oleks võimalik saada ACA kolmanda taseme sertifikaat. Näiteks on loodud CO ₂ -neutraalsuse tegevuskava ja uuele tasemele ülemineku tegevuskava. Suurendatud on töötajate ja partnerite teadlikkust. Alustatud on CO ₂ andmete muutmist kontserniüleseks
CO ₂ heitkogus reisija kohta kg	14,1	11,82
Julgestuse vahejuhtumeid	0 tõsist puudust	1 tõsine puudus
Tööohutuse vahejuhtumeid	Alla 8	12
Ohutuse vahejuhtumeid 1000 lennuoperatsiooni kohta	0 lennuõnnetust ja tõsist vahejuhtumit	Täidetud
Infoturbe vahejuhtumeid	Mitte rohkem kui 1 tõsine vahejuhtum	0 tõsist vahejuhtumit

Tabel 9. Tallinna Lennujaam on kulutõhus, kasumlik ja uuenduslik ettevõtte („Hästi majandatud“)

Möödik	Eesmärk 2021	Täitmine
Kontserni intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelse kasumi (EBITDA) marginaal	12,6%	37%
Kontserni kulu (v.a amort) reisija kohta (Tallinna lennujaam ja regionaalsed lennujaamad) eurodes	25,95	22,58
Tallinna lennujaamas on terviklikud ja nüüdisaegsed IT- ja digilahendused	Digitaliseerimise arengukava „Airport 4.0“ viiakse ellu juhtkonna otsuste alusel	Täidetud
Kontserni müügitulu reisija (Tallinna lennujaam ja regionaalsed lennujaamad) kohta eurodes	19,3	22,2
Algatatud ja ellu viidud uued äriprojektid	Rajatakse uued päikesepargid (1–3 MW)	Täidetud. Tallinna lennujaama on rajatud kaks päikeseparki (kokku 1 MW)

Tabel 10. AS-i Tallinna Lennujaam kinnistud on väärtustatud ja teenivad tulu („Kinnistud on väärtustatud“)

Möödik	Eesmärk 2021	Täitmine
Äriplaanid on koostatud või koostamisel. Alustatud on planeerimist ja ehitust	1. Tallinna lennujaama lõunaala detailplaneering (DP) on kehtestatud.	Täidetud
	2. Idaala DP kooskõlastamine kohalikus omavalitsuses on lõpetatud.	2. Idaala DP tehakse kahes etapis, I etapi algatamise taotlus on kohalikule omavalitsusele esitatud.
	3. Tallinna lennujaama linnaku, reisiterminali II ehitusetapi ning Suur-Sõjamäe 48–50 ja 60 DP on algatatud.	3. Tallinna lennujaama linnaku, reisiterminali II ehitusetapi ning Suur-Sõjamäe 48–50 ja 60 DP algatamise taotlus on kohalikule omavalitsusele esitatud.
	4. Valukoja kinnistute DP muutmine on algatatud.	4. Valukoja kinnistute DP muutmise algatamise taotlus on ettevalmistamisel.
	5. Edelaala DP-d valmistatakse ette.	5. Edelaala DP vajadus on väljaselgitamisel.
	6. Pärnu lennuliiklusalala rekonstrueerimine on lõpetatud, terminali ehitus käib.	6. Pärnu lennuliiklusalala rekonstrueerimine ja reisiterminali ehitus on lõpetatud, lennukiangaari projekteerimine käib.
	7. Tallinna lennujaama lennuliiklusalala arendusprojekti ehitus on lõpetatud	Täidetud

Meie teenused

Lennuliiklus Tallinnas ja regionaalsetes lennujaamades

Koroonaviiruse leviku ja sellega seotud piirangute tõttu algas 2021. aasta lennunduses nõudluse madalseisus. Reisijate arv oli esimeses kvartalis ainult 14% ja teises kvartalis 22% pandeemiaeelsest tasemest.

Sellele, et reisijate arv teisel poolaastal järkjärguliselt taastus, aitas märkimisväärselt kaasa Euroopa Liidu ühtse Covid-tõendi (nn koroonapassi) kasutuselevõtt 1. juulil. See ühtlustas ja lihtsustas reisimisele seatud reegleid. Tänu sellele moodustas reisijate arv juulis kriisieelsest tasemest juba 50% ja jõudis detsembris 70% tasemele.

Aasta kokkuvõttes läbis Tallinna lennujaama 1,3 miljonit reisijat, mis on 51% rohkem kui 2020. aastal, kuid siiski 60% vähem kui 2019. aastal. Võrreldes kriisieelse tasemega taastus regulaarreisijate arv keskmiselt 37% ja tšarterreisijate arv 60% ulatuses.

Aasta jooksul vedas kõige rohkem reisijaid (22%) airBaltic. Odavlennufirmade osakaal oli 24% (2020. a 20%) ja 2022. aastal võib oodata selle näitaja osakaalu jätkuvat kasvu Eesti turul.

Koroonaviiruse leviku tõttu peatasid oma lennud Tallinna EasyJet ja Aeroflot. Poliitilistest sündmustest avaldas Tallinna lennuliiklusele mõju maikuus Valgevenes toimunud juhtum, mille tagajärjel peatati Belavia lennud Euroopa Liidu liikmesriikidesse, sh Minski-Tallinna liini regulaarlennud.

Uue lennufirma alustas Tallinna lendamist Lufthansa kontserni kuuluv Šveitsi ettevõtte Swiss, mis avas juulis Zürichi ja Tallinna vahel regulaarliini. Uusi liine (sh Rooma, Napolis, Barcelonas, Billundi ja Liverpooli) avasid ka odavlennufirmad Ryanair ja Wizz Air.

Joonis 4. Rahvusvahelised otseliinid Tallinna lennujaamast 2021. aasta detsembris

Lennuliiklus Tallinnas ja regionaalsetes lennujaamades

Aasta jooksul tehti Tallinna lennujaamast regulaarlende 40 sihtkohta, millele lisandusid regulaarsed tšarterlennud. Kõige rohkem on kasutatud võimalust lennata Helsingi, Riia ja Frankfurti sõlmjaama: selle valiku tegi kolmandik kõigist reisijatest.

Joonis 5. Tallinna lennujaama reisijate jaotus sihtkohtade (regulaarlennud) ja vedajate alusel 2021. aastal

Frankfurt	12,8%	airBaltic	22%
Helsingi	9,7%		
Riia	9,6%	Ryanair	14,2%
Stockholm	7,6%		
Varssavi	5,6%	Smartlynx	11,5%
Kiiev	4,7%		
London	4,6%	Lufthansa	10,5%
Milano	4,5%		
Amsterdam	3,8%	Wizz Air	8,4%
Berliin	2,9%		
Istanbul	2,8%	Finnair	8%
Muu	31,4%		
		SAS	5,2%
		LOT	4,6%
		Turkish Airlines	3,2%
		Muu	12,4%

Tabel 11. Reisijate arv, kauba ja posti vedu ning lennuoperatsioonide arv Tallinna lennujaamas 2017–2021

Reisijaid	2021	2020	2019	2018	2017
sh siselendudel	39 454	24 841	31 768	28 709	25 255
sh välislendudel	1 261 611	838 748	3 236 142	2 978 935	2 623 106
sh ümberistujaid	8 102	6 600	13 334	50 392	43 945
Kokku	1 301 066	863 589	3 267 910	3 007 644	2 648 361
Kaup ja post tonnides	2021	2020	2019	2018	2017
sh post	1 205	1 319	2 932	2 535	2 096
sh lennukaup	9 355	7 871	7 984	8 984	9 249
Kokku	10 560	9 190	10 916	11 519	11 345
Lennuoperatsioonid	2021	2020	2019	2018	2017
sh reisilendudel	16 617	14 461	38 808	39 892	36 856
sh kaubalendudel	1 602	1 552	1 538	1 597	1 662
sh mitteärilistel lendudel	8 470	6 949	7 521	7 079	6 807
Kokku	26 689	22 962	47 867	48 568	45 325

Regionaalsetest lennujaamadest teenindati kõige rohkem reisijaid Kuressaare lennujaamas, mille teenindusmaht jõudis rekordilise ligikaudu 30 000 reisijani aastast. Reisijate arvu kasvu toetas 2020. aasta lõpus Tallinna-Kuressaare liinil käiku võetud varasemast suurem, 50-kohaline lennuk.

Lennuoperatsioone tehti kõige rohkem Tartu lennujaamas, mis on seotud Eesti Lennuakadeemia õppelendudega. 2022. aasta olulisimaks sündmuseks kujuneb Finnairi liinilennu taasavamine Tartu ja Helsingi vahel. Pärnu lennujaama taasavasime 2021. aasta sügisel regulaarlendudele ning 2022. aasta suvel loodame koostöös Pärnu linnaga teha algust tellimuslendude sarjaga.

Lennuvälja- ja reisieenuse ülevaade

Lennuväljateenus, aeronavigatsiooniteenus ja lennuohutus

AS-i Tallinna Lennujaam kõigi tegevusvaldkondade eesmärkide saavutamisel on esmatähtis tagada ohutus, regulaarne ja katkematu lennutegvus ettevõtte kõigis lennujaamades ning klientide teenindamine igal ajal ja iga ilmaga, järgides rahvusvahelisi ohutusnõudeid ja standardeid.

Tallinna lennujaamas tehti 2021. aastal 26 689 lennuoperatsiooni, mis on 16% rohkem kui 2020. aastal. Regionaalsetes lennujaamades tehti kokku 9191 lennuoperatsiooni, mis on aasta varasemast 7% rohkem.

Aasta suurim väljakutse oli Tallinna lennujaama lennuliiklusalala laiendamise projekti II etapp. Arendusprojekti viisime ellu mitmes etapis aastatel 2012–2021, viimased tegevused kestavad 2023. aastani. Ehitustööde tulemusena avasime novembris õhusõidukitele lõunapoolse uue perrooniala ja uued ruleerimisteed, laiendasime idapoolset jäätörjeala ja mootorite testimise ala. Patrull- ja hooldesõidukitele avasime lõunapoolse ringtee. Arendustööde üks peamisi eesmärke on vähendada lennujaama mõju keskkonnale. Projekti käigus rajasime äärmiselt mahukad ja planeeringult keerukad sademeveesüsteemid, mis lahendavad liigvee tekke probleemi. Lisaks paigaldasime õlipüüdurid ning valmis laohoone jäätörjekemikaalide hoiustamiseks ja käitlemiseks.

2021. aastal alustasime põhjalikku vastavushindamist, et selgitada välja kooskõla uuendatud nõuetega, sealhulgas muudatustega Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (EASA) lennuvälja käitaja nõuetes, samuti muudatustega meie organisatsioonis ja selle vajadustes. Töötajate pädevuste suurendamiseks EASA nõuete alal oleme algatanud koolitusarja. 2022. aastal jätkame vastavushindamise käigus tuvastatud parendamist vajavate teemadega tegelemist.

Sügisel taasavasime Pärnu lennujaama rekonstrueeritud lennuliiklusalala. Uuenduse käigus rekonstrueerisime lennuraja (nüüd 1970 × 30 meetrit), laiendasime ruleerimisteed, rekonstrueerisime õhusõidukite perrooni, paigaldasime automaatse ilmastikuseiresüsteemi, uuendasime lennuvälja tuledesüsteemi ning ehitasime uue hoolde- ja päästetehnikaangaari.

2022. aastal alustame Ruhnu lennuvälja rekonstrueerimise projekti ettevalmistusi ning automaatsete ilmastikuseiresüsteemide paigaldamist Kuressaare, Tartu ja Kärkla lennuväljadel.

Osaleme irdtorniprojektis eesmärgiga ühendada kõigi regionaalsete lennujaamade lennuliiklusteenuse osutamine ühtsest juhtimiskeskusest Tallinnas. Projekti veab Lennuliiklusteeninduse AS ning sellesse on kaasatud AS Tallinna Lennujaam, Transpordiameti lennundusteenistus, AS Cybernetica ja Keskkonnaagentuur. 2022. aasta sügisel alustab Lennuliiklusteeninduse AS lennuinfoteenuse osutamist Tartu irdtornist.

2022. aastal jätkame päikeseparkide rajamist regionaalsetesse lennujaamadesse. Meil on kavas päikeseparkide toel energiavajaduse katmine omatarbeks ja müük jaotusvõrku. Regionaalsetesse lennujaamadesse juba rajatud päikesepargid tootsid 2021. aastal elektrienergiat 24% ulatuses Pärnu lennujaama (2020. a 34%), 28% ulatuses Kärkla lennujaama (2020. a 21%), 8% ulatuses Tartu lennujaama (2020. a 8%) ja 25% ulatuses Kuressaare lennujaama (2020. a 19%) aastavajadusest. Ettevõtte eesmärk on, et lennujaamad üle Eesti tarbiks ainult taastuvenergiat.

Lennuohutus

Meie kogukonnas on kõiki töötajaid ja kogukonnaliikmeid kaasav, avatud ja läbipaistev ohutuskultuur ning hästi toimiv ohutusjuhtimissüsteem, tänu millele liigub ohutusinfo operatiivselt.

Ohutusjuhtimissüsteemi eesmärk on vältida õnnetusi ning kaitsta inimesi, vara ja keskkonda. Ohutusjuhtimissüsteemiga toetame kõigist töös ette tulnud lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teavitamist, et toimunut saaks uurida ja tagada, et see ei korduks.

Ohutuskomitee koosolekul osalevad kõikide Tallinna lennuväljal tegutsevate ettevõtete lennuohutuse eest vastutavad esindajad. 2021. aastal peeti neli korralist koosolekut, mis toimusid Covid-19 olukorra tõttu Teamsi veebikeskkonnas. Koosolekul jagame infot taristu arenduse tegevuste ja muudatuste kohta lennuväljal. Lisaks analüüsime koos vahejuhtumeid ja vajalikke parendustegevusi nende vältimiseks tulevikus.

2021. aastal registreeriti kõigil lennuväljadel kokku 647 ohutusteavitust, mida oli rohkem kui 2020. aastal. Tõusu põhjuseks peame ühest küljest lennuoperatsioonide kasvanud arvu ja teisest küljest paranenud teavituskultuuri.

Tabel 12. Registreeritud ohutusteavituste arv 2020-2021

Lennujaam	Ohutusteavitusi 2021	Ohutusteavitusi 2020
Tallinn	532	332
Tartu	83	40
Kuressaare	18	8
Kärdla	6	6
Ruhnu	3	0
Pärnu	2	21
Kihnu	0	0

Tallinna lennujaama peamised projektid lennuohutuse suurendamiseks:

- lennuliiklusalala arendusprojekt – suvel tegutseti ilma instrumentaalmaandumissüsteemi (ingl instrumental landing system, ILS) seadmeteta ja lühendatud lennurajaga. Sügisel võeti kasutusele uued ruleerimisteed, jäätörjealad, mootorite testimise ala ja K-perrooni laiendus;
- lennuohutuskoolituste e-õppe osakaalu suurendamine ja koolitusmaterjalide uuendamine;
- lennuväljakatendite hõõrdeteguri mõõtmise uue meetodika GRF rakendamine alates 13. augustist koostöös Lennuliiklusteeninduse AS-iga.

Regionaalsete lennuväljade peamised projektid lennuohutuse suurendamiseks:

- lennuväljakatendite hõõrdeteguri mõõtmise uue meetodika GRF rakendamine alates 13. augustist;

- Pärnu lennuvälja rekonstrueeritud liiklusalala taasavamine;
- AS Tallinna Lennujaam asus osutama lennukikütuse pakkumise teenust.

Lindude ja loomadega seotud ohud

Linnud ja loomad on õhusõidukitele suur oht, sest nad võivad põhjustada ulatuslikke kahjustusi. Ohtude vähendamiseks kasutame lennuväljadel aktiivselt mitmesuguseid meetmeid: gaasikahuritel põhinevaid peletussüsteeme ning audiovisuaalseid ja pürotehnilisi peletusvahendeid. Lindude ja loomade kõige tõhusam ohje on maakasutusega seotud tegevused selleks, et lennuväli ei oleks neile atraktiivne koht.

Tallinna lennuväljal on meil ornitoloogilise seisukorra hindamiseks ja jälgimiseks kaasatud oma meeskonnale lisaks professionaalne ornitoloog.

2021. aastal registreerisime kõigil lennuväljadel kokku 149 lindude ja loomadega seotud teavitust, millest peamised olid seotud nende liikumisega liiklusalal. Tõsisemaid juhtumeid, mis oleksid võinud mõjutada lennu toimumist või ärajäämist, oli kolm.

Tabel 13. Lindude ja loomadega seotud registreeritud teavituste arv 2020-2021

Lennujaam	Lindude ja loomadega seotud teavitusi 2021	Lindude ja loomadega seotud teavitusi 2020
Tartu	83	28
Tallinn	56	47
Kuressaare	8	1
Kärdla	2	2
Pärnu	0	0
Kihnu	0	0
Ruhnu	0	0

Aeronavigatsiooniteenused

AS Tallinna Lennujaam pakub lennujaamades lennuinfoteenust ning side- ja navigatsioonisüsteemide teenust.

Osutatava aeronavigatsiooniteenuse liik oli 2021. aastal lennujaamati erinev:

- lennuinfoteenust osutasime Kärddlas ja Kuressaares;
- side- ja navigatsiooniteenust osutasime Tallinnas, Kärddlas ja Kuressaares.

Tabel 14. Aeronavigatsiooniteenuse osutamisega seotud vahejuhtumid AS-i Tallinna Lennujaam lennujaamades

Lennujaam	Lennuinfoteenus		Side- ja navigatsioonisüsteemide teenus		Meteoroloogiasaadmed (teenust osutab Keskkonnaagentuur)	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Tallinn	Ei osutata	Ei osutata		8	27	17
Tartu	Ei osutata	Ei osutata	Ei osutata	Ei osutata	4	1
Pärnu	Ei osutata	2	Ei osutata	0	Ei osutata	9
Kuressaare	2	2	0	0	0	1
Kärddla	0	0	1	1	0	0

Reisijateenus

Meie eesmärk on hoolitseda selle eest, et reisijate teekond terminali saabumisest kuni lennukisse minekuni või probleemi ilmnemisest kuni selle lahendamiseni kulgeks sujuvalt.

Tallinna lennujaam soovib olla maailma hubaseim ja koduseim lennujaam ning reisija rahulolu on meile tähtis. Tahame, et reisija tunneks ennast meie lennujaamas nagu kodus. Teda oodatakse ja ta võetakse vastu külalislahkelt, tal on mugav ja turvaline. Me lähtume oma valikutes reisija ootustest, väärtustades Eesti omapära ja Euroopa ühtsust.

Reisijakogemus

2021. aastal jätkasime Tallinna lennujaama terminali arendustegevusi, mille eesmärk on laiendada lahkuvate reisijate pagasiala ja pagasisüsteemi kuni 6 miljoni reisija äraantava pagasi teenindamiseks aastas. Laiendatavale pagasialale paigaldame uue pagasikaruselli ja automaatse pagasisorteerimissüsteemi. Arendusprojekt valmib 2022. aasta teises kvartalis.

Lisaks tegime lennujaamas ettevalmistusi iseteenindusliku pagasi ja ülemõdulise pagasi loovutamise seadmete paigaldamiseks ning seadistamiseks. Plaani alusel hakkavad need teenused toimima samuti 2022. aasta teises kvartalis.

Tallinna lennujaama reisiterminal on loodud 2,6 miljoni reisija teenindamiseks, kuid kuna maailmas on käes aeg, mil tuleb tagada reisijate hajutatus, peame tegelema selle nõude täitmisega ka reisiterminalis. Samuti tingib reisijatele mõeldud alade laiendamise 2024. aastaks prognoositav reisijate arvu taastumine 3 miljoni reisijani. Neil põhjustel alustasime terminali läbilaskevõime suurendamist 4,2 miljoni reisijani. Selleks et reisijatel oleksid lendude ootamiseks paremad tingimused, valmivad 2022. aasta esimesel poolel uued mugavad eelootealad.

Aastal 2022 kavatsame terminalis ehitustöid jätkata: projekteerime ja ehitame uued eelootealad ka mitte-Schengeni alale.

Tallinna lennujaama klientide tagasiside

Aasta jooksul registreerisime 386 kliendipöördumist, mis on 2019. aasta näitajaga samal tasemel (2020: 141, 2021:378). Võrreldes 2020. aastaga pöördumiste arv siiski kasvas. Selle põhjustasid eelkõige Covid-19-ga seotud keerulised küsimused reisidokumentide kohta. Riigid nõudsid 2021. aastal reisijailt nii vaktsineerimistõendeid, piiriületajaankeete kui ka broneeritud Covid-19 testimist sihtriigis. Kuna iga riik kehtestas oma dokumendinõudeid, muutus reisimine varasemaga võrreldes palju keerulisemaks ja tekkis mitmesuguseid reisirõrkeid, mille lahendamiseks palusid reisijad lennujaamalt abi.

Covid-19 reisidokumentidega seotud päringud moodustasid üle poole 2021. aasta tagasisidest Tallinna lennujaamale. Peale selle saime ettepanekuid julgestuskontrolliteenuse ja lennujaamataristu parendamise kohta.

Reisiterminalis kasutusel olevad reaajas tagasiside mõõtmise seadmed näitasid, et 2021. aastal püsis rahulolu piiriületusega 2020. aastaga samal tasemel: meeldiva kogemuse sai 88% reisijatest. Toitlustusasutustes hinnati teenindus heaks 96%-l juhtudel (2020: 96%) ja toiduvalikuga oldi rahul 86% ulatuses (2020: 84%), mis on sama või parem tulemus kui aasta varem.

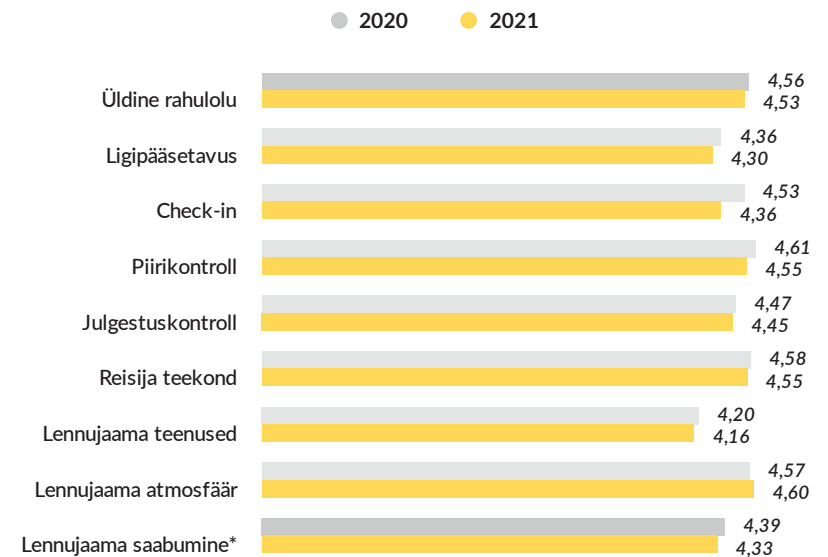
Reisijaküsitlus Tallinna lennujaamas

Tallinna lennujaam jätkas 2021. aastal osalemist Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukogu (Airport Council International, ACI) reisijaküsitluses (ingl airport service quality, ASQ) koos enam kui 360 lennujaamaga üle maailma (sh 100 Euroopa lennujaamaga). Uuring annab meile võimaluse analüüsida enda tugevaid külgi ja arenguvõimalusi ning võrrelda end teiste lennujaamadega. Aasta jooksul küsitlesime ligi 1300 reisijat.

2021. aastal püsis reisijate rahulolu Tallinna lennujaamaga reisijate arvu kiirest kasvust hoolimata väga kõrge. Aasta üldise rahulolu koondtulemusega 4.53 punkti (viiepunktskaalal), paigutus Tallinna lennujaam Euroopa lennujaamade arvestuses absoluutsete parimate sekka ja tõi meile aasta kokkuvõttes neljandat korda järjest „Euroopa parima teenidusega lennujaam 2021“ tiitli. Auhind läheb traditsiooni kohaselt solidaarselt jagamisele regiooni parimate lennujaamade vahel.

Uuring toob välja, et Tallinna lennujaama puhul hindavad reisijad eelkõige reisijatekonna loogilist ülesehitust ja lihtsust ning terminali hubast atmosfääri. Kõige suurem muutus reisijate hinnangutes toimus check-in'i teenuse osas, mis kannatas eelkõige COVID-19 piirangutega kaasnevate täiendavate dokumentide kontrolliga pikenenud ootejärjekordade tõttu.

Tallinna lennujaama reisijaküsitluse koondtulemused valdkonniti 2020 vs 2021

* Lahkuvatel reisijatel paluti meenutada oma viimast saabumise kogemust.

Erivajadustega reisijate teenindamine

Tallinna lennujaam võttis 2021. aastal vastu 2975 erivajadustega reisijate teeninduse tellimust, mis on ligikaudu 50% rohkem kui eelmisel aastal.

2021. aastal taastus ka erivajadustega reisijate osakaal kõigi reisijate seas: näitaja oli aasta lõpuks 0,2%, mis on kõigi aastate rekord. Erivajadustega reisijate osakaal kahanes (suuresti Covid-19 kriisi tõttu) ainult 2020. aastal, kõikidel teistel aastatel on see näitaja olnud selgelt kasvutrendis.

Erivajadustega reisijate teenindamiseks esitatud tellimustest täitsime 2021. aastal 63%, ülejäänud juhtudel klient lennujaamas abi siiski ei soovinud. Etteteatamata tellimusi oli ainult 7%. Eritehnikat kasutasime 15% tellimuste täitmiseks.

Levinuim abivajajatüüp on endiselt reisija, kes ei suuda läbida iseseisvalt pikki vahemaid (WCHR), neid reisijaid oli 48% kogumahust. Järgnesid 24%-ga abivajajad, kes ei kõnni peale pikkade vahemaade ka treppidel (WCHS), ning 13%-ga reisijad, kes on liikumatud ning vajavad õhusõidukisse sisenedes ja sealt väljudes tõstmist (WCHC). Ülejäänud 15% sisse mahuvad muu erivajadusega reisijad. Erivajadustega reisijate teenindamise kulud olid 232 930 eurot (2020: 241 349 eurot).

Lennundusjulgestus

Aasta 2021 oli taastumise aasta. Juba 2020. aasta teisel poolel hakkasime planeerima uusi töökohti, et olla valmis reisijate arvu kasvuks. Nagu üldine tööturu olukord näitas, oli uusi inimesi värvata keerukas ja aasta teisel poolel hakkasid reisijate arvu kasvuga kaasnema ka pikemad ooteajad julgestuskontrollpunktis. Olukorra lahendamine vajas põhjalikumat eeltööd ja analüüsi.

Veebruaris asus Politsei- ja Piirivalveamet kasutama kolmandatesse riikidesse lendavate reisijate teenindamiseks automaatseid piiriületusväravaid, mis võimaldavad neil registreerida piiriületus iseteeninduses. Kogu aasta vältel analüüsiti piiriületusväravate tööd ja täiustati tarkvara, mis suurendas nende kasutajate arvu.

2021. aastal korraldas lennundusjulgestuse osakond 118 koolitust (2020. a 90), mille käigus koolitati 1182 (2020. a 981) lennundusega seotud inimest.

Pärnu lennujaamas muutus julgestusteenuse pakkuja. Uus pakkuja on hanke võitnud AS Viking Security, kes on lennundusjulgestuse valdkonnas uus ettevõtte. Sellega seoses on ka meie suurem tähelepanu koondunud Pärnu lennujaama teenuse kvaliteedile.

Maapealsete teenuste osutamine

Tallinna lennujaamas pakub õhusõidukite ja reisijate maapealset teenindust AS Tallinn Airport GH.

Ettevõtte strateegiline eesmärk on kasvada Põhja-Euroopa kvaliteetseima teenindusega maapealse teeninduse ettevõtteks, teenindada kõiki lennufirmasid vähemalt 97,5% täpsusega ning olla nende teenindusjaamade kvaliteedihinnangus esimese viie hulgas.

Selle eesmärgi saavutamiseks parendame pidevalt on kvaliteedijuhtimissüsteemi, lähedes Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) väljatöötatud standardi „Safety Audit for Ground Operations“ (ISAGO) nõuetest. Selleks et arendada ettevõtte teenindusstandardeid ja rahuldada klientide ootusi veelgi paremini, analüüsime regulaarselt klienditagasisidet. Sisekoolitustel analüüsime ettevõtte tegevusnäitajate sihttasemeid, nende näitajate võimalikke mõjureid ja negatiivsete mõjude vähendamise meetmeid.

Ettevõtte eesmärk on tagada kõikidele teenindatavatele lennufirmadele teeninduse punktuaalsus minimaalselt tasemel 97,5%. Seatud eesmärki ei täitnud me 2021. aastal ainult ühel kuul, kui see oli 97%. Aasta keskmine teeninduse punktuaalsus oli 99,1%.

Digitaalsed automatiseeritud lahendused

Kontsern on võtnud eesmärgiks aktiivselt liikuda tõhusate digitaalsete automatiseeritud lahenduste poole. Oleme järgmiseks neljaks aastaks koostanud arengukava „Lennujaam 4.0“, milles oleme seadnud üldised eesmärgid tõsta meie digitaliseerituse taset, suurendada tööprotsesside tõhusust ja viia meid infotehnoloogiliselt arenenud lennujaamade sekka. Tänu sellele muutume rahvusvahelisel turul konkurentsivõimelisemaks, sest saame tagada väiksemad kulud ja õhusõidukite kiirema ümberpööramisaja.

Idee „Lennujaam 4.0“ põhineb rahvusvahelisel kontseptsioonil „Airport 4.0“, mille on oma arengukavade loomisel võtnud aluseks paljud lennujaamad. Selles on lennujaama digitaliseerituse küpsustase jagatud nelja kategooriasse. Sellest lähtudes oleme loonud järgmiseks neljaks aastaks kontserni digitaliseerimise tegevuskava, mis koosneb meile olulistest tarkvaraprojektidest. Viimane tase (4.0), kuhu Tallinna Lennujaam on plaeninud jõuda järgmise nelja aasta jooksul, on digitaalne ökosüsteem, mis ühendab kõik lennujaamas tegevsevad ettevõtted ühtsesse digitaalsesse kogukonda.

2021. aastal oli meil kaks põhiprojekti:

- „Invoice“ – teenuste haldamise ühtne lahendus nende kirjeldamiseks ja osutamiseks ning klientidega arveldamiseks. Projekt algas 2020. aastal ja on juurutatud. Süsteem on võetud kasutusele nii Tallinna lennujaamas kui ka regionaalsetes lennujaamades. Samuti kasutab seda lennуетtevõtetele teenuste osutamiseks Tallinna Lennujaama tütarfirma Tallinn Airport GH;
- RMS – ressursside haldamise ja planeerimise keskne infosüsteem, mis võimaldab automaatselt ja tõhusamalt hallata ja planeerida vahetusi, masinaid ja statsionaarseid vahendeid vastu lennukite ümberpöörast. Projekt on vajaduste analüüsi ja hanke ettevalmistamise faasis. Täpne juurutamisplaan selgub peale eduka hanke lõppu.

Koostöö kogukonnaliikmete ja partneritega ning majandusmõju

Lennujaamade tegevus mõjutab paljusid sidusrühmi alustades töötajatest ja kogukonnaliikmetest, lennufirmadest ja äripartneritest ning lõpetades reisijate, maksumaksjate, omanike, lennujaama lähipiirkonnas elavate inimeste ja laiema ühiskonnaga.

Majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaotsuste tegemiseks oleme selgitanud välja Tallinna Lennujaamaga otseselt ja kaudselt seotud sidusrühmad ning nende ootused, mida peame silmas kontserni strateegiliste eesmärkide seadmisel ja ülevaatamisel.

Otsuseid tehes arvestame sisemisi ja väliseid tegureid, millel on mõju ettevõttele ning millest võivad tuleneda mitmesugused võimalused ja riskid. Kui peame sidusrühmadega avatud dialoogi ja arvestame ettevõtte tegevusstrateegias erinevaid huve, saame luua ja hoida oma tegevuse suhtes usaldust.

Kogukonnaliikmete ja partnerite koostöö

Lennunduses on vajalik koostöö partneritega nii kasutustingimuste, reisijakogemuse, riskijuhtimise, ohutuse kui ka keskkonna teemal. Selleks et jagada infot ning juurutada ühiseid väärtusi ja kultuuri, kohtume partneritega regulaarselt paljudes koostöökogudes. Lennujaama kogukonda kuuluvad meie lennujaamade territooriumitel tegutsevad ettevõtted ja nende töötajad, lisaks ümberkaudsed lennundusega seotud ettevõtted.

Tallinna lennujaama kasutajate komitee

Lennundusseaduse alusel on lennujaama haldajal kohustus konsulteerida lennujaama kasutajatega vähemalt kord aastas tasumäärade ja vajaduse korral lennujaamateenuste kvaliteedi teemal.

2021. aastal toimus kaks lennujaama kasutajate komitee koosolekut (2020. a Covid-19 tõttu koosolekuid ei toimunud). Kasutajatele edastati ülevaade Tallinna lennujaama teenuste kvaliteedist, ohutusest ning keskkonna- ja investeerimiskavadest, samuti konsulteeriti 2022. aasta tasude teemal.

Tallinna lennuvälja ohutuskomitee

Ohutusjuhtimissüsteemi osad on ohutuspoliitika ja eesmärgid, riskijuhtimine ning ohutuse edendamine ja hindamine. Lennuohutustegevus hõlmab igapäevatöös ohutusjuhtimissüsteemi rakendamist ja arendamist.

Ohutusjuhtimissüsteem toimib juhul, kui kontserni töötajad ja koostööpartnerid on teadlikud selle eesmärkidest ja olulisusest, oma rollist süsteemi toimimise tagamisel ning järgivad seda.

Tallinna lennuvälja ohutuskomitee koosolekutel osalevad kõikide Tallinna lennuväljal tegutsevate ettevõtete lennuohutuse eest vastutavad esindajad. 2021. aasta koosolekutel anti ülevaade Tallinna lennuvälja arendustegevustest ja nendega seotud käitamispiirangutest lennuväljal viibijatele, lennuohutust mõjutavatest juhtumitest ning lennuvälja käitamis- ja juhtimissüsteemi protseduuride muudatustest.

Tallinna lennujaama reisiterminali kasutajate komitee

Reisiterminali kasutajate komitee eesmärk on infovahetus ning reisijakogemuse ühtlustamine ja täiustamine reisiterminalis. Komitees osalevad reisiterminalis tegutsevad rentnikud ja koostööpartnerid. 2021. aastal peeti üks koosolek (2020. a Covid-19 tõttu koosolekuid ei toimunud).

Keskkonna juhtrühm

Keskkonna juhtrühma eesmärk on korraldada keskkonnajuhtimist kogu kontsernis tõhusamalt. Juhtrühma töös osalevad kontserni valdkondade juhtivspetsialistid.

2021. aastal kohtus keskkonna juhtrühm kolmel korral (2020. a ühel korral). Peamised teemad olid keskkonnastrateegia uuendamine, CO₂-neutraalne lennujaam aastaks 2030, keskkonnaaspektide hindamine, keskkonnakava uuendamine, keskkonnainvesteeringud ning jäätmemajanduse olukord ja nulljäätmete kontseptsioon.

Koostöö kogukonnaliikmete ja partneritega ning majandusmõju

Regionaalsete lennujaamade ohutus- ja kvaliteedigrupid

Kuressaare, Kärdla, Pärnu ja Tartu lennujaamas kogunevad vähemalt kord kvartalis ohutus- ja kvaliteedigrupid. Nende eesmärk on teha ohutusjuhtimissüsteemi toimivuse üle esmast kontrolli, saada tagasisidet parendustegevusteks ja edendada ohutust.

Koosolekutel käsitletakse jooksvaid lennujaama käitamise, lennuohutuse ja kvaliteediteemasid, klientide tagasisidet ning lennujaamas auditite käigus avastatud puudusi. Koosolekutele kaasatakse lennujaamade territooriumitel tegutsevad ettevõtted.

Osalemine sektori edendamises ja liikmelisus

Tallinna Lennujaam on aktiivselt esindatud nii lennundusklastis kui ka koostöövõrgustikus, et üheskoos tegutseda ning leida võimalusi Euroopas ja mujal maailmas. Kontsernile annab see võimaluse arendada nii lennundus- kui ka mittelennundusvaldkondi, mis on omakorda olulised Tallinna Lennujaama tuleviku jätkusuutlikkuse tagamiseks.

AS Tallinna Lennujaam on Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi liige. Osaleme alates 2013. aastast selle mittetulundusühingu korraldatavas vastutustundliku ettevõtluse hindamises. AS Tallinna Lennujaam pälvis 2020. aastal juba kolmandat korda vastutustundliku ettevõtluse indeksi kuldtaseme märgise, mida antakse välja üle aasta.

Mõju majandusele

Meie kontsern mõjutab tugevalt nii Tallinna kui ka kogu Eesti majandust. Oleme ka varem uurinud oma majandusmõju, tuginedes sisendi-väljundi raamistikule.

2020. ja 2021. aasta majandusmõju ei ole võimalik hinnata, kuna üleilmse tervishoiukriisi tõttu toimusid lennundus ja turism piirangute tingimustes.

Meeskond

2020. aasta kevadel alanud Covid-19 kriis avaldas meie meeskonnale mõju ka 2021. aastal.

Epideemia ohjamise plaani alusel ja kooskõlas Eestis kehtestatud meetmega jagasime töötajatele regulaarselt juhiseid. Tegime teavitustööd ja võimaldasime Covid-19 vastast vaktsineerimist, mille tulemusena oli kontserni töötajate vaktsineerimise määr aasta lõpuks üle 88%. Tuletasime töötajatele regulaarselt meelde isikukaitsevahendite kasutamise vajadust. Iganädalase monitooringu raames jälgisime kollektiivis tuvastatud Covid-19-positiivsete, lähikontaktsete ja/või eneseisolatsiooni jäänud töötajate arvu.

Täiendasime kaugtöö põhimõtteid ja selle riskianalüüsi vormi ning võimaldasime kontoritöötajatel teha hübriidtood. Alustasime töötajatele tööpsühholoogiteenuse osutamist MTÜ Võõras Sõber abil. Vähenenud töömahu olukorras kasutasime märtsi, aprilli ja mai eest Eesti Töötukassa töötasu jätkutoetuse meetet.

Peamised näitajad

Meie ettevõtte tegutseb ainult Eestis, järgides siin tööjõule kehtivaid õigusakte. Järgime soolise, vanuselise, haridusliku ja vaadete mitmekesisuse toetamise põhimõtteid.

Kontsernis Tallinna Lennujaam töötas 2021. aasta lõpu seisuga 514 töötajat, kellest 63% on mehed ja 37% naised. AS-is Tallinna Lennujaam on 48% töötajatest töötanud üle kümne aasta, AS-is Tallinn Airport GH on sama näitaja 22%.

Töötajate vabatahtlik voolavus oli 2021. aastal AS-is Tallinna Lennujaam ligikaudu 8% (2020. a 5%) ja AS-is Tallinn Airport GH ligikaudu 13% (2020. a 10%). Koguvoolavus (sh koondamised) oli AS-is Tallinna Lennujaam 11% ja AS-is Tallinn Airport GH 17%.

Kantar Emori 2021. aasta tööandjate maine kevadisest uuringust selgus, et AS Tallinna Lennujaam on Eesti elanike jaoks Eesti Energia järel ihaldatuim tööandja.

Jätkasime Eesti Lennuakadeemia üliõpilaste õpingute toetamist, andes välja iga-aastaseid AS-i Tallinna Lennujaam ja AS-i Tallinn Airport GH stipendiume. Samuti korraldasime virtuaalseid karjääripäevi ning osalesime karjäärimessil Võti Tulevikku.

Töötajate pädevuste arendamine

Õppimist, juhendamist ja arengut toetades lähtume rahvusvahelisest 70 : 20 : 10 õpimudelil, mis hõlmab kolme tüüpi õppimist: kogemuslikku, sotsiaalset ja formaalset. Teadmisi ja kogemusi annavad edasi välis- ja sisekoolitajad ning praktikajuhendajad.

2021. aastal moodustas koolituskulude osakaal tööjõukuludest 1,0% (2020. a 0,7%). Kontserni koolitus- ja arenduskulud olid 172 008 eurot (2020. a 108 059 eurot). Koolituste fookus oli eelkõige pädevuse säilitamisel, lisaks pakkusime veebikoolitusi vaimse tervise toetamiseks.

Ametikohtade pädevuste ja töötajate taseme vastavuse tõhusamaks jälgimiseks arendasime pädevuste infosüsteemi, mille võtame kasutusse 2022. aasta alguses. Süsteemi eesmärk on kirjeldada pädevusnõuded, siduda need töötajate pädevustega ning luua sel viisil kasutajasõbralik ja selge süsteem koolituste kavandamiseks. Õppe- ja arendustegevuse toetamiseks tegime ettevalmistusi uue infosüsteemi kasutuselevõtuks 2022. aasta jaanuaris.

Koostöös juhtidega töötasime välja kontserni juhtimispõhimõtted ja viisime ellu juhtide arenguprogrammi esimese etapi, mis keskendus enesejuhtimisele.

Töötajate kaasamine ja väärtuspakkumine

2021. aastal jätkasime koostöös Kantar Emoriga kontserni tööelu-uuringu korraldamist. Selle eesmärk on selgitada välja töötajate pühendumuse koondnäitaja ehk rahvusvaheliselt kasutatava TRI*M-indeksi väärtus.

2021. aasta novembris tehtud küsitluses osales 77% kontserni töötajatest, mis tagab tulemuste usaldusväärsuse. Uuringu tulemustest selgus, et töötajate keskmine pühendumusindeksi väärtus oli 56 punkti (2020. a 61 punkti), mis on pisut alla Eesti keskmise (2020. a kevadel enne koroonakriisi algust 63 punkti).

Jätkasime töötajate ja juhtide regulaarsete infotundide korraldamist, et jagada infot kontserni finantstulemuste, saavutuste ja eelseisvate muudatuste kohta.

Meeskond

Tasustamise põhimõtetes järgime välist konkurentsivõimet, osaledes igal aastal Fontese palgaturu-uuringus, samuti ametirühmade jaotust ning võrdse kohtlemise põhimõtteid. Me suhtume oma töötajatesse võrdselt olenemata nende soost ja muudest tunnustest.

Aastate jooksul on saanud tavaks tunnustada parimaid ja oma töös eriliselt silma paistnud kolleege. 2021. aasta eest anname auhinnad üle 2022. majandusaasta avaüritusel. Klientide jooksvat positiivset tagasisidet jagame töötajatele ka siseveebis.

Hindame pikaajalisi töösuhteid – nende taga on pühendumus ja tahe ühendada Eestit maailmaga. Tunnustame ja täname kolleege, kellel jooksva kalendriaasta täitub edukat töösuhet tähistav tähtpäev meie kontserni ettevõtetes – 10, 20, 30 ja 40 aastat.

AS-i Tallinna Lennujaam 85. aasta juubeli puhul korraldasime varasügisel ühisürituse. Sügiselvalisele hooajale vastu minnes korraldasime huvilistele gripivastase vaksineerimise. Joulude ajal pidasime töötajate lapsi ja töötajaid meeles kingipakiga ning jõulude ajal tööl olnutele korraldasime jõululõuna.

Tunnustame sportlikku eluviisi ja hoolitseme selle eest, et meie töötajatel oleks alati võimalus valida neile sobiv tervislik vaba aja veetmise viis. Stebby keskkonna kaudu kasutas 2021. aastal sportimise ja tervise edendamise toetust regulaarselt ligikaudu 400 ema- ja tütarettevõtte töötajat, mis on 80% meie kolleegidest.

Tallinna Lennujaama Spordiklubi MTÜ eesmärk on pakkuda lennujaama töötajatele klubilise tegevuse kaudu mitmesuguseid sportimisvõimalusi eesmärgiga edendada tervislikku eluviisi. Spordiklubi liikmed saavad võtta osa treeningutest, võistlustest ja muudest aktiivsetest tegevustest. 2021. aasta lõpuks oli spordiklubil 66 liiget.

Tallinna Lennujaama Spordiklubi MTÜ eesmärk on pakkuda läbi klubilise tegevuse Lennujaama töötajatele erinevaid sportimisvõimalusi tervislikuks eluviisiks. Spordiklubi liikmed saavad osa võtta erinevatest treeningutest, võistlustest ning muudest aktiivsetest tegevustest. Spordiklubi osales 2021. aastal Eesti suurimatel rahvaspordivõistlustel: Eesti Firmaspordi Liidu spartakiaadid, Tartu Kuubik, Kõrvemaa neliküritus ning mitmetel muudel ratta- ja jooksumaratonidel.

Säästev ja vastutustundlik majandamine

Säästev ja vastutustundlik suhtumine ümbritsevasse keskkonda on meie põhiväärtus. Lennundus kui valdkond mõjutab keskkonnaseisundit ja -ohutust paratamatult suurel määral. Seetõttu peame pingutama, et leevendada oma ettevõtte negatiivset mõju ja koormust keskkonnale ning olla oma tegevuses võimalikult säästlikud ja kooskõlas säästliku arengu põhimõtetega.

Meie eesmärk on tagada kontserni lennujaamade säästlik ja vastutustundlik käitamine ning kvaliteetse teenuse osutamine, säästes seejuures loodusesekkkonda ning vähendades õhku eralduvaid heitkoguseid miinimumini.

Meil on kuus keskkonaeesmärki.

Tabel 15. Päikeseparkide tootmismahd ja toodang 2021. aastal ning 2025. aasta prognoos

	Tootmismahd kWh	Toodetud päikeseenergia kWh 2021	Toodetud päikeseenergia osakaal AS-i Tallinna Lennujaam elektrienergia tarbimises 2021
Tallinna lennujaama päikesepargid	1100	231 014	1,54%
Regionaalsete lennujaamade päikesepargid	250	259 880	16,84%
	Tootmismahd kWh	Toodetud päikeseenergia kWh 2025	Toodetud päikeseenergia osakaal AS-i Tallinna Lennujaam elektrienergia tarbimises 2025
Tallinna lennujaama päikesepargid	3050	3 885 700	25,79%
Regionaalsete lennujaamade päikesepargid	1570	200 180	130,09%
Kokku: 35,45%			

1. Energiatõhususe tagamine ja taastuvenergiade üleminek (SDG 7)

Suure osa Tallinna lennujaama süsinikdioksiidi heitest moodustab elektritarbimine. Taristu, mille osad on lennurada koos valgustusega ja lennujaamahooned, tarbib energiat ööpäev läbi ning tekitab arvestatava CO₂ jalajälje.

Seepärast oleme alustanud üleminekut taastuvenergiadele ja rajanud päikeseparke nii Tallinna lennujaama kui ka kõikidesse regionaalsetesse lennujaamadesse. CO₂-neutraalsuse saavutamiseks peame analüüsima energiatõhusust, leidma taristust ja tarbimises parenduskohad ning järjepidevalt suurendama taastuvenergia osakaalu.

2. Õhku eralduva CO₂ ja õhusaaste vähendamine (SDG 3, 7, 11, 13)

AS Tallinna Lennujaam on liitunud Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukogu (ACI) üleuroopalise kohustumusega „Net Zero 2030“. Oleme seadnud endale eesmärgiks saavutada 2030. aastaks CO₂-neutraalsus, mis on kinnitus meie sihist liikuda kliimaneutraalse majandamise poole.

Võttes arvesse kliimamuutusi ja üha hoogustuvat rohepööret kõikides majandussektorites, on vaja leida ka lennundusvaldkonnas viise toimida jätkusuutlikumalt. 2021. aastal välja kuulutatud eesmärgina „Net Zero target 2050“ andsid paljud Euroopa lennujaamad lubaduse saavutada CO₂-neutraalsus aastaks 2050, ent 91 lennujaama, nende seas Tallinna Lennujaam, lubavad seda teha juba aastaks 2030.

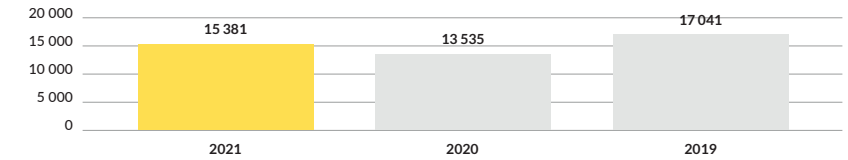
Tallinna Lennujaam kuulub Euroopa Lennujaamade Nõukogusse (ACI Europe) ja on liitunud üleilmse lennujaamade CO₂ haldamise programmiga Airport Carbon Accreditation (ACA). Programmi eesmärk on julgustada lennujaamu samm-sammult vähendada oma CO₂ jalajälge. 2021. aastal töötasime välja tegevuskava, et visualiseerida põhitegevused sihiga saavutada CO₂-neutraalsus.

Säästev ja vastutustundlik majandamine

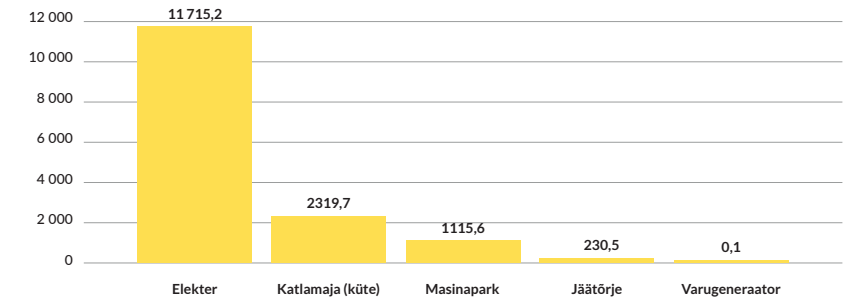

CO₂-neutraalne lennujaam peab olema viinud oma energiatarbimise võimalikult väikseks, suurendanud taastuvenergia kasutust, uuendanud masinaparki ja taristut ning arendanud oma protsesse keskkonnasäästlikumaks, kaasates kogukonda, partnereid ja ka reisijaid.

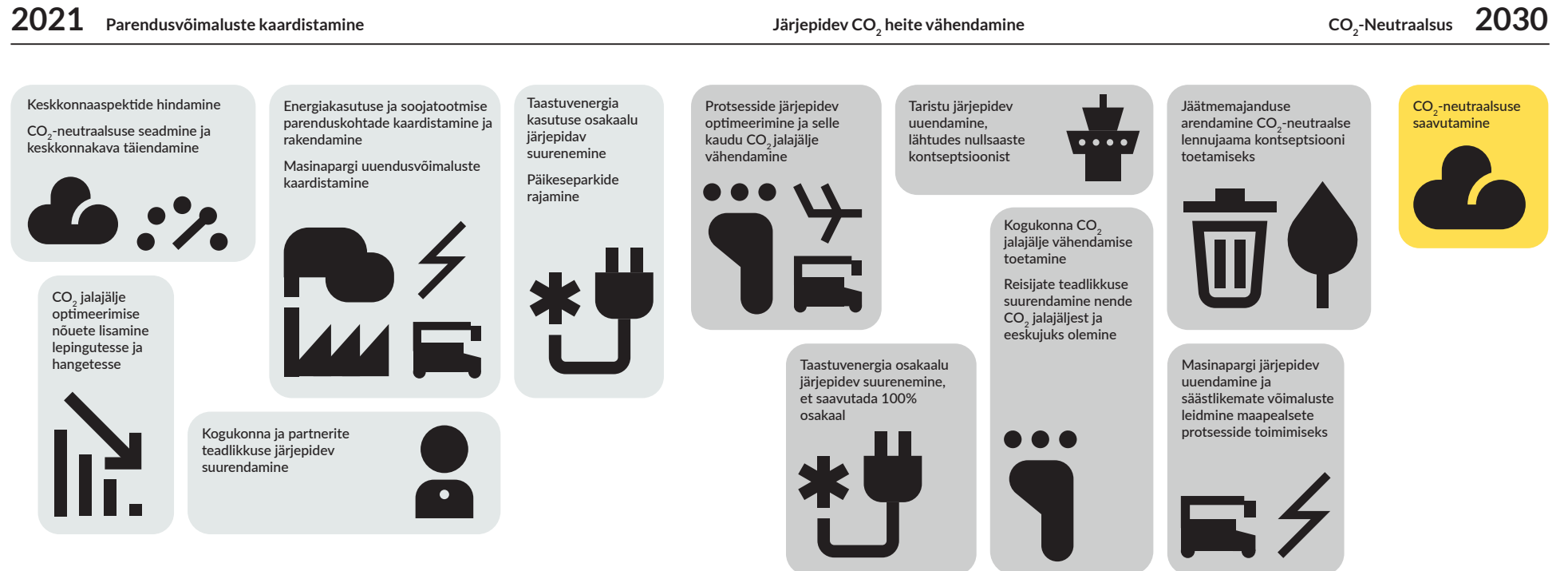
Joonis 6. CO₂ heidete arv Tallinna lennujaamas (tonni aastas)

Joonis 7. CO₂ heidete tekke allikad Tallinna lennujaamas 2021 (tonni aastas)

Joonis 8. Tallinna Lennujaama Net Zero 2030 tegevuskava

3. Puhta joogivee tarbimise vähendamine ja puhta sademevee tagamine (SDG 6)

Meie jaoks on olulised nii puhas joogivesi kui ka taastumatute ressursside tarbimise vähendamine.

Tallinna lennujaamas on reisijatel võimalik oma veepudelid täita selleks ettenähtud kohtades, et nad ei peaks pärast julgestuskontrolli läbimist ostma uut veepudelit. Sama tähtis on meile puhas sademevesi, mis liigub meie territooriumil. 2021. aastal uuendasime Üh-tekuuluvusfondi projekti raames oma sademeveesüsteeme, et tagada kvaliteetne sademevesi. Nii hoiame puhtana ka Ülemiste järve ja pinnasevee. Veekvaliteeti seirame kord kvartalis, lähtudes meie väljastatud keskkonnalubadest.

4. Jäätmetekke vähendamine (SDG12)

Ka jäätmekäitlusel on CO₂-neutraalsuse saavutamisel kaalukas roll. Seepärast peame vajalikuks viia jäätmetekke minimaalseks ning uuendada kogu jäätmekäitlussüsteemi, et toetada ringmajanduse eesmärke ja nulljäätmete kontseptsiooni. Samuti edendame jäätmete liigiti kogumist ning harime jäätmekäitluse teemadel Tallinna Lennujaama töötajaid, partnereid ja reisijaid.

2021. aastal analüüsisime kontserni jäätmeteket. Leidsime viise, kuidas parandada jäätmete liigiti kogumise kvaliteeti ja järgmisel aastal uuendada jäätmekäitlussüsteemi.

5. Mürataseme nõuetele vastavuse tagamine (SDG 3,11)

Müra on aspekt, mis kaasneb lennunduse ja linnastumisega tahes-tahtmata, kuid me teeme kõik endast oleneva, et mürahäiringuid vähendada. Kuna lennunduses hakkab koroonakriisieelse olukord taastuma, võib lennukite lähenemise ja eemaldumise müra tunduda taas üha häirivam. Suuresti tuleneb see sellest, et elanikud on kriisiaegse vaikusega harjunud.

Tegime 2021. aastal koostööd nii Tallinna Linnavalitsuse kui ka Terviseametiga, et analüüsida müraseisundit ja leida parenduskohti. Oleme ehitanud lennukimootorite testimise alale müraseinad, sest soovime hoida inimesi ja ümbritsevat keskkonda. Samuti mõõdame oma territooriumil mürataset ja analüüsime seda. 2021. aastal oli keskmine mürataset lennujaama idasuunal 63 db ja läänesuunal 65 db, mis mahub riiklike piirmäärade sisse (päeval 75 db, öösel 65 db).

6. Bioloogilise mitmekesisuse tagamine (SDG 15)

Meie jaoks on tähtis, et meid ümbritsevad metsad oleksid majandatud loodust säästvalt, kuid säiliksik meetmed, mis on vajalikud lennuohutuse tagamiseks. 2021. aastal alustasime metsamajandamise kavade uuendamist ja 2022. aastal alustame metsade tagasiistutamist. Nii anname lennuohutuse huvides maha võetud puud keskkonnale tagasi, aidates parendada metsakultuuri ja säilitada looduslikku mitmekesisust.

Tallinna lennujaama territooriumil tagame pesitsusajal raierahu, et hoida liigirikkust meie ümber. Tallinna lennujaama sihtkaitsevööndis elab II kaitsekategooriasse kuuluv kanakull, kelle pesitsus osutus 2021. aastal eriti edukaks. Tema pesakonnas kasvas viis linnupoega, mis on tõestus sellest, et suudame toimida loodusega käsikäes.

Korraldame oma igapäevategevuse viisil, mis võimaldab järgida keskkonna jätkuva säästmise põhimõtteid. Kasutame selliseid tehnoloogilisi protsesse, mehhanisme ja materjale, mis ei avalda keskkonnale kahjulikku mõju või hoiavad seda kindlates piirides. Hindame pidevalt oma tegevusest tulenevaid mõjusid ja riske keskkonnale ning arvestame nendega kontserni igapäevatöös.

Keskkonnategevuse tulemuslikkus algab teadlikkuse kasvust ning edusamme saame teha käsikäes oma töötajate, partnerite ja reisijatega. Tallinna lennujaama keskkonnajuhtühm on alustanud regulaarseid kohtumisi, et tegeleda kõikide peamiste roheteemadega.

2022. aasta alguses liitusime valdkonnaülese koostööplatvormiga Rohetiiger, et võimendada üheskoos teiste kestlike organisatsioonidega Eesti rohepöoret. Koostöös saame luua pikaajalisi lahendusi, mis viivad meid kliimaneutraalse tuleviku poole.

Jätkusuutlikkuse aruanne

Kontserni 2021. majandusaasta aruanne on jätkusuutlikkuse ja sotsiaalse vastutuse, hea ühingujuhtimise tava ning raamatupidamise integreeritud aastaaruanne.

Jätkusuutlikkuse ja sotsiaalse vastutustundlikkuse aruande osas tugineb globaalse aruandlusalgatuse (ingl global reporting initiative, GRI) aruandlusstandardile. Jätkusuutlikkuse aruande koostamise juhend koosneb aruandluspõhimõtetest, aruandlusjuhendist ja standardsetest avaldatavatest andmetest.

Selles aastaaruandes kajastame kogu 2021. aasta tegevust. Aruande koostame igal aastal ja see on jätk kontserni Tallinna Lennujaam 2020. majandusaasta aruandele.

Aruandluspõhimõtetes ja -juhistes on kirjeldatud aruandlusprotsessi järgmisi põhielemente:

- olulisust,
- sidusrühmade kaasatust,
- jätkusuutlikkuse konteksti,
- täielikkuse aruandluspõhimõtteid.

Standardsete avaldatavate andmete osa sisaldab andmeid ja teavet, mis on ettevõtte puhul asjakohane ja oluline ning määratud juhendis kolme liiki standardandmetena:

- strateegia ja profiil – andmed (nagu ettevõtte strateegia, profiil ja juhtimine), mis määravad ettevõtte tegevuse mõistmiseks vajaliku üldise konteksti;
- juhtimisviis – andmed, mis hõlmavad seda, kuidas ettevõtte asjakohaste teemadega tegeleb, ning annavad konkreetse valdkonna tegevuse mõistmiseks konteksti;
- tulemusnäitajad – näitajad, mis hõlmavad võrreldavaid andmeid ettevõtte tegevuse kohta majandus-, keskkonna- ja sotsiaalvaldkonnas.

Mõjukohtade kindlaksmääramise ja ulatuse piiritlemise aluseks on ettevõtte töötajate ja

juhtkonnaga tehtud intervjuud, kirjandus-, andme- ja meediaanalüüs ning külastusvaatlus, samuti on võetud eksperdi hinnangud. Olulisuse määramisel on kasutatud intervjuusid ettevõtte töötajate ja juhtkonnaga. Täpsemalt on sidusrühmad kirjeldatud sellekohases peatükis. Olulisuse hindamisel mängivad peale selle rolli ühiskonna õigusaktid ja seaduskuulekus, mis vähendavad hea toimimise puhul teema tähtsust ettevõtte jaoks ja vastupidi.

Tuvastatud olulised teemad on järgmised:

- majandustulemused,
- kaudne majandusmõju,
- korruptsiooni tõkestamine,
- energia,
- bioloogiline mitmekesisus,
- heitkogused,
- heitvesi ja jäätmed,
- keskkonnanõuetele vastavus,
- tööhõive,
- töötervishoid ja -ohutus,
- koostöö ja haridus,
- mittediskrimineerimine,
- sotsiaal-majanduslik nõuetelevastavus.

Oma äritegevuses juhindume kestlikkuse põhimõtetest. Alates 2018. aastast järgime oma tegevuses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmäärke (ingl sustainable development goals, SDG) ja seome oma tegevuse nendega. Kestliku arengu eesmärkide täitmist oleme selles aruandes ka kajastanud.

Et illustreerida seda, kuidas meie tegevus aitab kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, oleme sidunud need meie jaoks oluliste teemadega ja tähistanud aruandes SDG-märkega.

b. Kestliku arengu eesmärgid

Kestliku arengu eesmärk	Maailm	Tallinna Lennujaam
	Tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu	Ettevõttes on toimiv töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem
	Tagada kõikidele kaasav ja õiglane kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused	Toetame töötajate arengut ning korraldame nende õppetegevust ja juhendamist tõhusa ressursikasutuse ja paindlike õpivõimalustega
	Saavutada sooline võrdsuslikkus ning suu- rendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu	Järgime soolise, vanuselise, haridusliku ja vaadete mitmekesisuse toetamise põhimõtteid
	Tagada kõikidele joogivesi ja kanalisatsioon ning veevarude säästev majandamine	Seirame pidevalt sademevett. Kasutame veeressursse säästvaid tehnilisi lahendusi. Vältime keskkonnareostust, maandades riske. Tagame lennujaamades puhta joogivee reisijale, töötajale ja partnerile
	Tagada taskukohane, usaldusväärne, säästev ja kaasaegne energia kõikidele	Vähendame elektrienergia tarbimist reisija kohta. Suurendame taastuenergia tarbimise osakaalu energia lõpptarbimises. Kavandame energiatõhusaid hooneid
	Toetada jätkusuutlikku, kaasavat ja säästvat majandusarengut ning tagada kõikidele inimestele inimväärne töö	Aitame kaasa riigi majanduskeskkonna arengule. Väärtustame tulemuslikkust ja töötajate silmapaistvat panustamist ning vastastikku lugupidavaid suhteid töötajatega
	Ehitada vastupidav taristu, toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning innovatsiooni	Arendame ja käitame taristut, arvestades ühiskonna ja sidusrühmade ootusi ning jätkusuutlikkuse põhimõtteid

Kestliku arengu eesmärk	Maailm	Tallinna Lennujaam
	Muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja säästvaks	Jälgime välisõhku paisatavaid peenosakeste heitmeid. Osaleme aktiivselt müraga seotud küsimuste käsitlemisel. Vähendame heitkoguseid, koostame CO ₂ vähendamise tegevuskava
	Tagada säästev tarbimine ja tootmine	Meil on keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001 sertifikaat. Tagame ohtlike jäätmete üleandmise nende käitlejale. Vähendame jäätmeteket reisija kohta. Suurendame taaskasutatavate jäätmete osakaalu. Tagame ettevõtte koosseisu kuuluvate lennujaamade säästliku ja vastutustundliku käitumise. Loomes ettevõtte jäätmekäitlussüsteemi strateegia
	Võtta kiiresti meetmeid kliimamuutuste ja nende mõjudega võitlemiseks	Peame arvestust kasvuhoonegaaside heitkoguste üle. Uusi masinaid soetades jälgime CO ₂ heitmeid. Vähendame fossiilkütuste tarbimist
	Kaitsta ja taastada maismaa ökosüsteeme ning propageerida nende säästvat kasutamist; majandada metsi säästvalt ning peatada ja pöörata ümber pinnase halvenemine ja bioloogilise mitmekesisuse hävimine	Kasutame lennujaamades keskkonnasäästlikke jäätörjevahendeid, et vähendada negatiivset mõju bioloogilisele mitmekesisusele
	Toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid	Vältime korruptsiooni, lisades hanketingimustesse korruptsiooni ja huvide konfliktide vältimise nõude
	Tugevdada tegevuskava rakendamise meetodeid ja taaselustada säästva arengu alane ülemaailmne partnerlus	Tasume keskkonnamakse välisõhu saasteloa ja vee-erikasutusloa alusel. Määrame kindlaks ettevõtte sidusrühmad ja arvestame nende ootustega

c. GRI sisuregister

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
GRI 102: Üldine avalikustatav teave	Organisatsiooni profiil	
	102-1 Ettevõtte nimi	AS Tallinna Lennujaam
	102-2 Peamised tegevused, kaubamärgid, tooted ja/või teenused	5
	102-3 Peakontori asukoht	Tallinn
	102-4 Ettevõtte tegevuskohad	5
	Kestliku arengu eesmärk nr 9 Ehitada vastupidav taristu, toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning innovatsiooni	15-16, 19
	102-5 Omandisuhte iseloom ja õiguslik vorm	5
	102-6 Riigid, kus ettevõtte tegutseb	5
	102-7 Ettevõtte suurus	5
	102-8 Tööjõu struktuur	34-35
	102-9 Tarneahela kirjeldus	12
	102-10 Olulised muudatused organisatsioonis ja selle tarneahelas	3-4, 8, 34
	102-11 Ettevaatusabinõude rakendamine	10, 24-25
	102-12 Osalemine välistes algatustes (peamised toetusvaldkonnad ja -tegevused)	31-32
	102-13 Liikmesus ja kuuluvus organisatsioonidesse	32

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
	Strateegia	
	102-14 Juhatuse esimehe pöördumine	3-4
	102-15 Peamised mõjud, riskid ja võimalused	11-13, 17-19
	Eetika	
	102-16 Väärtused, põhimõtted, standardid ja käitumistavad	10, 15, 31
	Ühingujuhtimine	
	102-18 Juhtimisstruktuur	7
	Huvigruppide kaasamine	
	102-40 Huvigruppide nimekiri	31
	102-42 Huvigruppide kaardistamine ja valik	31
	102-43 Huvigruppide kaasamise põhimõtted	31
	102-44 Olulisemad tõstatatud teemad ja murekohad	31
	Aruandluspõhimõtted	
	102-45 Finantsaruandes hõlmatud üksused	5
	102-46 Aruande sisu ja teemade ulatuse määratlemine	7, 9
	102-47 Oluliste teemade loetelu	10-13, 15-19
	102-48 Avalikustatava teabe korrigeerimine	-
	102-49 Muutused aruandluses	-
	102-50 Aruandlusperiood	01.01.2021-31.12.2021

Jätkusuutlikkuse aruanne

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
	102-51 Viimase aruande avaldamise kuupäev	18.03.2021
	102-52 Aruandlustükk	Aruanne koostatakse igal aastal. GRI juhiste vastavat aruannet on koostatud alates aastast 2014. Kõik varasemad aruanded on kättesaadavad AS-i Tallinna Lennujaam kodulehel
	102-53 Aruannet puudutavate küsimuste kontakt	quality@tll.aero
	102-54 Aruande vastavus GRI standardile	Aruanne järgib rahvusvahelist Global Reporting Initiative (GRI) standardit ja on koostatud standardi põhinõuete järgi
	102-55 GRI sisuregister	44-46
	102-56 Väline kinnitus	Kontserni aastaaruande on kinnitanud audiitor AS PricewaterhouseCoopers
GRI 103: Juhtimisviisi kirjeldus	103-1 Aruande ulatus ja piirid	7-9
	103-2 Juhtimispõhimõtted ja selle komponendid	9
	103-3 Juhtimispõhimõtete hindamine	7-10
	Kestliku arengu eesmärk nr 12 Tagada säästev tarbimine ja tootmine	37-40
GRI 201: Majandustulemused	201-1 Ettevõtte loodav ja jaotatav väärtus	11-13, 32

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
	Kestliku arengu eesmärk nr 8 Toetada jätkusuutlikku, kaasavat ja säästvat majandusarengut ning tagada kõikidele inimestele inimväärne töö	12-13
GRI 203: Kaudne majandusmõju	203-1 Infrastruktuuri investeeringud ja toetatud teenused	10
GRI 205: Korruptsiooni tõkestamine	205-1 Korruptsiooniga seotud riskide hindamine	10
	205-2 Korruptsioonivastase poliitika ja protseduuride alane suhtlus ja koostöö	10
	205-3 Korruptsioonijuhtumid ja järgnenud tegevused	10
	Kestliku arengu eesmärk nr 16 Toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid	7
GRI 302: Energia	302-1 Energia tarbimine organisatsiooni sees	24, 37
	302-3 Energiatõhusus	37
	302-4 Energiatarbimise vähendamine	37
	Kestliku arengu eesmärk nr 7 Tagada taskukohane, usaldusväärne, säästev ja kaasaegne energia kõikidele	24, 37
GRI 304: Bioloogiline mitmekesisus	304-2 Tegevuste ja teenuste oluline mõju bioloogilisele mitmekesisele	40
	Kestliku arengu eesmärk nr 15 Kaitsta ja taastada maismaa ökosüsteeme ning propageerida nende säästvat kasutamist; majandada metsi säästvalt ning peatada ja pöörata ümber pinnase halvenemine ja bioloogilise mitmekesisuse hävimine	40

Jätkusuutlikkuse aruanne

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
GRI 305: Heitkogused	305-5 Kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine	37-38
	305-7 Lämmastikoksiid ja vääveloksiid ning teised olulised õhu-heitmed	37-38
	Kestliku arengu eesmärk nr 17 Tugevdada tegevuskava rakendamise meetodeid ja taaselustada säästva arengu alane ülemaailmne partnerlus	32
	Kestliku arengu eesmärk nr 11 Muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja säästvaks	19
	Kestliku arengu eesmärk nr 13 Võtta kiiresti meetmeid kliimamuutuste ja nende mõjudega võitlemiseks	37-40
GRI 306: Heitvesi ja jäätmed	306-1 Vee väljalase kvaliteedi ja sihtkoha järgi	40
	306-2 Jäätmed vastavalt tüübi ja käitluse meetodile	40
	306-3 Olulised lekked	
	306-4 Ohtlike jäätmete vedu	40
	306-5 Veekogud, mida mõjutab vee väljavool ja/või äravool	40
	Kestliku arengu eesmärk nr 6 Tagada kõikidele joogivesi ja kanalisatsioon ning veevarude säästev majandamine	37-40
GRI 307: Keskkonnanõuetele vastavus	307-1 Mittevastavused keskkonnanõuetele ja regulatsioonidele	40

Standard	Avalikustatav teave	Leheküljenumbrid
GRI 401: Tööhõive	401-1 Uute töötajate värbamine ja töötajate voolavus	34
GRI 403: Töötervishoid ja -ohutus	403-1 Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem	18
	403-2 Ohu tuvastamine, riskihindamine ja vahejuhtumite uurimine	24-26
	403-4 Töötajate osalemine, konsulteerimine ja suhtlemine töötervishoiu ja -ohutuse valdkonnas	10, 34
	Kestliku arengu eesmärk nr 3 Tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu	34-35
GRI 404: Koolitus ja haridus	404-1 Keskmine koolitustundide arv töötaja kohta aastas	Kuna ettevõtte panustab praktilisse õppesse töökohal, siis ei ole see näitaja asjakohane
	404-2 Programmid töötajate oskuste arendamiseks ja ülemineku toetamiseks	34
	404-3 Töötajate osakaal, kellega viiakse regulaarselt läbi tulemus- ja arenguveestlusi	34
	Kestliku arengu eesmärk nr 4 Tagada kõikidele kaasav ja õiglane kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused	34
	Kestliku arengu eesmärk nr 5 Saavutada sooline võrdsuslikkus ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu	34
GRI 406: Mittediskrimineerimine	406-1 Diskrimineerimise juhtumid ja parandusmeetmed	2021. aastal ei registreeritud ühtegi diskrimineerimise juhtumit
GRI 419: Sotsiaal-majanduslik nõuetele vastavus	419-1 Mittevastavus sotsiaal-majanduslikele nõuetele	2021. aastal ei tuvastatud ühtegi mittevastavust

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	47
Kontserni lühiseloostus	48
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	49
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	50
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	51
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	52
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	53
Lisa 1. Üldine informatsioon	53
Lisa 2. Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest	53
Lisa 3. Finantsriskide juhtimine	66
Lisa 4. Olulised raamatupidamishinnangud	70
Lisa 5. Materiaalne põhivara	73
Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud	76
Lisa 7. Kasutusrent	76
Lisa 8. Varud	77
Lisa 9. Nõuded ja ettemaksud	77
Lisa 10. Finantsinstrumendid	78
LISA 11. Raha ja raha ekvivalendid	79
LISA 12. Võlakohustused	80
LISA 13. Laenu tagatis ja panditud vara	82
LISA 14. Sihtfinantseerimine	82
LISA 15. Võlad tarnijatele ja muud võlad	84

LISA 16. Maksuvõlad	84
LISA 17. Viitvõlad töötajatele	84
LISA 18. Omakapital	85
LISA 19. Müügitulu	86
LISA 20. Muud äritulud	87
LISA 21. Kaubad, materjal ja teenused	87
LISA 22. Mitmesugused tegevuskulud	87
LISA 23. Tööjõukulud	88
LISA 24. Tingimuslikud ning siduvad tulevikukohustused	88
LISA 25. Tehingud seotud osapooltega	88
LISA 26. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta	90
Konsolideerimata finantsseisundi aruanne	90
Konsolideerimata koondkasumiaruanne	91
Konsolideerimata rahavoogude aruanne	92
Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	93
AS Tallinna Lennujaam (emaettevõtte) korrigeeritud omakapitali aruanne	93
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	94
Kasumi jaotamise ettepanek	97
Majandusaasta aruande allkirjad	97
Kontserni Tallinna lennujaam müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	98

Kontserni lühiiseloostus

Kontsern tegutseb Eesti Vabariigis, käitab Tallinna, Kärda, Kuressaare, Tartu, Pärnu lennujaamu ning Ruhnu ja Kihnu lennuvälju.

Kontserni põhitegevusvaldkondadeks on lennujaamade käitamine ja arendamine ning lennukite ja reisijate maapealne teenindamine. 2021. aastal andis kontsern tööd keskmiselt 505-le (2020. a 608-le) töötajale. Majandusaasta lõpul töötas kontsernis 514 töötajat (2020. a 509).

AS-i Tallinna Lennujaam aktsiate omanik on Eesti Vabariik ning ettevõtte kuulub Eesti Vabariigi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse.

Juriidiline aadress _____ Tartu mnt 101, 10112 Tallinn, Eesti Vabariik

Telefon _____ (+372) 6 058 701

Faks _____ (+372) 6 058 333

E-post _____ administration@tll.aero

Koduleht _____ www.tallinn-airport.ee

Audiitor _____ AS PricewaterhouseCoopers

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa nr</i>	<i>31.12.2021</i>	<i>31.12.2020</i>
Varad			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	Lisa 5	179 218	157 245
Ettemaksed materiaalse põhivara eest	Lisa 5	1 942	1 539
Immateriaalne põhivara		565	511
Kasutamisoiguse esemeks olev vara		59	92
Kinnisvarainvesteeringud	Lisa 6	14 737	15 698
Põhivara kokku		196 521	175 085
Käibevara			
Varud	Lisa 8	527	265
Nõuded ja ettemaksed	Lisa 9	11 425	5 644
Raha	Lisa 11	49 814	49 530
Käibevara kokku		61 766	55 439
Varad kokku		258 287	230 524

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa nr</i>	<i>31.12.2021</i>	<i>31.12.2020</i>
Omakapital			
Aktiakapital	Lisa 18	45 617	25 617
Kohustuslik reservkapital		2 510	2 510
Jaotamata kasum		68 155	65 855
Omakapital kokku		116 282	93 982
Kohustused			
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	Lisa 12	45 394	49 036
Rendikohustused	Lisa 12	27	56
Sihtfinantseerimine	Lisa 14	80 773	75 900
Muud võlad		181	41
Pikaajalised kohustused kokku		126 375	125 033
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	Lisa 12	3 663	3 297
Rendikohustused	Lisa 12	33	36
Võlad ja ettemaksed	Lisa 15	11 934	7 965
Eraldis		0	211
Lühiajalised kohustused kokku		15 630	11 509
Kohustused kokku		142 005	136 542
Omakapital ja kohustused kokku		258 287	230 524

Lisad lehekülgedel 53 kuni 93 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa nr</i>	2021	2020
Müügitulu	Lisa 19	29 777	20 555
Muud äritulud	Lisa 20	15 322	15 711
Kaubad, materjal ja teenused	Lisa 21	-12 085	-10 030
Mitmesugused tegevuskulud	Lisa 22	-1 001	-1 355
Tööjõukulud	Lisa 23	-17 194	-15 705
Põhivara kulum ja väärtuse langus	Lisa 5, 6	-12 324	-11 480
Muud ärikulud		-61	392
Ärikasum/kahjum		2 434	-1 912
Finantstulud ja -kulud		-134	-85
Aruandeaasta kasum/kahjum		2 300	-1 997
Aruandeaasta koondkasum/kahjum		2 300	-1 997

Lisad lehekülgedel 53 kuni 93 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa nr</i>	2021	2020
Põhitegevuse rahavood			
Laekumised klientidelt		32 388	25 713
Tarnijatele ja töötajatele tasutud		-34 405	-31 162
Saadud intressitulu		35	96
Makstud intressid	Lisa 12	-143	-178
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine riigieelarvest	Lisa 14	10 067	9 620
Saadud muu tegevuskulude sihtfinantseerimine	Lisa 14	50	75
Põhitegevuse rahavood kokku		7 992	4 164
Rahavood investeerimisest			
Tasutud immateriaalse, materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute soetamisel	Lisa 5, 6	-33 497	-13 311
Laekunud materiaalse põhivara müügist	Lisa 5	6	318
Riigieelarvest määratud sihtfinantseeringu tagasimakse	Lisa 14	0	-1 456
Saadud põhivara sihtfinantseerimine	Lisa 14	9 105	2 263
Rahavood investeerimisest kokku		-24 386	-12 186

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa nr</i>	2021	2020
Rahavood finantseerimisest			
Saadud laenu tagasimaksed	Lisa 12	-3 286	-3 285
Saadud laenud	Lisa 12	0	10 000
Saadud rahaline sissemakse aksiakapitali	Lisa 18	20 000	0
Makstud rendimaksed		-36	-66
Rahavood finantseerimisest kokku		16 678	6 649
Rahavood kokku		284	-1 373
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	Lisa 11	49 530	50 903
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	Lisa 11	49 814	49 530
Raha ja raha ekvivalentide muutus		284	-1 373

Lisad lehekülgedel 53 kuni 93 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes

	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2019	25 095	2 510	67 852	95 457
Aktiivkapitali suurendamine mitterahalise sisse makse teel	522	0	0	522
2020. aasta koondkahjum	0	0	-1 997	-1 997
Saldo seisuga 31.12.2020	25 617	2 510	65 855	93 982
Aktiivkapitali suurendamine rahalise sisse makse teel	20 000	0	0	20 000
2021. aasta koondkasum	0	0	2 300	2 300
Saldo seisuga 31.12.2021	45 617	2 510	68 155	116 282

Täpsem informatsioon aktiivkapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on toodud Lisas 18. Lisad lehekülgedel 53 kuni 93 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Üldine informatsioon

Emaettevõte AS Tallinna Lennujaam on Eesti Vabariigis 30.12.1997 registreeritud 100% riigile kuuluv äriühing.

Kontserni Tallinna Lennujaam konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Tallinna Lennujaam (emaettevõte) ja tema 100%-list tütarettevõtet AS-i Tallinn Airport GH, mis tegeleb õhusõidukite ja reisijate maapealse teenindamisega ning kelle aktiiv on registreeritud Eestis.

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 30. märtsil 2022.

Lisa 2. Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest. Nimetatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõikidel aruandeperioodidel, v.a juhtudel, kui info on avaldatud eraldi.

(A) Arvestuse alused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee (IFRIC) tõlgendustega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad põhiliselt ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud õiglasest väärtusest muutustega läbi koondkasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused.

Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel, sh arvestus- ja aruandluspõhimõtete rakendamisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid ja otsuseid. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 4 on avalikustatud need valdkonnad, kus raamatupidamishinnangutel on oluline mõju kontserni aastaaruandes kajastatud informatsioonile. Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aruanne on koostatud tuhandetes eurodes, kui ei ole kirjutatud teisiti.

(B) Arvestus- ja avalikustamispõhimõtete muutused

Muutused arvestus- ja avalikustamispõhimõtetes alates 1.01.2021

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on samad, mida kasutati kontserni 31. detsembril 2020 lõppenud majandusaasta konsolideeritud aruandes. Uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1. jaanuaril 2021 algaval aruandeaastal, ei ole olulist mõju kontsernile.

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud põhimõtted info esitusviisi osas on samad, mida kasutati kontserni 31.12.2020 lõppenud majandusaasta konsolideeritud aruandes, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevalt.

Konsolideeritud finantsseisundi aruande ja konsolideerimata finantsseisundi aruande põhivarade gruppis on eraldi real esitatud ettemaksed materiaalse põhivara eest. Vastav korrigeerimine on tehtud ka 2020. aasta võrdlusandmetes. Samuti on selle võrra korrigeeritud Lisa 5 veergu "Lõpetamata ehitised ja ettemaksed".

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine alates 1.01.2022

Välja on antud uusi või muudetud standardeid või tõlgendusi, mis muutuvad kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2022 või hilisematel perioodidel ja mida kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajaliseks - IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Piiratud ulatusega muudatused selgitavad, et kohustused liigitatakse kas lühiajalisteks või pikaajalisteks sõltuvalt aruandeperioodi lõpus kehtivatest õigustest. Kohus-

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

tused on pikaajalised, kui ettevõtte on aruandeperioodi lõpus oluline õigus lükata edasi arveldust rohkem kui kaheteistkümneks kuuks. Juhised ei nõua enam sellisel juhul tingimusteta õigust. Juhtkonna kavatsus järgnevalt arvelduste edasilükkamise õigust kasutada või mitte ei mõjuta kohustuste liigitamist. Õigus edasilükkamiseks on olemas vaid siis, kui ettevõtte täidab aruandeperioodi lõpu seisuga asjakohased tingimused. Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandeperioodi lõpus või enne seda, isegi kui laenuandja nõustub pärast aruandeperioodi lõppu sellest tingimusest loobuma. Vastupidi, laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingu eritingimusi rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks sisaldavad muudatused selgitust sellise võla liigitamise nõuete kohta, mida ettevõtte võib rahuldada, muutes seda omakapitaliks. 'Arveldus' on defineeritud kui kohustuse tasumine sularahaga, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega. Konverteeritavate instrumentide puhul, mida võib konverteerida omakapitaliks, on olemas erand, kuid ainult nende instrumentide puhul, kus vahetusõigus liigitatakse liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina omakapitaliinstrumendis. Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandele.

IAS 1 ja IFRS rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine” (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt) - IAS 1 muudeti, et nõuda ettevõtetelt oluliste arvestuspõhimõtete asemel nende oluliste arvestuspõhimõtete teabe avalikustamist. Muudatus sätestas olulise arvestuspõhimõtete teabe määratluse. Muudatus selgitas samuti, et arvestuspõhimõtete teave on eeldatavasti oluline, kui ilma selleta ei oleks finantsaruannete kasutajatel võimalik aru saada finantsaruannete muust olulisest teabest. Muudatuses on toodud illustreerivad näiteid arvestuspõhimõtete teabest, mida tõenäoliselt peetakse oluliseks ettevõtte finantsaruannete jaoks. Lisaks selgitas IAS 1 muudatus, et ebaoluline arvestuspõhimõtete teave ei pea olema avalikustatud. Kui aga seda avalikustatakse, siis see ei tohiks varjutada olulist arvestuspõhimõtete teavet. Selle muudatuse toetamiseks muudeti ka IFRS rakendusjuhendit nr 2 „Olulisuse otsuste tegemine”, et anda juhiseid olulisuse mõiste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandele.

IAS 8 muudatused: „Arvestushinnangute mõiste” (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt) - IAS 8 muu-

datus selgitab, kuidas ettevõtte peavad eristama arvestuspõhimõtete muutuseid arvestushinnangute muutustest.

Muudel uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

(C) Konsolideeritud aruannete koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab emaettevõtte AS-i Tallinna Lennujaam ning selle tütarvõtte AS-i Tallinn Airport GH finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt. Ema- ja tütarvõtte vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid on elimineeritud. Vajadusel on tütarvõtte arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Tütarvõtte

Tütarvõtte on kontserni poolt kontrollitav ettevõtte. Kontroll eksisteerib, kui emaettevõtte omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspõhimõtteid, millega kaasneb reeglina enam kui pool hääleõigustest tütarvõttes. Kontrolli olemasolu hindamisel võetakse arvesse hetkel kasutatavate või konverteeritavate potentsiaalsete hääleõiguste olemasolu ja võimalikku mõju. Tütarvõtte konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni.

Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades on avaldatud konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. tütarvõtte kajastamist käsitlevad arvestuspõhimõtted, mis on emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes muudetud vastavalt IAS 27 „Konsolideeritud ja Eraldiseisvad raamatupidamise aruanded”

nõuetele ning investeringud tütarettevõtete aktsiatesse on kajastatud soetusmaksumuses miinus vajadusel allahindlused vara väärtuse langusest (vt Lisa 26).

(D) Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Ema- ja tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikud noteeringud. Raha ülekandmise ja tehingupäeva kursside erinevuse korral tekkivad kursivahed kajastatakse koondkasumiaruandes. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused on ümber hinnatud aruande kuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga ametliku noteeringu või, kui Euroopa Keskpangast vastavat valuutat ei noteeri, valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametliku noteeringu alusel euro suhtes. Võlakohustuste ning raha ja raha ekvivalentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid on kajastatud koondkasumiaruandes finants- tulude- ja kuludena; muud valuutakursside muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid aga muude äritulude või tegevuskuludena.

(E) Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on finantsseisundi aruandes jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajalisteks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või kontserni tavapärase äritsükli käigus.

Kohustusi liigitatakse lühiajalisteks kui nende tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruande kuupäevast või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruande kuupäeva.

Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruande kuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruande kuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus aruande kuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõik ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

(F) Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitletakse materiaalset vara, mida kasutatakse teenuste osutamiseks, rendile andmiseks või halduseesmärkidel ja mida eeldatavasti kasutatakse üle aasta. Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara soetusmaksumuse vähendamisel akumuleeritud kulumi ja võimaliku väärtuse languse võrra.

Soetusmaksumus

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses.

1. Ostetud põhivara soetusmaksumus koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta.
2. Omavalmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb asukoha ettevalmistamise kulu- dest, valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele ja teenustele ning hüvitistest tööjõule.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, siis kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkel, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Kulum

Materiaalse põhivara objekti iga osa, millel on oluliselt erinev kasulik eluiga ning mille soetusmaksumus on oluline võrreldes selle objekti kogumaksumusega, amortiseeritakse eraldi.

Põhivara kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt. Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatust, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Põhivara kasuliku eluea hindamine

Põhivara kasulik eluiga määratakse lähtudes juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga.

Kontsernis kasutatavate põhivarade eeldatavad kasulikud eluead on järgmised:

Ehitised, rajatised

Perroonid, lennurajad	20–50 aastat
Hooned	5–50 aastat
Muud rajatised (kanalisatsioon, trassid)	10–25 aastat
Väikerajatised (angaarid)	2–20 aastat

Masinaid ja seadmed

Mitmesugused süsteemid	3–20 aastat
Rajaholdusmasinad ja seadmed	6–20 aastat
Muud seadmed	2–15 aastat

Muu inventar, tööriistad ja sisseseaded

Terminali mööbel ja sisustus	2–10 aastat
Arvutid ja võrguseadmed	3–5 aastat
Muu vara	3–10 aastat

Parendused

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele või võetakse arvele eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et kontsern saab tulevikus varaobjektist majanduslikku kasu ja varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatud komponent või proportsionaalne osa asendatud põhivarast kantakse finantsseisundi aruandest maha. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse koondkasumiaruandes kuludena.

Kajastamise lõpetamine

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel, kasutuselt eemaldamisel või kui kontsern ei eelda selle vara müügist majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, koondkasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Varade väärtuse langus

Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest – vt lõiku „mittefinantsvarade väärtuse langus“.

(G) Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Finantsseisundi aruandes kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja allahindlused. Immateriaalse põhivara all kajastatakse soetatud tarkvara, mis on piiratud kasuliku elueaga. Kontsernil ei olnud aruandeperioodil ega ka võrdlusperioodil määrata kasuliku elueaga immateriaalset põhivara.

Tarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel. Immateriaalse varana kajastatakse soetatud tarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Kontserni poolt loodud ja kontrollitav tarkvara kajastatakse immateriaalse varana, kui on täidetud järgmised tingimused:

1. tarkvara kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
2. juhtkond kavatseb tarkvara valmis saada ja seda kasutada;
3. tarkvara on võimalik kasutada;
4. on võimalik näidata, kuidas tarkvara loob tõenäolist tulevast majanduslikku kasu;
5. tarkvara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;
6. tarkvara arendustegevusega seotud kulutusi saab usaldusväärselt mõõta.

Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arenduskulud, mis ei vasta eeltoodud tingimustele, kajastatakse kuludena. Tarkvaraga seotud kulutusi, mis on algselt kajastatud kuludena, ei kajastata hilisemal perioodil immateriaalse varana. Tarkvara kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 3 - 5 aastat.

(H) Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvara objekti, mida kontsern hoiab renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ning mida ei kasutata kontserni enda majandustegevuses.

Kontsern kasutab soetusmaksumuse meetodit, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses.

Kontsernis kasutatavate kinnisvarainvesteeringute eeldatavad kasulikud eluead on järgmised:

Angaarid

Hooned	15–50 aastat
Muud rajatised (kanalisatsioon, trassid)	3–20 aastat

Bürookompleks

Kontorihoone	30 aastat
Kõrvalhooned	15–20 aastat
Rajatised	5 aastat

Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt. Kinnisvarainvesteeringute kaetava väärtuse määramisel lähtutakse lõigus (I) Mittefinantsvarade väärtuse langus kirjeldatud põhimõtetest.

(I) Mittefinantsvarade väärtuse langus

Kontserni juhtkond hindab igal aruande kuupäeval soetusmaksumuse meetodil kasutatavate materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Hindamisel arvestatakse järgmisi asjaolusid:

Välised tunnused võimalikust varade väärtuse langusest:

- sarnaste varade turuväärtus on langenud;
- üldine majanduskeskkond ja turusituatsioon on halvenenud, mistõttu on tõenäoline, et varadest genereeritav tulu väheneb;

- turu intressimäärad on tõusnud, mistõttu varade tulusus võib jääda alla intressimääradele;
- varade bilansiline maksumus on suurem ettevõtte turukapitalisatsioonist.

Sisesed tunnused võimalikust varade väärtuse langusest:

- varade füüsiline seisund on järsult halvenenud;
- varadest saadavad tulud on väiksemad planeeritust;
- mõningate tegevusvaldkondade tulemused on oodatust halvemad;
- teatava raha teeniva üksuse tegevus kavatakse lõpetada.

Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust, kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta koondkasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisenä.

(J) Finantsvarad

Klassifitseerimine

Kontsern klassifitseerib kõik finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategoorias. Klassifitseerimine sõltub kontserni ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal kontsern võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kontsern annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Kontserni ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Kontserni kõik võlainstrumentid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Omakapitaliinstrumentid

Kontsernil ei ole investeringuid omakapitaliinstrumentidesse.

(K) Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ja (iii) aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu rakendab kontsern IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Kontsern kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

(L) Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO (first-in, first-out) meetodit. FIFO meetodi rakendamisel kajastatakse varude lõppjääki finantsseisundi aruandes viimasena saanud

ja veel müümata (kasutamata) partiide soetusmaksumuses. Varud hinnatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärase äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

(M) Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ja kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite.

(N) Aktsiakapital ja kohustuslik reservkapital

Lihtaktsiad kajastatakse omakapitali koosseisus. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega seotud omakapitali tehingute tehingukulud kajastatakse omakapitalist mahaarvamise eeldusel, et need on käsitatavad omakapitali tehinguga otseselt kaasnevate vältimatute lisakuludena.

Äriseadustiku nõuete kohaselt peab emaettevõtte moodustama puhaskasumist kohustusliku reservkapitali, mille miinimumsuuruseks on 1/10 aktsiakapitalist. Iga-aastase kohustusliku eraldise suurus on 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kuni reservkapitali määra täitumiseni.

Reservkapitali võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta aktsiaseltsi vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

(O) Võlad hankijatele

Võlad hankijatele on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud kohustused tasuda hankijatele ostetud kaupade või teenuste eest. Hankijate võlgade jaotust lühi- ja pikaajalisteks vt lõigus (E). Võlad hankijatele võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest ning kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(P) Võlakohustused

Võlakohustused võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest vähendatuna tehingukulude võrra ning kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse koondkasumiaruandes kuuluna võlakohustuse kehtivuse perioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajastatakse laenukasutuse kuludena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et kontsern laenu välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena ja kajastatakse laenukasutuse kuluna, kui laenu väljavõtmine aset leiab. Võlakohustuste jaotust lühi- ja pikaajalisteks vt lõigus (E).

(Q) Laenukasutuse kulutused

Üldotstarbelised ja kindla otstarbega laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seotud tingimustele vastavate varade soetamise või ehitamisega, milleks on vara, mille otstarbekohasusse kasutus- või müügivalmidusse viimine võtab olulisel määral aega, lisatakse varaobjektide soetusmaksumusse kuni hetkeni, mil varad on valmis nende ettenähtud kasutuseks või müügiks.

Kõik muud laenukasutuse kulutused kajastatakse koondkasumiaruandes kuludena nende tekkimise perioodil.

(R) Finantskohustused

Kõik finantskohustused, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad), võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi

aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtusest (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(S) Maksustamine

Dividendi tulumaks Eestis

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende ja teatud liiki väljamakseid ning kulusid, mis on ära toodud tulumaksuseaduses. Jaotatud kasumi maksumäär on 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on aasta 2018 esimene arvesse võetav aasta.

Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja koondkasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 18.

Sotsiaalmaksu maksed sisaldavad ka makseid riiklikusse pensionifondi. Kontsernil ei ole juriidilist ega faktilist kohustust maksta lisaks sotsiaalmaksule muid pensioni- või sarnaseid makseid.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja finantsraamatupidamise varade ja kohustuste väärtuste vahel. IAS 12.52A tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõttel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustus ettevõtte investeringutelt tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse ning filiaalidesse. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ettevõtte finantsseisundi aruandes juhul, kui on tõenäoline, et see tulevikus realiseerub. Alljärgnevaid ajutisi erinevusi ei arvestata:

- maksustamisel mittemahaarvatav firmaväärtus;
- varade või kohustuste arvele võtmine, mis ei mõjuta ei raamatupidamislikku kasumit ega ka maksustatavat tulu;
- tütarettevõtete investeringutest tulenevad erinevused, kui ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline.

Edasilükkunud tulumaksukohustist kajastatakse konsolideeritud bilansis juhul kui emaettevõtte hindab, et tütarettevõtte dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus ning siis mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses. Edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel kasutatakse maksumäärasid, mis on jõustunud või reaalset seadusega sätestatud bilansipäeva seisuga ja mida eeldatavasti rakendatakse arvestuse aluseks oleva edasilükkunud tulumaksu vara realiseerimisel või tulumaksukohustuse tasumisel.

(T) Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud), kui eeldatakse, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil

töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi. Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab kontsern prognoositava hüvitise summa ulatuses diskonteerimata kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

(U) Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldisi kajastatakse juhul, kui kontsernil on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, mis nõuab ressurssidest loobumist ja kohustuse suurust saab usaldusväärselt mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustuse täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha ajaväärtusele ja kohustusele iseloomulikele riskidele. Eraldiste suurenemist seoses realiseerumistähtaja lähenemisega kajastatakse koondkasumiaruandes intressikuluna. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Eraldisi ei moodustata tulevikus aset leidvate tegevuskahjumite katteks.

Mitmete sarnaste kohustuste olemasolu korral määratakse kohustuste täitmiseks vajalike ressursside vähenemise tõenäosus kindlaks, vaadeldes kohustuste klassi kui üht tervikut. Kuigi iga üksiku objekti puhul võib ressursside vähenemise tõenäosus olla väike, võib kohustuste klassi osas tervikuna ressursside teatav vähenemine osutada tõenäoliseks. Sellisel juhul eraldisi kajastatakse (kui teised kajastamiskriteeriumid on täidetud).

Eraldised vaadatakse üle iga aruandeperioodi lõpul ja korrigeeritakse lähtudes selle hetke parimast hinnangust. Eraldiste moodustamisega seotud kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ärikuludes.

Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need olid moodustatud.

Muud võimalikud või olemasolevad kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

(V) Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib kontserni tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida kontsernil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Lennundustulud

Reisija-, maandumis-, lennukite parkimis-, navigatsiooni- ja starditasud kajastatakse lennundustuludena. Kontsern osutab lepingute alusel lennutranspordi ja reisijate teenidamise teenuseid muutuva hinnaga. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

Mittelenundustulud

Tulu vabade pindade rentimisest, rentnikele kommunaalteenuste osutamisest ja vahendamisest, autode parkimisest ning reisijate ja lennukite maapealse teenindamisega seotud teenustest kajastatakse mittelennudustuluna. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

Finantseerimise komponent

Kontsernil puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri kontsern tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas.

(W) Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglasest väärtuses, kui eksisteerib piisav kindlus, et kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset.

Varade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil. Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses, varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundi aruandes pikaajalise kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil. Sihtfinantseerimisena ei kajastata valitsusepoolset abi, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (näiteks tasuta konsultatsioonid). Info sellel abi kohta avaldatakse aastaaruande lisades.

Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes real "muud äritulud".

(X) Rendid

Kontsern rendib sõidukeid.

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta. Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Kontsern muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamissoiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga. Esmasel kajastamisel mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara soetusmaksumuse rendiperioodi alguse seisuga. Kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab:

- rendikohustise algsel mõõtmisel kindlaks tehtud summat;
- kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid;
- kõiki rentniku esmaseid otsekulutusi;

Kasutamissoiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel.

Rentnik mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdsväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamissoiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rentniku alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on kontsern:

- kus võimalik, kasutanud kolmanda osapoole poolt saadud laenu intressimäära, mida on korrigeeritud peegeldamaks toimunud muutuseid finantseerimise tingimustes alates laenu saamise hetkest;
- selle tuletanud kasutades algpunktina sektori võlakohustuste keskmist marginaali, mida on korrigeeritud kontserni krediidiriskiga;
- korrigeerinud seda võttes arvesse rendilepingu tingimusi, nagu näiteks rendiperiood, riik, alusvaluuta ja tagatised.

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustise mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksud järgmisi alusvara rendiperioodil kasutamise õiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

- a) fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid;
- b) muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määrast ja mille esmaseks mõõtmiseks kasutatakse rendiperioodi alguses kehtivat indeksit või määra. Muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määrast, võivad olla näiteks tarbijahinna indeksiga seotud maksed, intressi viitemääraga (nt LIBOR) seotud maksed või turu rendimäärade järgi muutuvad maksed. Kontserni osades rendilepingutes on sees muutuvad rendimaksud;
- c) summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantiide alusel;
- d) ostuõiguse realiseerimise hind juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta realiseerib õigust, ja
- e) rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et rentnik kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Edasine kajastamine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik kasutamisoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab rentnik kasutamisoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamisoiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostuõiguse, arvestab rentnik kasutamisoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamisoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik rendikohustist järgmiselt:

- a) suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustise intressile;
- b) vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele ja
- c) hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik kasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksud, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksud, võib olla vajadus rendikohustis ümber hinnata. Rentnik kajastab rendikohustise ümberhindluse summat kasutamisoiguse esemeks oleva vara korrigeerimisena. Kui aga kasutamisoiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustise mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab rentnik ümberhindluse järelejääva summa kasumiaruandes.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed muudetud diskontomääraga juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) muudetakse rendiperioodi. Rentnik teeb muudetud rendimaksed kindlaks muudetud rendiperioodi põhjal; või
- b) muutub alusvara ostuõiguse hinnang. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid ostuõiguse alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) muutuvad summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantii alusel. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid jääkväärtuse garantii alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.
- b) tulevased rendimaksed muutuvad seoses nende maksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutumisega (sh näiteks turu rendimäärade muutumisega vastav muutus pärast turu rendihindade analüüsi). Rentnik hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (st jõustub rendimaksete korrigeerimine). Rentnik teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksed kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab rentnik muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Rentnik kajastab rendilepingu muudatust eraldi rendina juhul, kui a) muudatusega suu- rendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamiseõiguse, ja b) rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele.

Kontsern on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes. Lühiajalised rendilepingud on lepingud, mille rendiperiood on kuni 12 kuud või lühem.

(Y) Dividendid

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisenä ning kohustusena aktsionäri ees.

(Z) Rahavoogude aruanne

Rahavood klassifitseeritakse rahavoogudeks äritegevusest, investeerimisest ja finantseerimisest. Rahavoogude aruande koostamisel on rahavood äritegevusest, investeerimistevgevusest ja finantseerimistevgevusest kajastatud otsemeetodil.

(A) Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Korrigeerivad sündmused – need, mis kinnitavad asjaolusid, mis eksisteerisid juba aruande kuupäeval, kajastatakse lõppenud aasta konsolideeritud majandusseisundi- ja koondkasumiaruandes.

Mittekorrigeerivad sündmused – need, mille ei ole seost aruande kuupäeval eksisteerinud asjaoludega, avaldatakse aastaaruande lisades.

(B) Tehingud seotud osapooltega

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks AS-i Tallinna Lennujaama nõukogu ja juhatuse liikmed ning teised isikud ja ettevõtted, kes saavad kontrollida või oluliselt mõjutada kontserni finants- ja äriotsuseid. Lisaks loetakse seotud osapoolteks eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted. Kuna AS-i Tallinna Lennujaam aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel loetud seotud osapoolteks Eesti Vabariigi kontrolli või valitseva mõju all olevad lennundusettevõtted, vt lisa 25.

Lisa 3. Finantsriskide juhtimine**(A) Finantsriskid**

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski, rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära riski ja hinnariski), krediidirisk ja likviidsus-risk. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstegevusele.

Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Kontserni finantsriske juhitakse vastavalt juhtkonna poolt heaks kiidetud põhimõtetele kontserni tasandil.

(B) Tururiskid

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Varasid ja kohustusi, mis on nomineeritud eurodes, loetakse valuutariski suhtes neutraalseteks varadeks ja kohustusteks. Valuutariski vältimiseks toimuvad arveldused valdavas enamuses eurodes. 2021. ja 2020. aastal on need nõuded ja kohustused, mis on avatud valuutariskile, ebaolulised.

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu.

Rahavoogude intressimäära risk tekib kontserni ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad.

Kontserni laenukohustused on ujuva intressimääraga ning sõltuvad Euribori kõikumistest.

Võrreldes aastaga 2020, aastal 2021 keskmised intressimäärad oluliselt ei muutunud (Lisa 12).

(C) Krediidirisk

Krediidirisk seisneb kontserni võimalikus kahjus, mis on põhjustatud finantsinstrumendi teise osapoole võimetusest oma kohustusi täita. Krediidiriskile on avatud raha pangade-posiitidel, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Aruande kuupäeva seisuga on ostjatelt laekumata nõuded, mille laekumise tõenäosus väike, alla hinnatud oodatava krediidikahjumi võrra. Oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele ja lepingulised varad lähtudes krediidiriski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad viimase 36 kuu kuni 31. detsember 2021 maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolised kahjumid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tuleviku informatsiooni, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete maksmiseks. Kontserni juhtkond on hinnanud, et SKP ja töötuse määr riikides, kus toimub selle kaupade ja teenuste müük, on kõige relevantsemad näitajad ning korrigeerib vastavalt ajaloolisi kahjumäärasid, lähtudes nende näitajate oodatavast muutusest.

Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediidikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 31. detsembri 2021 ja 31. detsembri 2020 seisuga. Krediidiriski vähendamiseks on rakendatud järgmiseid meetmeid:

1. uutele sõlmitavatele rendilepingutele rakendatakse ettemaksu ühe kuu ulatuses;
2. lennufirmadele, kellel puudub AS-ga Tallinna Lennujaam lennundusleping (sinna kuuluvad tšarterreise korraldavad lennundusettevõtted) rakendatakse ettemaksu prognoositava ühe lennu kulude ulatuses;
3. lennunduslepingute sõlmimisel uute Euroopa Liidus lennundusturul vähetuntud firmadega nõutakse lennufirmalt pangagarantiid.

Klientide tähtjaks tasumata võlgadega tegeleb igapäevaselt raamatupidamise- ja ärijuhtimise osakond. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtja ületamise korral kasutatakse

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

kordusarvete, meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist. Võla mittelaekumisel lõpetatakse lepingus ettenähtud tingimustel teenuse pakkumine. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale.

Kontserni riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on kontserni lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada krediitiasutuste üleöö- ja tähtajalistesse deposiitidesse ning intressi- ja rahaturufondidesse.

Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhindutakse järgmistest printsiipidest:

1. likviidsuse tagamine;
2. kapitali säilimine.

Täiendav info nõuete, ettemaksete ja krediidiriski kohta on avalikustatud Lisas 10.

(D) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda oma finantskohustusi täita rahavoo puudujäägi tõttu. Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, näiteks laenuodega.

Majandusaasta lõpu seisuga oli kontsernil vabu rahalisi vahendeid 49 814 tuhat eurot (31.12.2020: 49 530 tuhat eurot) (Lisa 11).

Likviidsusriski maandamiseks kasutab kontsern erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenu, arvelduslaenu võimalus ning ostjate nõuete pidev monitooring. Aruande-päeva seisuga ületas kontserni käibevara lühiajalisi kohustusi 46 136 tuhande euro võrra (31.12.2020: 43 930 tuhat eurot).

Allpool toodud likviidsusanalüüsis on esitatud kontserni lühi- ja pikaajaliste kohustuste jaotus kohustuste realiseerumistähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingute alusel tasumisele kuuluvad diskonteerimata rahavood.

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi

tuhandetes eurodes

	kuni 1 kuu	1-3 kuud	3 kuud kuni 1 aasta	1- 5 aastat	üle 5 aasta	diskonteerimata rahavood kokku	bilansiline väärtus
Seisuga 31.12.2021							
Võlakohustused (Lisa 12) ¹	96	192	3 208	27 104	25 258	55 858	49 117
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 15)	2 873	4 790	0	0	181	7 844	7 844
Kokku	2 969	4 982	3 208	27 104	25 439	63 702	56 961

Seisuga 31.12.2020

Võlakohustused (Lisa 12) ²	100	198	3 183	18 654	31 292	53 427	52 425
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 15)	3 682	2 268	0	0	41	5 991	5 991
Kokku	3 782	2 466	3 183	18 654	31 333	59 418	58 416

¹ Diskonteerimata rahavoo leidmisel on kasutatud 2021. aasta lõpus kasutatud intressimäära² Diskonteerimata rahavoo leidmisel on kasutatud 2020. aasta lõpus kasutatud intressimäära

(E) Kapitaliriski juhtimine

AS-i Tallinna Lennujaam kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise osas teeb Eesti Vabariik, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kaudu.

Kontsern on viimastel aastatel kasutanud võõrkapitali põhivarasse tehtavate investeeringute finantseerimiseks.

Ettevõtte omakapital oli seisuga 31.12.2021 nagu ka 31.12.2020 kooskõlas äriseadustiku nõuetega.

AS-i Tallinna Lennujaam omakapital koosneb aktsiakapitalist summas 45 617 tuhat eurot (31.12.2020: 25 617 tuhat eurot), kohustuslikust reservkapitalist 2 510 tuhat eurot (31.12.2020: 2 510 tuhat eurot) ja jaotamata kasumist summas 68 155 tuhat eurot (31.12.2020: 65 855 tuhat eurot). 2021. aastal suurendas omanik ettevõtte aktsiakapitali uute aktsiate väljalaskmise teel 20 000 tuhande euro võrra. Aktsiate eest tasumine toimus rahalise sissemaksena. Kohustuslik reservkapital moodustab 5,5% aktsiakapitalist (31.12.2020: 9,8%). 2022. aastal suurendab emaettevõtte kohustuslikku reservkapitali Äriseadustiku nõuete kohaselt. 2021. aasta jooksul vähenesid AS-i Tallinna Lennujaam võlakohustused laenukohustuste korraliste tagasimaksete tõttu ning raha ja raha ekvivalendid suurenesid seoses aktsiakapitali suurenemisega ning vähenesid seoses suuremahuliste investeeringutega.

Võlakohustuste suhe kogukapitali kahanes võrreldes 2020. aastaga 3% võrra (2020 vs 2019: kasvas 3% võrra). Võlakohustuste suhe kogukapitali kahaneb kontserni prognoosi kohaselt 2022. aastal seoses teostatavate investeeringutega (vt ka Lisa 12). 31.12.2021 seisuga on netovõla suhe kogukapitali negatiivne kuna raha ja raha ekvivalendid ületavad võlakohustuste mahtu. Raha ja raha ekvivalendid suurenesid 20 000 tuhande euro võrra seoses aktsiakapitali suurendamisega.

Võlakohustuste suhe omakapitali ning netovõla suhe kogukapitali

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Võlakohustused (Lisa 12)	49 096	52 414
Raha ja raha ekvivalendid (Lisa 11)	-49 814	-49 530
Netovõlg (võlakohustused-raha ja raha ekvivalendid)	-718	2 884
Omakapital	116 282	93 982
Kogukapital (netovõlg + omakapital)	115 564	96 866
Võlakohustuste suhe kogukapitali	42%	54%
Netovõla suhe kogukapitali	-1%	3%

(F) Õiglase väärtuse hinnangud

Kontserni hinnangul ei erine finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja kohustuste õiglased väärtused oluliselt kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruandes, seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020, kajastatavatest jääkväärtustest. Kuna valdav osa kontserni pikaajalistest laenukohustustest on ujuva intressimääraga, mis muutub vastavalt muutustele rahaturu intressimäärades, siis nende õiglase väärtus ei erine oluliselt bilansilisest väärtusest.

Ostjate vastu suunatud lühiajaliste nõuete ja tasumata arvete jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, võrdub hinnanguliselt nende õiglase väärtusega.

Kontsern on pikaajalised laenukohustused liigitanud õiglase väärtuse hierarhia tasemele 3. Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtus (näiteks avalikud tuletisinstrumentid) määratakse hindamise meetodeid kasutades. Hindamise meetodid maksimeerivad jälgitava turu andmete kasutamist, seal kus see on kättesaadav, ja toetuvad nii vähe kui võimalik üksuse spetsiifilistele hinnangutele. Kui kõik olulised instrumendi õiglase väärtuse määramiseks nõutud sisendid on jälgitavad, kajastuvad instrumendid tasemel 2 ning kui informatsioon sisendite kohta ei ole jälgitav, kajastuvad instrumendid tasemel 3.

Finantsvarade ja -kohustuste väärtuse hindamiseks kasutatavad spetsiifilised hindamis-meetodid hõlmavad:

- noteeritud turuhind või kaupleja pakkumishind sarnastele instrumentidele;
- intressimäärade muutuste õiglase väärtus arvutatakse eeldatavate tuleviku rahavoogude, mis põhinevad jälgitavatel intressimäärade kõveratel, nüüdisväärtusena.

Lisa 4. Olulised raamatupidamishinnangud

Konsolideeritud aastaruande koostamisel on kasutatud mitmeid raamatupidamishinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustusi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi koondkasumiaruandes. Alljärgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute kasuliku eluea hindamine

Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute kasuliku eluea määramisel lähtutakse juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga (vt Lisa 5 „Jääkväärtusega null kasutuses olevate põhivara soetusmaksumus”).

Seisuga 31. detsember 2021 oli kontserni materiaalse põhivara (sh põhivara ettemaksete) jääkmaksumus 181 160 tuhat eurot (31.12.2020: 158 784 tuhat eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 9 728 tuhat eurot (2020: 10 181 tuhat eurot) (vt Lisa 5). Põhivara amortisatsioonimäärade muutmine ühe aasta võrra mõjutaks põhivara amortisatsioonikulu 798 tuhande euro võrra (2020: 843 tuhande euro võrra) ning sihtfinantseerigu tulu 208 tuhande euro võrra (2020: 205 tuhande euro võrra).

Seisuga 31. detsember 2021 oli kontsernil kinnisvarainvesteeringuid jääkmaksumuses 14 737 tuhat eurot (31.12.2020: 15 698 tuhat eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 1 003 tuhat eurot (2020: 1 064 tuhat eurot) (vt Lisa 6). Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioonimäära muutmine ühe aasta võrra mõjutaks kasumit 64 tuhande euro võrra (2020: 62 tuhande euro võrra).

Oodatava krediitkajumi mõõtmine

Oodatava krediitkajumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele ja lepingulised varad lähtudes krediitriiski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatava krediitkajumi mõõtmise põhimõtted ning nõuete allahindlus 31. detsembri 2021 ja 31. detsembri 2020 seisuga on esitatud lisas 10.

Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute kaetava väärtuse hindamine

IAS 36 fikseerib indikatsioonid vara väärtuse languse määramiseks.

2020. aastal teostati vara kaetava väärtuse test Tallinna Lennujaama kontserni, kui raha teenindava üksuse kohta. Varade väärtuse testis kasutati diskonteeritud rahavoogude meetodit. Test näitas, et vara kaetav väärtus ületab antud varaobjekti kaetavate varade bilansilist väärtust, mistõttu puudus vajadus varade allahindluseks.

Kontserni juhtkond hindas võimalike vara väärtuse langusele viitavate asjaolude esinemist kontsernis ning leidis, et 2021. aasta jooksul indikatsioone, mis viitaksid sellele, et varad on kaotanud olulise osa raha genereerimise võimest, ei esinenud ning seetõttu vara kaetavat väärtust ei hinnatud.

Covid-19 mõju kontsernile

Koroonaviirusega seotud piirangud mõjutasid väga tugevalt kontserni tegevust ja majandustulemusi nii aastal 2020 kui ka aastal 2021. Taastumine 2019. aasta tasemele toimub tänaste hinnangute alusel 2024. aastaks. Riik rakendas ka 2021. aastal eriolukorda ning kontsern kasutas eriolukorra mõjudega hakkama saamiseks Eesti Töötukassa meedet. 2021. aasta suvel hakkas lennuliiklus järk-järgult taastuma jäädes siiski oluliselt madalamale tasemele võrreldes 2019. aastaga.

Juhtkond on hinnanud COVID-19 mõju kontserni 2021. aasta majandustulemustele ning võimalikku mõju kontsernile tulevikus. Käesoleva majandusaasta aruande koostamisel on arvestatud koroonaviiruse mõjuga nii lõppenud majandusaasta aruandele kui ka järgnevate majandusaastate rahavoogudele ja finantsseisundile.

Kontserni juhtkond hindas võimalike vara väärtuse langusele viitavate asjaolude esinemist kontsernis ning leidis, et 2021. aasta jooksul indikatsioone, mis viitaksid sellele, et varad on kaotanud olulise osa raha genereerimise võimest, ei esinenud ning vara kaetavat väärtust ei hinnatud. 2020. aastal läbi viidud raha genereerivatele üksusele läbiviidud vara väärtuse testi tulemus näitas, et vara kaetav väärtus ületab antud varaobjekti kaetavate varade bilansilist väärtust seisuga 31.12.2020, mistõttu kontserni juhtkonna hinnangul puudus vajadus varade alahindamiseks ka 2020. aastal.

Tulenevalt Covid-19 mõjudest võib AS Tallinna Lennujaam olla tulevastel perioodidel mittevastavuses laenulepingute eritingimustega. Kontserni juhtkond hindab, et pankadega sõlmitakse sel juhul sarnaselt 2020. ning 2021. aastale kokkulepped ning pangad laenusid ennetähtaegselt tagasi ei kutsu.

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Covid-19 mõju kontserni müügi- ja finantsnäitajatele

tuhandetes eurodes

	2021	Muutus võr- reldes 2020. aastaga %	Muutus võr- reldes 2019. aastaga %
Äritulud kokku	45 100	24%	-25%
Müügitulu	29 777	45%	-37%
sh. lennundustulu	8 687	32%	-50%
sh. mittelennundustulu	21 090	51%	-29%
Muud äritulud	15 322	-2%	15%
sh. varade sihtfinantseerimine	3 729	0%	-1%
sh. julgestuse ja pääste sihtfinantseerimine	7 767	5%	11%
sh. regionaalsete lennujaamade sihtfinantseerimine	2 300	5%	5%
sh. muud äritulud	1 526	-35%	395%

Covid-19 mõju kontserni müügi- ja finantsnäitajatele

tuhandetes eurodes

	2021	Muutus võr- reldes 2020. aastaga %	Muutus võr- reldes 2019. aastaga %
Ärikulud kokku	42 665	12%	-15%
sh. kaubad, materjalid, teenused	12 085	20%	-23%
sh. mitmesugused tegevuskulud	1 001	-26%	-47%
sh. tööjõukulud	17 194	9%	-18%
sh. muud ärikulud	61	-116%	-45%
sh. põhivara kulum	12 324	7%	5%
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)*	11 030	90%	-38%
Puhaskasum	2 300	215%	-76%
Rahavood põhitegevusest	7 992	92%	-54%
Reisijaid Tallinna lennujaamas	1 301 066	51%	-60%
Reisijaid regionaalsetes lennujaamades	42 663	27%	-36%
Lennuoperatsioonid Tallinna lennujaamas	26 689	16%	-44%
Lennuoperatsioonid regionaalsetes lennujaamades	9 191	7%	-16%

* ei sisalda põhivaraade sihtfinantseeringut

Lisa 5. Materiaalne põhivara

	<i>Lõpetamata ehitised ja ettemaksed</i>	<i>Põhivara ettemaksed</i>	<i>Maa</i>	<i>Ehitised ja rajatised</i>	<i>Masinad ja seadmed</i>	<i>Muu inventar</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 31.12.2019							
Soetusmaksumus	967	1 174	11 274	173 143	86 753	2 123	275 434
Akumuleeritud kulum	0	0	0	-67 715	-54 400	-1 401	-123 516
Jääkmaksumus 31.12.2019	967	1 174	11 274	105 428	32 353	722	151 918
2020. aastal toimunud muutused							
Ostud ja parendused	11 543	3 495	522	50	1 547	28	17 185
Ümberklassifitseerimised	-839	-3 071	0	835	2 722	353	0
Ümberklassifitseerimised kuludesse	-8	-59	0	0	0	0	-67
Amortisatsioonikulu	0	0	0	-5 886	-4 076	-219	-10 181
Müüdnud varad jääkväärtuses	0	0	0	0	-33	0	-33
Mahakantud varad jääkväärtuses	0	0	0	-32	-7	0	-39
Saldo seisuga 31.12.2020							
Soetusmaksumus	11 663	1 539	11 796	173 623	88 632	2 474	289 727
Akumuleeritud kulum	0	0	0	-73 228	-56 125	-1 590	-130 943
Jääkmaksumus 31.12.2020	11 663	1 539	11 796	100 395	32 507	884	158 784

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

	<i>Lõpetamata ehitised ja ettemaksed</i>	<i>Põhivara ettemaksed</i>	<i>Maa</i>	<i>Ehitised ja rajatised</i>	<i>Masinad ja seadmed</i>	<i>Muu inventar</i>	<i>Kokku</i>
2021. aastal toimunud muutused							
Ostud ja parendused	31 006	1 987	0	277	420	127	33 817
Ümberklassifitseerimised	-14 732	-1 584	0	12 997	3 266	11	-42
Ümberklassifitseerimised kuludesse	-282	0	0	0	0	0	-282
Amortisatsioonikulu	0	0	0	-5 652	-3 842	-234	-9 728
Mahakantud varad jääkväärtuses	0	0	0	-1 183	-206	0	-1 389
Saldo seisuga 31.12.2021							
Soetusmaksumus	27 655	1 942	11 796	182 242	88 988	2 463	315 086
Akumuleeritud kulum	0	0	0	-75 408	-56 843	-1 675	-133 926
Jääkmaksumus 31.12.2021	27 655	1 942	11 796	106 834	32 145	788	181 160

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Tallinna lennujaama lennuliiklusala arendusega alustati 2016. aastal. Kogu projekti maksumus on 74,6 miljonit eurot, millest abikõlblik on 70 miljonit eurot. Ühtekuuluvusfond panustab antud projekti 35 miljonit eurot (vt lisa 14), ülejäänud investeeringuid rahastatakse omavahendite ja laenude abil (vt lisa 12). 31.12.2021 seisuga on investeeringuid tehtud kogumaksumuses 70,4 miljonit eurot ning saadud sihtfinantseeringu kogumaksumus on 32,4 miljonit eurot. 2021. aastal tehti investeeringuid 17 994 tuhande euro ulatuses (2020. aastal 8 754 tuhat eurot), millest lõpetamata ehitisi ja ettemakseid 31.12.2021 seisuga 17 904 tuhat eurot (31.12.2020 seisuga ettemakseid 7 186 tuhat eurot).

2018. aasta septembris algas Pärnu lennujaama rekonstrueerimine, mille osas on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium eraldanud investeeringutoetuse (lisa 14). Seoses Pärnu lennujaama rekonstrueerimisega tehti 2021. aastal investeeringuid 10 377 tuhat eurot (2020. aastal 4 164 tuhat eurot). 31.12.2021 seisuga on selle projekti raames lõpetamata ehitusena kajastatud 628 tuhat eurot (31.12.2020 seisuga 4 215 tuhat eurot). 31.12.2021 seisuga on investeeringuid tehtud kogumaksumuses 15 210 tuhat eurot.

Suurimad 2021. aastal arvele võetud põhivarad on Pärnu lennuliiklusala rekonstrueerimine summas 14 355 tuhat eurot, kaks päikeseparki Tallinnas summas 825 tuhat eurot, Tallinna reagentilao ehitus summas 850 tuhat eurot.

Suurimad 2020. aastal arvele võetud põhivarad olid kaks rajapuhastuse tolmuimejat summas 1 197 tuhat eurot ja tuletõrje-päästeauto summas 724 tuhat eurot, Tallinna lennujaama kaks registreeritud pagasi läbivalgustusseadet summas 1 858 tuhat eurot, Tallinna lennujaama reisterninali parendused summas 606 tuhat eurot. 2020. aastal andis vabariigi valitsus mitterahalise sissemaksena AS-i Tallinna Lennujaam aktsiakapitali üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel oleva riigivara, mille väärtus kokku on 522 tuhat eurot. Väärtust hindas kutseline hindaja ning kontrollis audiitor. Vt ka lisa 18.

Tavapärase äriprotsessi käigus kanti maha kontserni varasid jääkmaksumuses 1 389 tuhat eurot (2020. aastal 40 tuhat eurot). Kõik mahakandmised kajastati koondkasumiaruandes põhivara kulumini ja väärtuse languse real. Maha kantud varadega seotud sihtfinantseeringuid kanti 2021. aastal tuludesse 288 tuhande euro ulatuses (2020. aastal tuludesse ei kantud).

2021. aastal müüdi masinaid ja seadmeid jääkväärtusega 0 eurot (2020. aastal müüdi masinaid ja seadmeid jääkväärtusega 71 tuhat eurot). Kasum varade müügist, mis on kajastatud koondkasumiaruandes muude tulude all, on kokku 3 tuhat eurot (2020. aastal 220 tuhat eurot) (lisa 20). Müüdnud varadega seotud sihtfinantseeringuid 2021. aastal tuludesse ei kantud (2020. aastal kanti tuludesse 1 tuhande euro ulatuses).

Seoses tegevusmahtude olulise vähenemisega pikendati 2020. aastal nende põhivarade eluiga, mille kasutus sõltub vara kasutamise intensiivsusest.

Kasutusrendile antud ehitised ja rajatised

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Soetusmaksumus seisuga 31.12.	31 323	32 203
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.	-14 226	-13 677
sh arvestusperioodi amortisatsioonikulu	-1 255	-1 526
Kasutusrendile antud ehitiste ja rajatiste jääkväärtus seisuga 31.12.	17 097	18 526

Rendile antud põhivarad kuuluvad kõik kinnisvarainvesteeringute gruppi ja põhivaragruppi „Ehitised ja rajatised“ ning neid kasutatakse osaliselt oma äritegevuses ning osaliselt renditulu saamise eesmärgil (lisa 6 ja lisa 7).

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Jääkväärtusega null kasutuses olevad põhivarad

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Tallinna lennujaam	29 074	29 767
Kuessaare lennujaam	6 881	6 722
Tartu lennujaam	6 172	5 866
Kärdla lennujaam	4 080	3 763
Pärnu lennujaam	2 608	2 404
AS Tallinn Airport GH	2 002	1 926
Jääkväärtusega null kasutuses olevad põhivarad kokku	50 817	50 448

Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud

Väiksemate üüripindade puhul on sõlmitud lühikese ette teatamise ajaga tähtajatud üürilepingud. Spetsiaalselt üürnike tingimustele ehitatud või üürnike tarbeks kohandatud hoonetes on kasutusel tähtajalised üürlepingud, mille lõpetamine toimub poolte kokkuleppel või pikema ette teatamise tähtajaga. Kinnisvarainvesteeringute tavapärased hooldus- ja remondikohustused lasuvad kontsernil kui rendileandjal. Spetsiifiliste erisüsteemide hooldus- ja remondikohustus lasub üldjuhul rentnikul. Kinnisvarainvesteeringutest saadud renditulu oli 2 134 tuhat eurot (2020. aastal 2 058 tuhat eurot) (lisa 7) ja otsesed tegevuskulud 478 tuhat eurot (2020. aastal 445 tuhat eurot) (lisa 21). Otsesed tegevuskulud ei sisalda kinnisvara investeeringutega seotud amortisatsioonikulu, finantskulu, üldkulu, tööjõukulu ega maa kulu.

Lennukite hooldusangaaride õiglane väärtus ei erine juhtkonna hinnangul oluliselt bilansilisest maksumusest. Samuti ei erine juhtkonna hinnangul kinnisvarainvesteeringuna soetatud büroohoone, angaari ning garaaži õiglane väärtus selle bilansilisest maksumusest, kuna varad on soetatud avalikul pakkumisel turutingimustel ning vahepealsel perioodil ei ole juhtkonna hinnangul toimunud olulisi muudatusi. Kontsern on liigitanud kinnisvarainvesteeringud õiglase väärtuse hierarhia tasemele 3.

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Soetusmaksumus seisuga 01.01.	24 782	24 801
Akumuleeritud kulum seisuga 01.01.	-9 084	-8 039
Kokku kinnisvarainvesteeringute jääkväärtus seisuga 01.01.	15 698	16 762
Kinnisvarainvesteeringute muutused perioodil		
Ümberklassifitseerimised	42	0
Amortisatsioonikulu	-1 003	-1 064
Kokku kinnisvarainvesteeringute muutused perioodil	-961	-1 064
Soetusmaksumus seisuga 31.12.	24 824	24 782
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.	-10 087	-9 084
Kokku kinnisvarainvesteeringute jääkväärtus seisuga 31.12.	14 737	15 698

Lisa 7. Kasutusrent

Renditulud on saadud ruumide, angaaride ja maa rendist (lisa 5, 6, 19).

Tingimusliku rendina kajastatakse kontsessioone. Teenuste kontsessioonikokkuleppe puhul annab AS Tallinna Lennujaam lepingu kehtivuse ajaks kliendile õiguse osutada teenust oma territooriumil. Tingimuslik rendimakse sõltub lennujaama territooriumil osutatud teenuste käibest ning aasta jooksul lennujaama läbinud reisijate arvust.

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Renditulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Kontsessioonid rentnike tegevusest reisiterminalis	2 042	1 337
Kinnisvarainvesteeringute üür (Lisa 6)	2 134	2 058
Reisiterminalide üür (Lisa 5)	620	674
Kaubaterminali ruumide üür (Lisa 5)	660	690
Kontsessioonid muudest tegevustest	370	272
Infrastruktuuritasud	462	300
Muu üür	339	301
Kokku renditulu (Lisa 19)	6 627	5 632

Renditulu 12 kuu jooksul mittekatkestatavatest rendilepingutest¹ seisuga 31.12.2021 on 1 405 tuhat eurot (2020. aastal 1 277 tuhat eurot). Andmed kasutusrenditulude kohta sisaldavad nii kinnisvarainvesteeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu.

¹ Siin ei näidata tingimuslikku renti (kontsessiooni), kuna rendimäär ei ole fikseeritud vaid sõltub kliendi käibest, reisijate arvust ning tarbijahinnaindeksist.

Lisa 8. Varud

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Lennukite jäätõrje materjalid	209	167
Rajahoodlus- ja päästematerjalid	215	66
Kütus	76	28
Muud varud	27	4
Varud kokku	527	265

Aruandeperioodi jooksul ei ole tehtud varude allahindlusi, samuti ei tehtud allahindlusi ka aastal 2020.

Lisa 9. Nõuded ja ettemaksed**9.1 Nõuded ostjate vastu**

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Ostjatelt laekumata arved	6 210	2 294
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-709	-1 094
Nõuded ostjate vastu kokku (Lisa 10)	5 501	1 200

Nõuded ostjate vastu sisaldavad seotud osapoolte nõudeid (vt lisa 25).

9.2 Muud nõuded

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded sihtfinantseerimise eest (Lisa 14.1)	1 207	1 698
Muud nõuded	9	2
Muud nõuded kokku (Lisa 10)	1 216	1 700

9.3 Ettemaksed

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Maksude ettemaksed	4 305	2 367
Ettemaksed	380	368
Viitlaekumised	23	9
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	4 708	2 744
Nõuded ja ettemaksed kokku	11 425	5 644

Nõuete ja ettemaksete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest. Nõuete laekumine ja ettemaksete eest saadavate teenuste ja kaupade laekumine ei ole tagatistega kaetud. Kõik kontserni nõuded ja ettemaksed on eurodes, vt ka lisa 3 ja lisa 10.

Lisa 10. Finantsinstrumendid**Finantsinstrumendid kategooriate järgi****Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes**

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ostjate vastu, saamata põhivara sihtfinantseering ja muud nõuded (Lisa 9.1 ja 9.2)	6 717	2 900
Raha ja raha ekvivalendid (Lisa 11)	49 742	49 448
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	56 459	52 348

Finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Võlakohustused (Lisa 12)	49 117	52 425
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 15 ja 3)	7 664	5 950
Kokku finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes	56 781	58 375

Finantsinstrumendid krediitkvaliteedi järgi

Kontsernil on ühte tüüpi finantsvarasid, mille väärtust hinnatakse krediitkahju mudeli alusel: nõuded ostjatele vastu. Ka muude nõuete ning raha ja raha ekvivalentide puhul on vastavalt IFRS 9 standardile vajalik krediitkahju hindamine, kuid 31.12.2021 ja 31.12.2020 seisuga on tuvastatud krediitkahju ebaoluline (Lisa 11).

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Kontsern rakendab IFRS 9 lihtsustatud mudelit krediidikahju määramisel kõikidele nõuetele ostjate vastu, mille raames hinnatakse nõude võimalikku kahju terve nõude eluea vältel. Krediidikahju hindamiseks on kõik nõuded grupeeritud sarnaste tunnuste ja maksetähtaja ületamise aja järgi. Hinnanguline kahjumäär baseerub ajaloolisele kogemusele sarnaste nõuete osas ning käesoleva perioodi kahjumile nõuete allahindlusest. Ajaloolist kahjumäära on korrigeeritud nii, et ta peegeldaks hetke ning tulevikku vaatavat informatsiooni makromajanduslike näitajate põhjal.

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates nõuetes

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Allahindluse saldo aruande perioodi alguses	1 094	716
Aruandeperioodi allahindlused (Lisa 22)	193	502
Aruandeperioodil maha kantud nõuded	-3	-3
Aruandeperioodil laekunud ebatõenäoliselt hinnatud nõuded (Lisa 22)	-575	-121
Allahindluse saldo aruandeperioodi lõpus	709	1 094

Ostjatelt laekumata arvete analüüs

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Ostjatelt laekumata arvete analüüs	6 210	2 294
sh maksetähtaeg pole saabunud	5 068	1 142
sh maksetähtajast möödunud 1–30 päeva	510	293
sh maksetähtajast möödunud 31–60 päeva	33	83
sh maksetähtajast möödunud 61–90 päeva	4	101
sh maksetähtajast möödunud üle 91 päeva	11	91
sh Estonian Air AS maksetähtaja ületanud arved	584	584
Ostjatelt laekumata arvete allahindlus	709	1 094

LISA 11. Raha ja raha ekvivalendid

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Kassad	72	82
Arvelduskontod	49 742	49 448
Raha ja raha ekvivalendid kokku (Lisa 10)	49 814	49 530

Arvelduskontode ja deposiitide jaotus erinevate krediitireitingutega pankade vahel

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut Aa2/Aa3	30 592	9 353
Pankades, mis omavad Moody's krediitireitingut Baa2	19 150	40 095
Krediidiriskile avatud summa arvelduskontodest ja deposiitidest kokku	49 742	49 448

LISA 12. Võlakohustused

Kõik võetud laenud on nomineeritud eurodes (vt ka Lisa 3 ja Lisa 10).

Juhtkonna hinnangul ei erine laenude õiglane väärtus aruande kuupäeval oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

2016.aastal sõlmiti laenulepingud investeerimisprojektide rahastamiseks Euroopa Investeerimispanga (European Investment Bank) ja Põhjamaade Investeerimispangaga (Nordic Investment Bank). Nende lepingute alusel võeti laenud välja 2016-2020 aastal, sh 2020. aastal saadi Euroopa Investeerimispangalt laenu 10 mln eurot. 2020. ja 2019. aastal võetud laenudega rahastati Tallinna lennujaama lennuliiklusalade laiendus- ja uuendustöid ja muid investeringuid. Põhjamaade Investeerimispanga laenu tagasimaksed algasid 2019. aastal ja Euroopa Investeerimispanga tagasimaksed algavad 2022. aastal.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Pikaajalised võlakohustused		
Pikaajalised pangalaenud	45 394	49 036
Pikaajalised rendikohustused	27	56
Kokku pikaajalised võlakohustused	45 421	49 092
Lühiajalised võlakohustused		
Pikaajaliste pangalaenude tagasimaksed järgmisel perioodil	3 642	3 286
Pikaajaliste pangalaenude intressikohustus	21	11
Lühiajalised rendikohustused	33	36
Kokku lühiajalised võlakohustused	3 696	3 333
Kokku võlakohustused	49 117	52 425

Pikaajaliste pangalaenude põhiosa ja tingimused

	<i>lepingu sõlimine</i>	<i>tagasimakse tähtaeg</i>	<i>tagatis</i>	<i>laenu- summa</i>	<i>intressi- määr</i>
Pohjola pank	28.11.2011	30.09.2022	vt Lisa 13	10 000 000	3k Euribor +1,0%
Nordic Investment Bank	16.12.2016	01.12.2029	vt Lisa 13	24 000 000	6k Euribor +0,74%
European Investment Bank	07.12.2016	01.03.2030	vt Lisa 13	30 000 000	6k Euribor +0,6%

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Laenukohustuste muutused 2021. aastal

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>NIB</i>	<i>Pohjola</i>	<i>EIB</i>	<i>Kokku</i>
Seisuga 31.12.2021				
Laenu jääk perioodi alguses	20 572	1 750	30 000	52 322
Tasutud laenud perioodil	-2 286	-1 000	0	-3 286
Laenu jääk perioodi lõpus	18 286	750	30 000	49 036
Laenude intressi kohustus	1	0	20	21

Laenukohustuste muutused 2020. aastal

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>NIB</i>	<i>Pohjola</i>	<i>EIB</i>	<i>Kokku</i>
Seisuga 31.12.2020				
Laenu jääk perioodi alguses	22 857	2 750	20 000	45 607
Tasutud laenud perioodil	-2 285	-1 000	0	-3 285
Võetud laenud perioodil	0	0	10 000	10 000
Laenu jääk perioodi lõpus	20 572	1 750	30 000	52 322
Laenude intressi kohustus	2	0	9	11

Netovõlakohustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Raha ja raha ekvivalendid (Lisa 11)	49 814	49 530
Lühiajalised võlakohustused	-3 642	-3 286
Lühiajalised rendikohustused	-33	-36
Pikaajalised võlakohustused	-45 394	-49 036
Pikaajalised rendikohustused	-27	-56
Netovõlg	718	-2 884

Raha ja raha ekvivalendid (Lisa 11)	49 814	49 530
Fikseeritud intressiga kohustused	-49 096	-52 414
Netovõlg	718	-2 884

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>raha ja raha ekvivalendid</i>	<i>võlakohustused <1a</i>	<i>võlakohustused >1a</i>	<i>Kokku</i>
Netovõlg 31.12.2020	49 530	-3 322	-49 092	-2 884
Rahavoog	284	-352	3 670	3 602
Netovõlg 31.12.2021	49 814	-3 674	-45 422	718

LISA 13. Laenu tagatis ja panditud vara

Nordic Investment Bank, European Investment Bank ja Pohjola panga laenu tagatiseks varasid panditud ei ole. Laenulepingud näevad ette, et AS Tallinna Lennujaam ei tohi ilma panga eelneva kirjaliku nõusolekuta:

- võõrandada, anda üürile, rendile või muul lepingulisel alusel anda kolmanda isiku kasutusse oma vara, kui see väljub igapäevase majandustegevuse raamest;
- pantida oma vara või koormata seda mistahes muu piiratud asjaõigusega.

Laenulepingutele on seatud mitmed piirangud või eritingimused, mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, sealhulgas:

- omakapitali osakaal varadest kokku peab olema vähemalt 30%;
- võlakohustused kokku ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 4;
- netovõla ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 3;
- võlakohustuse teenindamise kattekordaja (põhitegevuse rahavoog jagatud puhas võlakohustus kokku) peab olema vähemalt 40% või rohkem;
- raha ja raha ekvivalentide ning järgneva 12 kuu intressikandvate võlakohustuste ja intressimaksete kogusumma jagatis peab olema suurem kui 1,5.

Pankadega on sõlmitud enne aruandekuupäeva kokkulepe, et pangad loobuvad kahe kehtestatud eritingimuse nõuetest (võlakohustused kokku ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 4, netovõla ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 3) aruandekuupäevast kuni 30.06.2022.

Pangaga oli enne 31.12.2020 sõlmitud kokkulepe, et pank loobub ühe kehtestatud eritingimuse nõudest (võlakohustused kokku ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 4) alates 31.12.2020 kuni 30.06.2021.

LISA 14. Sihtfinantseerimine**14.1 Sihtfinantseerimise nõue**

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Saamata põhivara sihtfinantseerimine (Lisa 9.2)	1 194	1 698
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine	13	0
Sihtfinantseerimise nõue kokku	1 207	1 698

Sihtfinantseerimisest tulenevad siduvad kohustused on välja toodud lisas 24.

14.2 Tegevuskulude sihtfinantseerimine

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Riigieelarvest määratud sihtotstarbeline toetus	10 067	9 620
sh lennundusjulgestuse ja päästekulude toetus	7 767	7 420
sh regionaalsete lennujaamade toetus ⁴	2 300	2 200
Töötukassast saadud töötasu hüvitis	1 363	2 020
Muu kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	63	75
Tegevuskulude sihtfinantseerimine kajastatud tuluna (Lisa 20)	11 493	11 715

⁴ Toetus on ette nähtud regionaalsete lennujaamade: Kärdla-, Kuressaare-, Tartu-, Pärnu lennujaamade ja Ruhnu ning Kihnu lennuväljade käigus hoidmiseks.

14.3 Varade sihtfinantseerimine

2017. aastal sõlmisid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Pärnu linn ning AS Tallinna Lennujaam kolmepoolse lepingu Pärnu lennujaama rekonstrueerimiseks eesmärgiga taastada regulaarne lennuliiklus Pärnu piirkonna turismi arendamiseks. Lennujaam vastutab taristu rajamise ja käitamise eest ning Pärnu linn lennuliikluse käivitamise eest. Arendusprojekti põhieesmärk on uuendada projekti mahus kirjeldatud lennuliiklusalajaatise ja süsteeme, et need vastaksid kehtestatud nõuetele, oleksid ülalpidamises võimalikult vastupidavad ja kauakestvad ning võimalikult väikeste ülalpidamiskuludega.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala kuludes oli lepinguga eraldatud investeeringutoetusest 2 700 tuhat eurot kavandatud kasutada 2018.-2019. aastal ning 17 300 tuhat eurot 2021. aastal.

2019. aasta aprillis esitati kolmanda osapoole poolt kohtule kaebus sooviga tühistada Tori Vallavalitsuse korraldus, millega oli AS-ile Tallinna Lennujaam antud ehitusluba Pärnu lennujaama rekonstrueerimiseks. Tallinna Halduskohus kinnitas nimetatud haldusasjas kompromissi 2019. aasta novembris. Seetõttu jäi 2018.-2019. aastal kasutamiseks kavandatud toetusest ettevõttest mitteolenevatel põhjustel 1 456 tuhat eurot kasutamata. Kuna selle summa kasutamist ei olnud riigieelarve seaduse alusel võimalik edasi lükata, tagastas ettevõtte 2020. aasta detsembris riigile 1 456 tuhat eurot. Selle summa võrra vähenes kogu projekti eelarve.

2020. ja 2021. aasta põhivarade kodumaine sihtfinantseerimine seondub Pärnu lennujaama rekonstrueerimisega (vt Lisa 5) vastavalt 2018.aastal sõlmitud sihtotstarbelise toetuse andmise lepingutele.

2021. ja 2020. aasta põhivarade sihtfinantseerimine Ühtekuuluvusfondist seondub lennuliiklusalala arendusprojektiga (vt Lisa 5), mis on tunnistanud abikõlblikuks Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi poolt. Ühtekuuluvusfond panustab projekti maksumusest 50% ehk 35 miljonit eurot. Lennuliiklusalala arendusprojekti sihtfinantseerimiseks Ühtekuuluvusfondi vahenditest on Euroopa Komisjoni poolt väljastatud riigiabi luba.

tuhandetes eurodes	2021	2020
Pikaajalised varade sihtfinantseerimised perioodi alguse seisuga	75 900	77 139
<i>Sihtfinantseeringute liikumised arvestusperioodil</i>		
Sihtfinantseerimisega soetatud varade ja kohustuste soetus	8 602	2 505
sh riigieelarvest määratud sihtotstarbelise toetuse tagasimakse	0	-1 456
sh Ühtekuuluvusfondist (ISPA)	8 602	3 961
Sihtfinantseerimisega soetatud kohustuste arvestamine tulusse (Lisa 20)	-3 729	-3 744
sh kodumaine sihtfinantseerimine	-688	-363
sh Ühtekuuluvusfondist (ISPA)	-2 507	-2 682
sh Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	-534	-699
Pikaajalised varade sihtfinantseerimised perioodi lõpu seisuga	80 773	75 900
sh kodumaine sihtfinantseerimine	19 780	20 468
sh Ühtekuuluvusfondist (ISPA)	56 130	50 035
sh Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF)	4 863	5 397

LISA 15. Võlad tarnijatele ja muud võlad**15.1 Võlad tarnijatele ja muud võlad**

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Võlad kaupade ja teenuste eest	2 308	934
Võlad põhivara eest	5 341	5 005
Muud võlad	15	11
Võlad tarnijatele kokku	7 664	5 950

15.2 Viitvõlad töötajatele, maksuvõlad ja ettemaksed

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Viitvõlad töötajatele (Lisa 17)	2 920	832
Maksuvõlad (Lisa 16)	1 136	995
Ettemaksed	215	188
Muud võlad ja ettemaksed kokku	4 271	2 015
Võlad hankijatele ja muud võlad kokku	11 935	7 965

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevaid kohustusi vt Lisa 24.

LISA 16. Maksuvõlad

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Sotsiaalmaks töötasudelt ja erisoodustustelt	677	595
Tulumaks töötasudelt ja erisoodustustelt	382	327
Töötuskindlustusmakse	46	40
Pensionikindlustus	28	31
Aktsiis	2	2
Ettevõtte tulumaks	1	0
Maksuvõlad kokku (Lisa 15)	1 136	995

LISA 17. Viitvõlad töötajatele

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Preemiareservi kohustus	1 969	0
Arvestatud, kuid väljamaksmata palk	788	682
Puhkusetasu kohustus	161	149
Muud võlad töötajatele	2	1
Viitvõlad töötajatele kokku (Lisa 15)	2 920	832

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

LISA 18. Omakapital

Kõik AS-i Tallinna Lennujaam aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nende valitsejaks ja aktsionäriõiguse teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja taristuminister.

	31.12.2021	31.12.2020
Aktiakapital	45 617 280 €	25 617 280 €
Aktsiate reserv	4 561 728 tk	2 561 728 tk
Aktsiate nimiväärtus	10 €	10 €

2021. aastal suurendas omanik aktiakapitali rahalise sissemaksena 20 000 tuhande euro võrra.

2020. aastal andis Vabariigi Valitsus mitterahalise sissemaksena AS-i Tallinna Lennujaam aktiakapitali üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel oleva riigivara, mille väärtus kokku on 522 tuhat eurot. Väärtust hindas kutseline hindaja ning kontrollis audiitor.

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2021 oli 68 155 tuhat eurot (31. detsember 2020 oli 65 855 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb tulumaksukulu 20/80 netodividendina väljamakstavalt summalt. Seega on aruande kuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist omanikele võimalik dividendidena välja maksta 54 524 tuhat eurot (31. detsembril 2020. aastal 52 684 tuhat eurot) ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 13 631 tuhat eurot (31. detsembril 2020. aastal 13 171 tuhat eurot).

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Riigi, kui omaniku ootuseks on, et kõik vabal turul opereerivad riigi äriühingud maksavad stabiilset omanikutulu (dividende). AS-i Tallinna Lennujaam dividendipoliitika on fikseeritud ettevõtte strateegias ning optimaalse omakapitali proportsiooni koguvaredest määrab Rahandusministeerium "Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandega". Omaniku ootus on, et kontserni tegevus oleks kasumlik, kuid arvestades AS Tallinna Lennujaam poolt tehtavate lennuliikluse korraldamiseks vajalike infrastruktuuri investeeringutega, ei ole omanik lähiaastatel dividendide maksmist kavanud.

LISA 19. Müügitulu**Lennundustulu**

tuhandetes eurodes

	2021	2020
Reisijatasud	3 755	2 670
Maandumistasud	4 060	3 234
Parkimistasud	846	652
Navigatsioonitasud	22	17
Starditasud	4	2
Lennundustulu kokku	8 687	6 575

Mittelennundustulu

tuhandetes eurodes

	2021	2020
Reisijate ja lennukite teenindamine	10 104	5 279
Renditulud		
Kontsessioonid	2 412	1 610
Ruumide ja angaaride üür	3 753	3 722
Infrastruktuuritasud	462	300
Renditulud kokku (Lisa 7)	6 627	5 632
Muud müüdid teenused		
Autode parkimisteenus	1 428	743
Üürnikele osutatud teenused	1 260	1 054
Reklaamisteenus	423	433
Lennundusega seotud teenused	1 099	718
Muud osutatud ja vahendatud teenused	149	121
Muud müüdid teenused kokku	4 359	3 069
Mittelennundustulu kokku	21 090	13 980
Müügitulu kokku	29 777	20 555

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

LISA 20. Muud äritulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Tegevuskulude sihtfinantseerimine (Lisa 14)	11 493	11 715
Tuludesse arvestatud varade sihtfinantseerimine (Lisa 14)	3 729	3 744
Kasum masinate, seadmete ja maa müügist (Lisa 5)	3	220
Muud tulud	97	32
Muud äritulud kokku	15 322	15 711

LISA 21. Kaubad, materjal ja teenused

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Julgestus, ohutus ja pääste*	3 927	3 966
Kommunaalkulud	3 113	2 319
Lennuradade hooldus	1 249	698
Sõidukite majandamise kulud	903	634
Reisijate ja õhusõidukite teenindamise kulud	1 067	460
Hoonete ja rajatiste hooldus	1 231	844
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	595	1 109
Kaubad, materjal ja teenused kokku	12 085	10 030

* sisaldab ainult sisseostetud julgestusteenust, muud lennundusjulgestuse ja päästekulud on teistel kuluridadel. 2021. aastal olid kõik lennundusjulgestuse ja päästekulud kokku 7,8 mln (2020. aastal 7,4 mln eurot).

LISA 22. Mitmesugused tegevuskulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Administreerimiskulud	641	321
Turundus ja avalikud suhted	301	243
Koolituskulud	172	108
Personaliteenused	25	15
Eri- ja vormiriietused	214	260
Töölähetused	31	27
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest (Lisa 10)	-383	381
Tegevuskulud kokku	1 001	1 355

LISA 23. Tööjõukulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Töötasud, tulemustasud, puhkusetasud ja preemiad	12 754	11 701
keskmine töötasu kuus eurodes	1 969	1 872
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	4 289	3 933
Tööjõukulu klassifitseeritud erisoodustusena	77	33
Erisoodustusena klassifitseeritud tööjõukulude maksud	74	38
Tööjõukulud kokku	17 194	15 705
Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	509	681
Töötajate arv perioodi lõpul	514	509
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	473	521

LISA 24. Tingimuslikud ning siduvad tulevikukohustused**Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused**

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud kontserni ettevõtete maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski kontserni ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Ehituslepingutest tulenevad siduvad tulevikukohustused

Seisuga 31.12.2021 oli kontsernil põhivara ehitamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 6,0 mln eurot (2020. aastal 31,9 mln eurot) (vt Lisa 5, Lisa 12, Lisa 14).

Sihtfinantseerimisest tulenevad siduvad kohustused

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondil on õigus sihtfinantseerimise lepingu rikkumisel õigus vahendid tagasi küsida. 31.12.2021 seisuga oli saadud sellist sihtfinantseeringut 32,4 mln eurot (31.12.2020. aastal 22,9 mln eurot).

LISA 25. Tehingud seotud osapooltega

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Nõuded	631	618
Sh Estonian Air	584	584
Kohustused	54	8
Müüdnud teenused	466	479
Ostetud teenused	255	97

Kontserni juhtkond avalikustab tehingud Eesti Vabariigi kontrolli või valitseva mõju all olevate lennundusettevõtetega.

Emaettevõtte nõukogu ja juhatuse töötasu sotsiaalmaksudeta oli 2021. aastal 443 tuhat eurot (2020. aastal 292 tuhat eurot), tütarettevõtte nõukogu ja juhatuse töötasu sotsiaalmaksudeta oli 2021. aastal 91 tuhat eurot (2020. aastal 93 tuhat eurot). Kontsern on andnud juhatuse liikmete käsutusse ametiautod, teenistusleping ei näe ette lahkumishüvitiste maksmist.

2020. aastal sõlmiti seoses kindlustusjuhtumiga kokkulepe vastutuskindlustaja ja osapoolte vahel, mille tulemusel kajastas kontsern 2020. aasta muude ärikulude vähendamiseks 481 tuhat eurot. 31.12.2021 ja 31.12.2020 seisuga on kindlustusjuhtumiga seotud eraldis 0 eurot.

Tehingud seotud osapooltega on teostatud turuhindades ning nõuetes seotud osapooltega ei ole tehtud allahindlusi aruande- ega võrdlusperioodil, v.a nõuded Estonian Air vastu, mis on 100% alla hinnatud nii aruande- kui võrdlusperioodil, kuna ettevõtte on pankrotis. 2022. aastal laekus nende nõuete katmiseks pankrotimenetluse jaotise alusel tehtud väljamakse summas 29 tuhat eurot.

LISA 26. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta**Konsolideerimata finantsseisundi aruanne**

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Varad		
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 028	1 028
Materiaalne põhivara	175 846	153 977
Ettemaksed materiaalse põhivara eest	1 869	1 332
Kasutamissoigusega esemeks olev vara	32	46
Immateriaalne põhivara	565	511
Kinnisvarainvesteeringud	14 737	15 698
Põhivara kokku	194 077	172 592
Käibevara		
Varud	315	109
Nõuded ja ettemaksed	8 653	4 981
Raha	43 562	43 556
Käibevara kokku	52 530	48 646
Varad kokku	246 607	221 238

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Omakapital		
Aktsiakapital	45 617	25 617
Kohustuslik reservkapital	2 510	2 510
Jaotamata kasum	58 461	57 394
Omakapital kokku	106 588	85 521
Kohustused		
Pikaajalised kohustused		
Võlakohustused	45 394	49 036
Rendikohustused	18	29
Sihtfinantseerimine	80 773	75 900
Muud võlad	140	0
Pikaajalised kohustused kokku	126 325	124 965
Lühiajalised kohustused		
Võlakohustused	3 663	3 297
Rendikohustused	14	18
Võlad ja ettemaksed	10 017	7 226
Eraldis	0	211
Lühiajalised kohustused kokku	13 694	10 752
Kohustused kokku	140 019	135 717
Kohustused ja omakapital kokku	246 607	221 238

Konsolideerimata koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Müügitulu	21 043	16 285
Muud äritulud	14 791	14 871
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-10 301	-9 339
Mitmesugused tegevuskulud	-780	-1 175
Tööjõukulud	-11 514	-9 937
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-11 977	-11 086
Muud ärikulud	-58	-80
Ärikasum/kahjum	1 204	-461
Finantstulud ja -kulud	-137	-105
Aruandeaasta puhaskasum/kahjum	1 067	-566
Majandusaasta koondkasum/kahjum	1 067	-566

Konsolideerimata rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

31.12.2021 31.12.2020

Põhitegevuse rahavood

Laekumised klientidelt	26 084	20 719
Tarnijatele ja töötajatele tasutud	-28 685	-24 936
Saadud intressitulu	30	73
Makstud intressid	-143	-178
Saadud sihtfinantseerimine riigi eelarvest	10 067	9 620
Saadud muu tegevuskulude sihtfinantseerimine	50	75
Põhitegevuse rahavood kokku	7 403	5 373

Rahavood investeerimisest

Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-33 198	-12 937
Laekunud materiaalse põhivara müügist	1	225
Saadud põhivara sihtfinantseerimine riigieelarvest	0	-1 456
Saadud põhivara sihtfinantseerimine	9 105	2 263
Rahavood investeerimisest kokku	-24 092	-11 905

tuhandetes eurodes

31.12.2021 31.12.2020

Rahavood finantseerimisest

Saadud laenu tagasimaksed	-3 286	-3 285
Saadud laenud	0	10 000
Makstud rendimaksed	-19	-21
Saadud rahaline sissemakse aktsiakapitali	20 000	0
Rahavood finantseerimisest kokku	16 695	6 694

Rahavood kokku

Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul	43 556	43 394
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul	43 562	43 556
Raha ja raha ekvivalentide muutus	6	162

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Aktsiakapital</i>	<i>Kohustuslik reservkapital</i>	<i>Jaotamata kasum</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 31.12.2019	25 095	2 510	57 960	85 565
Aktsiakapitali suurendamine mitterahalise sisse makse teel	522	0	0	522
2020. aasta koondkasum	0	0	-566	-566
Saldo seisuga 31.12.2020	25 617	2 510	57 394	85 521
Aktsiakapitali suurendamine rahalise sisse makse teel	20 000	0	0	20 000
2021. aasta koondkasum	0	0	1 067	1 067
Saldo seisuga 31.12.2021	45 617	2 510	58 461	106 588

AS Tallinna Lennujaam (emaettevõtte) korrigeeritud omakapitali aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	106 588	85 521
Tütarettevõtte bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes (miinus)	-1 028	-1 028
Tütarettevõtte väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	10 722	9 489
Kokku	116 282	93 982

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Aktsiaseltsi Tallinna Lennujaam aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Aktsiaseltsi Tallinna Lennujaam ja selle tütarettevõtte (koos *Kontsern*) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab järgmisi osasid – Tegevusaruanne 2021, Strateegia ja eesmärgid, eesmärkide täitmine, Meie teenused, Meeskond, Säästev ja vastutustundlik majandamine ja Jätkusuutlikkuse aruanne (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt;

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Kontsernist ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes ja muus informatsioonis, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Janno Hermanson
Vandeaudiitor, litsents nr 570

Kristiina Veermäe
Vandeaudiitor, litsents nr 596

31. märts 2022
Tallinn, Eesti

Kasumi jaotamise ettepanek

Elmiste perioodide jaotamata kasum 31.12.2020	65 855 tuhat eurot
2021. aasta puhaskasum	2 300 tuhat eurot
Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2021	68 155 tuhat eurot

Juhatus teeb ettepaneku 2021. aasta puhaskasum summas 2 300 tuhat eurot jaotada järgmiselt:

- 115 tuhat eurot kanda reservkapitali
- 2 185 tuhat eurot jätta jaotamata ning kanda jaotamata kasumisse.

Jaotamata kasumijääk peale kasumi jaotamist	68 040 tuhat eurot
---	--------------------

Riivo Tuvike
juhatuse esimees
30.03.2022

Einari Bambus
juhatuse liige
30.03.2022

Anneli Turkin
juhatuse liige
30.03.2022

Majandusaasta aruande allkirjad

Juhatus on koostanud 2021. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Juhatus kinnitab majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Juhatus

Riivo Tuvike
juhatuse esimees
30.03.2022

Einari Bambus
juhatuse liige
30.03.2022

Anneli Turkin
juhatuse liige
30.03.2022

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne ja kahjumi katmise ettepanek, läbi vaadanud ja heaks kiitnud. Nõukogu kinnitab majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Nõukogu

Märten Vaikmaa
nõukogu esimees
6.04.2022

Kadri Land
nõukogu liige
6.04.2022

Toivo Jürgenson
nõukogu liige
6.04.2022

Piret Kübbar
nõukogu liige
6.04.2022

Jaanus Uiga
nõukogu liige
6.04.2022

Sir John Elvidge
nõukogu liige
6.04.2022

Kontserni Tallinna lennujaam müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

<i>tuhandetes eurodes</i>		2021	2020
EMTAK kood			
35131	Elektrienergia jaotus	789	619
52231	Lennuväljade ja lennujaama reisiterminalide töö	18 841	14 624
52239	Muud õhutransporti teenindavad tegevused	10 104	5 279
85599	Muud mujal liigitamata koolitus	43	34

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Lennuväljade ja lennujaama reisiterminalide töö	52231	19866398	94.41%	Jah
Elektrienergia jaotus	35131	810326	3.85%	Ei
Muud õhutransporti teenindavad tegevusalad	52239	318410	1.51%	Ei
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	47626	0.23%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6058700
E-posti aadress	administration@tll.aero
Veebilehe aadress	http://www.tallinn-airport.ee